

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

FP
431

Tiska
Su

ADLA JULEN 1906

Utgivare:
Fritzius Hellberg

FREJA MAGASINET

SPECIALAFFÄR FÖR DAMARTIKLAR

29 DROTTNINGGATAN 29
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18

Goss- och Flickmössor

(i s. k. finsk modell enligt vidstående bild)
i största urval och till billigaste priser hos

M. Bendix

Drottningg. 90
Sturegatan 5
Regeringsg. 16

NITOR

flytande, i flaskor och
Nitor-Crème med Lanolin
i tuber och burkar bästa
Skoputsmedel.
Ärligt svenskt fabrikat.

SVERIGES KVINNOR

finna i hvarje nummer af
Stockholms Dagblad

både upplysande artiklar och
verkligen roande läsning.

Ny press och modernaste utstyrel.

KÄND FÖR SIN
IDEALISKT UPPFRISKANDE VÄLLUKT
FÖRSÄLJES ÖFVERALLT
GENERALAGENT: EMIL BOSTRÖM, SUNDBYBERG

Henrik Gahns Borax Benzoë-tvål

I Iduns Hjälpreda för Hemmet läses
under rubrik "Om hudens vård":

" — Bland alla de medel, som rekommenderas för bevarande eller förbättrande af hyn, anses boraxbenzoë såsom det bästa — — — Mot finnid och oren hy är bästa medlet en långre begagnande af Borax Benzoë-Tvål — — —"

Obs. BENZOJN

i flaskor à 1 kr.

Att användas i tvättvattnet.

Henrik Gahns Aseptin- Amykos A.-B.
UPPSALA
Kungl. Hofleverantör.

D et mest fulländade preparat i sin art.
Icke att jämföra med godtköpstillverkningar.
Barnens dryck par excellence.

van Houtens Cacao

För alla åldrar: En oöfverträffad frukostdryck.

Under 78 år: Ett ständigt ökadtt anseende.

En kvalitét: Den bästa.

Fås öfverallt hos hvarje specerihandlande, som är angelägen tillfredsställa sina kunder.

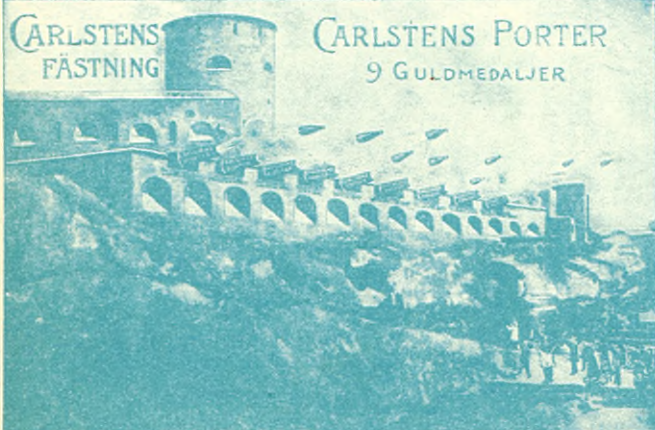
Man måste spara

IN PÅ KAFFE

då det blir allt dyrare och dyrare. För att dock alltid kunna ha ett godt och billigt kaffe bör man alltid blanda sitt kaffe med **Arlakaffe** af Stockholms Kaffe Aktiebolags berömda tillverkning, som gör kaffet välsmakande, blankt och nära dubbelt så drygt mot när det är oblandadt. Genom denna blandning erhåller man äfven den **hälsosammaste** kaffedryck som finnes att få, ty kaffets skadliga verkningar upphävas, magen blir icke förstörd och man känner sig icke nervös, som då enbart kaffe drickes, utan ett allmänt välbefinnande inträder. Kaffets stimulerande egenskaper bibehållas. Enda lämpliga kaffetillsats, förordad af de mest framstående professorer och läkare.

Paketer à 25 och à 10 öre i alla speceri- och diverseaffärer.

BEGÄR ARLAKAFFE!

CARLSTENS
FÄSTNING

CARLSTENS PORTER
9 GULDMEALJER

FLYGLAR & PIANINON

PRISBELÖNADE MED HÖGSTA PRIS

PIANOFABRIK: STOCKHOLM MAGASIN:
OXTORGET 6 MALMSKILNADSG. 25 B

BERGQVIST & NILSSON

Väl använda penningar
i ett hushåll äro:

— priset för en
100 gram plomberad pase

SALUS garanti CACAO
HULTMANS FABRIKER MALMO

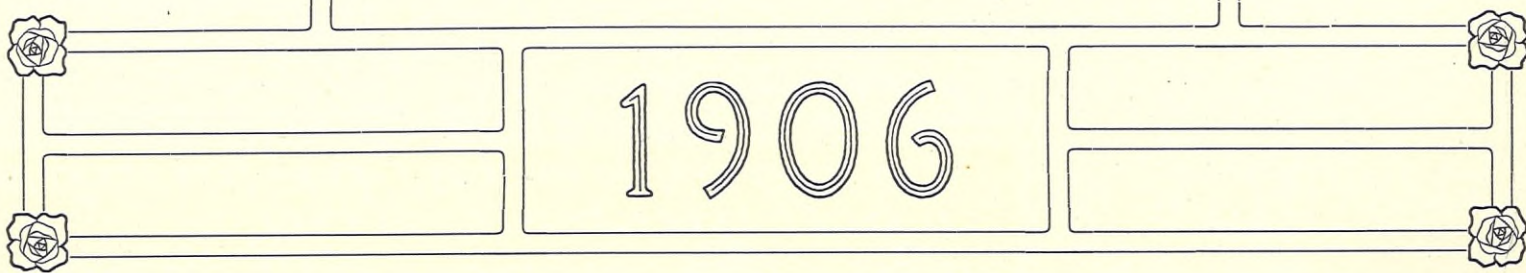
IDUNS JULNUMMER

UTGIVET AF
FRITHIOF HELLBERG

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

OMSLAGSBILD AF EDVARD FORSSTRÖM. — MODERSKÄRLEKENS ARF; DIKT AF E. N. SÖDERBERG. ILLUSTRATÖR: INGEBORG UDDÉN. — EN MELODI UR JULSORLET; AF ERNST HÖGMAN. ILLUSTRATÖR: GUNNAR WIDHOLM. — LAPPTÄCKET; BERÄTTELSE AF BO BERGMAN. ILLUSTRATÖR: BRITA ELLSTRÖM. — EN STORBONDE, DIKT AF A. U. BÅÅTH. ILLUSTRATÖR: HILDING NYMAN. — TYST JUL; BERÄTTELSE AF MARIA JOUVIN. ILLUSTRATÖR: DAVID LJUNGDAHL. — JULOTTA; DIKT AF JOHANNES LINNMAN. ILLUSTRATÖRER: AXEL ÅSLUND OCH G. TH. WALLÉN. — DET LYCKLIGA MISSTAGET; BERÄTTELSE AF PER HALLSTRÖM. ILLUSTRATÖR: OLLE HJORTZBERG. — LAMPAN; BERÄTTELSE AF HENNING BERGER. ILLUSTRATÖR: HILDING NYMAN. — SJÄLF, MEN INGEN ANNAN; BERÄTTELSE AF ANNA WAHLENBERG. ILLUSTRATÖR: JENNY NYSTRÖM. — ALADDIN OCH NUREDDIN; DIKT AF K. G. OSSIAN-NILSSON. ILLUSTRATÖR: DAVID LJUNGDAHL. — EN VANDRARE; BERÄTTELSE AF NILS WILHELM LUNDH. ILLUSTRATÖR: TYCHO ÖDBERG. — TILL EN LITEN PRINSESSA; DIKT AF SVEN LIDMAN. ILLUSTRATÖR: ARTHUR SJÖGREN. — SYRENERNA ELLER INGENIÖR BEXELLS JULAFTON; BERÄTTELSE AF JANE GERNANDT-CLAINE. ILLUSTRATÖR: HJALMAR ENEROTH. — SOLGÅNG; DIKT AF E. WALTER HÜLPHERS. — ETT JULMIMNE; DIKT AF STEN GRANLUND. ILLUSTRATÖR: GUNNAR WIDHOLM. — TALETS GÅFVA; BERÄTTELSE AF ELISABETH KUYLENSTIERNA. ILLUSTRATÖR: BRITA ELLSTRÖM. — VÄNTANSTIDER; VALSE LENTE AF JOHAN NORDLING. ILLUSTRATÖR: ARTHUR SJÖGREN.

1906

WILHELMSSONS BOKTRYCKERI A.-B.

KLICHÉERNA UTFÖRDA Å
A. BÖRTZELLS TRYCKERI A.-B.

STOCKHOLM 1906

MODERSKÄRLEKENS ARF.

RIKASTE HOPP, som ett
sinne gömt,
lifvets verklighet äger,
där en ungmor sig lutar
ömt
öfver sin förslings läger.
Mera gyllene drömmens
garn
spinnas ej än när åt sitt
barn
framfödsöden hon diktar,
mera innerligt bönen
ljud
stiger ej än när hon för
Gud
hjärteönskningar biktar.

Gäfvo skimrande slottsge-
mak
hägn åt vår morgontim-
ma,
mötte vi under en hyddas
tak
lefnadens gryningsstrimma,
mättes ojämnt vårt ödes
lott,
ett vi ändock gemensamt
fått,
ett som vi skatta lika:
moderskärlekens arfvedel,
som åt alla förlänas
hel
och oss alla gör rika.

Ädlaste arf, som oss lifvet
bjöd,
aldrig vi dig förslöse,
men ur ditt strömmande
öfverflöd
tro och tillit vi öse!
Handen, som rörde vår
vaggas med,
stöder oss än på vår van-
dringsled,
fast den i döden domnat,
ögat, som spred kring vår
första värld
värme och solsken, följer
vår färd,
fast det för evigt somnat.

Mången, hvars lefnads stolta
bedrift
ristats å ärestoder,
undfick — så vittnar häfdernas
skrift —
segerens kraft af sin moder.
Signande ord, som af hennes
röst
höjts för den späde, kring man-
nens bröst
värnande harnesk slogo,
och vardt det mörkt kring hans
själ ibland,
bilder från barndomsdyller-
nas land
skuggornas makt förto go.

Svenska moder, eho du är,
skall du fostra och dana
åt ditt folk ett släkte, som bär
stora dåd på sin fana.
Gif då de unga, innan de gått

fjärran ifrån dig, till arfvelott
trofast stödjande minnen,
som under kampens och orons stund
tryggande fäste och ankargrund
varda för deras sinnen!

(Illustratör: Ingeborg Uddén.)

E. N. Söderberg.

EN MELODI UR JULSORLET. BERÄTTELSE AF ERNST HÖGMAN.

SVANTE TÖNNESON stod med en fez på huvudet och en pipsnugga i munnen och målade luft kring en skara sträckande vildgäss, då Greta kom in i ateljén. Hon var blond och smärt med ett ansikte utan fägring, men skimrande af den friskhet, som endast ungdom och ett ljust lynne kunna skänka.

“Nej, men Svante, är du alldeles förryckt, som står och målar, när du ska fara till sta'n åt mig och proviantera!... Här har du listan.”

“Lägg den nå'nstans... men akta sepia-tuben, så framt vi ska fortsätta bekantskapen.”

Han tillkastade sin hustru en slängkyss med penselskaftet och fortfor sedan att måla i den sparsamma midvinterdagern.

“Vet du, hur mycket klockan är?”

“Tre kvart på nio, som vanligt... se själf... Det har hon varit i två månader nu eller alltse'n gumman Erikssons katt krafade henne i golfvet. Det glädde mig för resten, att kisse gjorde kål på rofvan. Hvad frågar vi efter tidens flykt, Greta min... Lefve lifvet och den ograve-rade fattigdomen!... Nu ska du titta ett slag på den här luften, medan du hvilar dig... Nå, was sagst du von das?”

Greta stod och plirade med ögonen, som Svante lärt henne att hon skulle göra, då det gällde att komma vissa finesser i en tafla in på lifvet.

“Märker du, hur den tunna oktoberluften, där man anar solen bakom skyarna, liksom förklarar hvar-enda landskapskontur? D'ä' sablar i mej så fint som grefvar och baroner — n'est-ce pas?”

“Jo-o, visst är det vackert.”

“Hör du, min flicka lilla, uttryck dig inte fullt så evasift... Jag begär ett omdöme, begriper du.”

“Nå... det är brunt.”

“Ja, hur ska det annars vara om hösten?”

“Jag menar, att det verkar sås.”

Svante ryckte till och slungade penslarne.

“Är du galen? Verkar det sås?”

“Och hvar har du solljuset, som du talar om?”

“Det anar man, sa jag. Du måste väl kunna se, hur dagarna där till höger antyder solen.”

Han hade sprungit några steg tillbaka och stod nu och iakttog dukens valörer med skarpt rannsakarande blickar.

“Om jag begriper, hur du kan kalla det här för sås... För resten är det ett hundgöra att stå och måla i vintermörkret. Inspirationen flyger för hin i våld, då solen inte orkar öfver trädtopparne klockan ett på midda'n... Hade jag bara kofvan, skulle jag slå igen butiken på nyåret, och så flöge vi ned till ett så'nt där lite italienskt stads-näste, du Greta, där det finns sol och blommor och alla färger ä' skira och luftiga som på Tintoretts taflor.”

“Söta Svante, hvad det vore lifvadt!... Men nu får du inte söla längre, om du ska hinna med båten. Utan mat och julljus kan vi ju inte fira julafton.”

Svante plaskade borta i tvättfatet.

“Ack ja, julafton... Det är snö öfver bygden, stjärnor på himlen och ljus i alla fönster... Så'nt kan egentligen bara målas i tonerna från en orkester... Ge

mig min kavaj och min mössa, är du hyggelig... Tack!”

Ute på trappan, där en ljum december-vind höll på att smälta ett tunt snölager, som fallit på morgonen, stannade Svante för att tända sin pipa. Greta stod i dörröppningen.

“Tänk att man ska in till Stockholm och köpa soffel, precis som en bracka,” sade Svante och slungade tändstickan ut i sanden.

“Du gör det så bra,” genmälde Greta leende.

“Med talang, du, som allt annat... Det skulle vara intressant att veta, om du förstår din mans värde.”

Han såg humoristiskt på henne.

“Inte ett jota, min lille gosse. Men jag håller af dig i alla fall... så godt jag kan. Och jag är mycket glad åt att vi två får fira vår första jul som gifta alldeles för oss själfva härute i skärgården.”

Han mötte hennes tindrande blick och ljusa leende med en lyckokänsla, som om

Han hade sprungit några steg tillbaka och stod nu och iakttog dukens valörer.

han varit en mäktig man i stället för en fattig och föga känd artist, hvars taflor hade svårt att göra sig gällande i den breda ström af konst, som årligen vällde genom utställningssalarne. Liksom hos Greta gingo också Svantes tankar hän mot denna julafton, då deras kärlekslycka skulle sammansmälta med den stora högtidens helgstämning till en stund af oförglömlig harmoni.

En gynnsam slump hade låtit dem upptäcka den här gården kort efter deras bröllop, och så fort Svante hunnit skrapa ihop till första hyresafbetalningen, hade de vänt Stockholm ryggen och flyttat ut. Ett stort vindsrum blef omärandt till ateljé, och af nedre bottens två rum och kök hade Greta med några bonader och pinnmöbler skapat ett treffligt näste att bo i.

Svante hade intagit af ett formligt hat till staden, sedan han blifvit landtliggare. Han mindes med en känsla af äckel sin s. k. ateljé vid en bakgata på Norr, där han oftast måst ligga på knä på golfvet och måla,

emedan rummet hade så ringa takhöjd, att en stor duk ej kunde hissas upp på staffliet; vidare måltiderna på ett kafé i Klara, när han hade något att äta för, och så natt-timmarna på en rökig ölstuga, i sällskap med några lika utarmade artistkamrater, där det diskuterades eller rättare grälades om konst, tills håret stod på ända och tinnin-garna bultade.

Nu förde han en naturenlig tillvaro fjärran från krogar och kamrater, var en landtlig bohème, som dyrkade skogen och fjärdarne och kände sitt sinne fördjupas af naturlifvet och hemlyckan i förening.

Gustafsbergsbåten blåste nere i viken — en dof signal, som endast med möda fick resonans i den töckniga decemberluften.

“Du kommer för sent,” ropade Greta ängsligt.

“Ruhig, mein Gretchen! Kapten har inte hjärta att segla ifrån en fattig målare.”

“Har du listan?”

Svante var redan halfvägs utför tallbrinken.

“Jösses, listan!... Jo, här är den... Låt bli att skrämma mig så där, för sablarna!”

Svante gnodde igen och kom som en hvirvelvind ned på bryggan, där han kolliderade med ett par skärgårdsgummor, innan han fick däckat under fötterna.

Det var stilla i luften som en senhöstdag. Fjärdarna lågo blanka, kvicksilfverfärgade, med ett och annat simmande isflak, som stundom törnade emot ångarens stäf. Himlen släpade sina töckenträskor öfver holmarnas furor och björkar, som med slokande grenar stodo försjunkna i dvala och bidade snön. Och mellan träden skymtade öfvergifna sommarvillor och tomma gångstigar, som runno ned mot små badhus, där det för några månader tillbaka glimmat af hvita människokroppar i det klargröna, solbegjutna vattnet.

I den blygråa decemberdagen utan snö och kyla och medan ångaren plöjde upp fräsande svallvågor, som förlorade sig i svaga krusningar långt utåt fjärdarna, stod Svante längst fram i fören bland fisklådor och skärgårdsbönder och såg sommarsyner, hvilka fyllde honom med alstringslust. De drogo förbi hans fantasi en efter annan: öarna med sina skogsgläntor och ängslappar sluttande ned mot vattnet, de trygga roslagsskutorna med hissade segel eller förankrade i en vik en solröd sommarkväll, stugorna med fisknäten på hållarna utanför och skötbåten nere vid bryggan — det fanns där alltsammans och lockade hans pensel.

Och där såg han tallen, det ensamma, af hårda vindar krökta och vrängda trädet på en klippa i hafsbandet, ett motiv, som han framför andra förälskat sig i och som gifvit upphof till hans tafla “En utpost”, det personligaste konstverk han tills dato åstadkommit, hade kritiken sagt, och det tyckte han också själf. Duken fanns exponerad hos Fritzes sedan några veckor tillbaka, och nu skulle han gå dit in och underrätta sig om, huruvida den möjligen blifvit såld. Visserligen bestod mänsklighetens majoritet af brackor, tänkte Svante, men det var dock på deras gunst och nåden stackars målare fick äran att lefva det krångliga lifvet.

Staden gjorde ett tämligen sloköradt intryck i vintertöcknet, då Svante sprang upp på kajen och öfver Norrbro tog vägen mot Norr-

Svante stod längst fram i fören bland fisklådor och skärgårdsbönder.

Gatorna flöto af gyttja under de tusentals trampande fötterna, alla slags fordon, droskor, spårvagnar, hyrkuskekipage, långkärror och ölvagnar foro dundrande fram öfver stenläggningen med kuskar och hästar drypande af vatten. Gas och elektriskt ljus strålade ur butikfönstren, som voro dästa af all världens kram, och utanför gled en gråsvart människoflod, bärande på sin yta ett brunt lödder af paketerad julglädje.

När Svante frampå eftermiddagen blifvit färdig med sina uppköp och hälsat på sin tafla inne i bokhandeln, där den alltjämt stod lika frisk i färgen och lika osäld, tyckte han, att han gjort sig ärligt förtjänt af en bit mat på något hyggligt näringsställe.

Han bestämde sig för du Nord. Där hade han ej varit på den dag han mindes. Det intresserade honom därför att återse den gamla lokalen, dit han flytt ibland och i vimlet af välklädda och hysade människor njutit några timmars vederkvickelse, då lifvet varit honom som bäskast.

Han möttes af värme och ljus därinne, samma hemtrefliga ton och doft slogo emot honom som förr, samma vaktmästare gingo omkring och serverade, och publiken föreföll också på det hela taget att vara densamma. Svante fick ett bord för sig själf bakom glasväggen, en matsedel räcktes honom och servisen dansade i en blink fram på bordet. Han tyckte redan, att tillvaron började te sig mindre grådaskig. Den gamle Adam, som en lång tid slumrat inom honom, storsadmänniskan med sina drifter och böjelser, sitt kulturbehof och sin förfinade njutningslystnad, vaknade med ens. Och vid supen och smörgåsen glömde Svante allt, som var obehagligt: vintermörkret, penningbekymren, de osälda taflorna, ty nu föreföll det honom, att han började få grepp på lifvet igen och kunde forma det som han ville.

När han ätit sig mätt och känt sig som en nabob vid att få ge vaktmästaren 35 öre i drickspengar ur sin magra kassa, gick han in i kaféet för att dricka en kopp kaffe och röka en cigarr.

Han hade endast suttit en kort stund, fördjupad i en tidning, då en hand lades på hans axel.

“Come sta, signor? Håller du ännu kra-

niet öfver vattnet? Jag har inte sett dig på länge, så jag började tro, att du gjort din sortie från det här gycklet.”

Svante såg upp.

“Nej, men titta på Harald, kallad den hårfagre! Det var lifvadt att träffas. Sätt dig här. Du kommer som efterskickad. Jag behöfde just nu nå'n att prata med för att känna mig riktigt belåten.”

Harald Sjöfeldt, en lång gänglig figur med ett urgräfdt ansikte under ett yfvigt hårsvall, sjönk med en trött rörelse ned i soffan. Skådespelare till yrket, men på grund af sin svaga begåfning dömd till tredjerangsroller, var han en af dessa konstens martyrer, som frätas sönder i den ojämna striden mellan feberhet vilja och vacklande förmåga.

Harald mönstrade Svante, hvars bronsbruna ansiktsfärg och strålande ögon förvånade honom.

“Du ser så oförskämdt frisk ut,” sade han. “Man skulle kunna tro, att du led af stora inkomster och vore lycklig.”

“Var du mans lugn för att jag är lycklig också,” genmålde Svante, “men inte för mina inkomsters skull. Dem kan du få öfverta, när du behagar, utan att de ska förorsaka dig fettbildning. Nej du, min lyckas upprinnelse heter kärleken.”

“Asch kvinnor, det är bara jolm,” fastslog Harald.

“Kvinnorna en corps... må så vara, men det är nå'nting helt annat i fråga om en hustru. Hon är erotikens finaste extrakt, min gubbe lilla, färgklicken på lifvets enahanda liksom näckrosen på vattenytan.”

“Har du gått och gift dig?” frågade Harald och drog ned mungiporna, som om han fått malört i munnen.

“Stämmer.”

“Det är alltså därför du ser ut som en kalkborgare. Jag mötte Lilja, poeten, häromda'n. Han har också gått i ryssjan. Det var en flicka, som blifvit galen i hans dåliga vers och som hade

lite pengar, med hvilka hon lockade honom till sig. Nu har han blifvit en däst hemmasittare och kupongklippare, som skrifer själfdeklarationer och tränar mot Svenska akademien... Jolmigt!”

Samtalet afbröts för ett par minuter af en tredje person, som nu inträdde och efter en snabb rundblick på gästerna gick fram till Svantes bord. Den nykomne, en lång, något framåtböjd och senig figur med skägglösa drag, hvare en kroknäsa och ett par pepparkornsögon voro det väsentligaste, nickade åt Svante, som om de skilts endast för några timmar sedan — i själfva verket hade de ej träffats på öfver ett år — och hälsade skådespelaren med en brumning. Han var tjänsteman vid ett af de juridiska ämbetsverken och hette Uno Saar. “Hvad är det du kallar jolmigt?” kastade han sig in i samtalet, under det han jämkade stolen tillrätta.

“Svante har gift sig,” svarade skådespelaren med sin hesaste spökröst.

“Jaså... Och du, din histrion, har förstås kondolerat.”

“Är du bitter, yngling?”

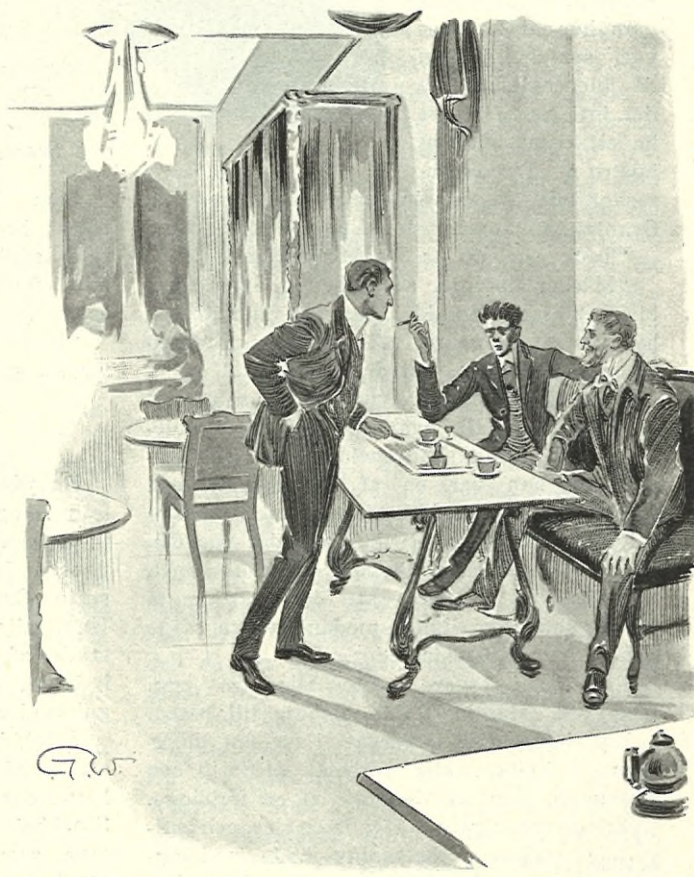
“Svante har i alla händelser min högaktning... Men oss andra vill jag inte ge mycket för, som också gå omkring med nyckeln till ett hem, men inte kan besluta oss för att träda den i låset och öppna dörren.”

“Det är riskabelt att öppna främmande dörrar. Man kan lätt gå fel eller komma olägligt.”

“En förständig karl brukar knacka först,” sade Svante skrattande. “Och är man väl inne, säger man sig själf, att man varit en åsna, som inte stigit på långt före detta.”

Skådespelaren ryckte på axlarna, men Uno såg begrundande ut, under det han fyllde sitt likörglas bräddfullt med munk, hvar efter han tände eld på vätskan och lät den brinna några ögonblick, innan han tömde glaset.

“Det här är en af mina laster,” sade han som svar på Svantes undrande min, “jag tillägnade mig den förra julafton, då jag kände mig mer än vanligt modstulen. Jag minns, att jag ströfvat genom gatorna hela eftermiddagen, följt med människoströmmen, inbillande mig vara intresserad af sor-

Den nykomne nickade åt Svante.

let och trängseln, men de facto drifven af en växande oro för ensamheten, som väntade mig hemma på mitt rum. Medvetandet att jag var hänvisad till mig själf just en så'n kväll, då människorna sitter hand i hand och hjärta klappar vid hjärta, höll nästan på att göra mig sjuk. Det var en så'n där paus, som stundom uppstår i ens lif och kan vara hemskare än en olycka. Efter flere timmars planlös vandring hamnade jag trött och nedstämd på mitt stamkafé, där en likadan olycksfågel som jag själf satt inkrupen i ett hörn med en grogg och en jul-tidning. Jag knackade på kyparn. När han kom, tyckte jag hans ögon bad mig gå min väg. Han hade naturligtvis ett hem och en julgran, som väntade honom. Men det bekymrade mig inte det minsta. Jag tänkte som så, att hans julfest sprang minsann inte ifrån honom, om han också måste dröja i sin tjänst en eller annan timme längre, under det att jag där- emot var en stackars rotlös människa, som det var synd om. Jag tog in munk som nu, och så fann jag på att göra brylå af den och grundligt bedöfva mig... På det sättet slapp jag undan en hop ofrefliga tankar, då jag gick hem och de tända julgranarna stack mig i ögonen..."

Han fyllde ånyo sitt glas till brädden, och som nyss tände han eld på likören, hvarefter han tömde den i ett drag.

"Hör du, vi ha inte julafton i kväll," sade Svante och lade återhållande sin hand på Unos.

"Nej, men i öfvermorgon... Jag skulle önska, att jag kunde somna in nu och inte vakna förr än i nästa vecka... Man må vara hur inbiten ungarl som helst, men då julen nalkas, vore det inte ur vägen att ha ett krypin med en hustru i. Det öfver-

raskar mig att en så'n där artistslarf som du, Svante, kunnat ställa det så pass klokt för dig."

"Tack ska du ha för komplimangen!"

"Märker du inte, så plebejisk Svante har blifvit," sade Harald, "han har ju hull och hy som en skeppare. Äktenskapet försimplar personligheten, det är min åsikt."

Svantes godmodiga lynne kunde ej rubbas af Haralds utfall, hvaremot den mera kole- riske Uno anföll skådespelaren med påståen- det, att han var en af kulissdammet och teatersolen förtorkad kurbits. Harald flammade till och anhöll att få veta, om det var me- ningen att förolämpa honom och hans konst, hvartill Uno svarade, att det fick han ta precis som han ville, medan Svante sökte sprida lugn åt båda sidor.

En stund senare bröto alla tre upp. Uno och Harald följde Svante till båten.

Ute hade diset öfvergått i ett fint dugg- regn, i hvilket alla föremål glædo in och försvunno, som om de dolts af ett förhänge. Lykttlågo rnaomgåfvos af gula cirklar, och buti- kernas strålande belysning hade neddä- mpat till små blänkfyrar utefter husrader- nas töckniga kuster.

"Ett så'nt fördömdt klimat," murrade Uno och ruskade på sig som en våt hund. "Om det åtminstone vore snö på marken! Då kändes inte ensamheten så melankolisk."

"Kom hem till mig på julafton," sade skådespelaren, "så ska jag recitera Sofokles för dig."

"Tack du, men antik tragedi ger mig inte den julkänsla jag längtar efter."

Svante, som tigande åhört dem, slog nu Uno på axeln med orden:

"Vet ni hvad, pojkar, jag bjuder er ut till mig på julafton... ja, dig också, Harald, fast du inte har någon vidare smak för familjelif. Komfort med varma bad och frukost på sängen kan jag inte stå till tjänst med. Ni får ligga i ateljén bland mina målargrejer och för resten lefva på kallsku- ret och ett vänligt bemötande... För väl- komna det ä' ni... Seså, nu går landgån- gen... Hvar har jag cigarrlådan och ris- grynen?... Där, bien!... Så ä' vi öfver- ens då... Adjö!"

Svante sprang in på fördäck och luckorna smällde igen.

Det var först då hon ånyo anförtrodde Svante sin belåtenhet med deras förestående på-tu-man-hand vid juldorset, som hans minne vaknade och han med svidande hjärta måste omtala den väntade invasionen af två un- garlsvänner. Svante tyckte, att den situa- tion, som hans ord framkallade, var mera än obehaglig, och han undrade, om kvinno- nas lynnen alltid reagera lika starkt, då man berättar dem något, som icke ingår i deras beräkningar. Ty ej nog med att Greta sjönk ned på en stol och brast i snyftningar öfver pepparkaksdegen, som hon höll på med; hennes mjuka lynne blef plötsligt hårdt och en vredgad ordström brusade kring Svantes öron. Han fick veta, att han var både dum och tanklös, eftersom han ej kunde räkna ut, att deras lilla hem och allra minst deras skafferi tålde vid intrånget af två gäster.

"De ä' inte alls stora i maten," drog Svante till med i en vanmäktig förmodan, att Greta inför denna garanti skulle se be- söket i ett mera sympatiskt ljus. "Jag har ju för öfrigt sagt dem, att de bara får litet

kallskuret, och det tyckte de lät så hem- treffligt. Du kan väl förstå att för ett par ungarlar, som trött- nat på restaurangerna, blir det här nästan som himmelriket. För öfrigt tyckte jag synd om dem, ska jag säga dig."

Greta fortfor det oaktadt att vara vid ett ganska dåligt lyn- ne hela den kvällen och ett stycke inpå julafton, och Svante motsåg med oro det ögonblick, då hans vänner skulle komma.

Hans hustru hade nämligen hotat att taga emot dem så reserveradt som möj- ligt. Han kände där- för både förvåning och lättnad, då Greta lifligt och med värme välkomnade Uno och Harald, sägande, hur förtjust hon var, att

de ville hålla till godo hos dem. De fördes di- rekt upp i den festligt upplysta ateljén. Greta var hänförande, tyckte Svante. Aldrig hade han trott, att ett kvinnolynne kunde skifta så snabbt. Hon hade dessutom fått färg af nervspänningen, ögonen strålade, och hen- nes ord präglades då och då af en ysterhet, som gaf ökad behag åt stämningen vid bordet.

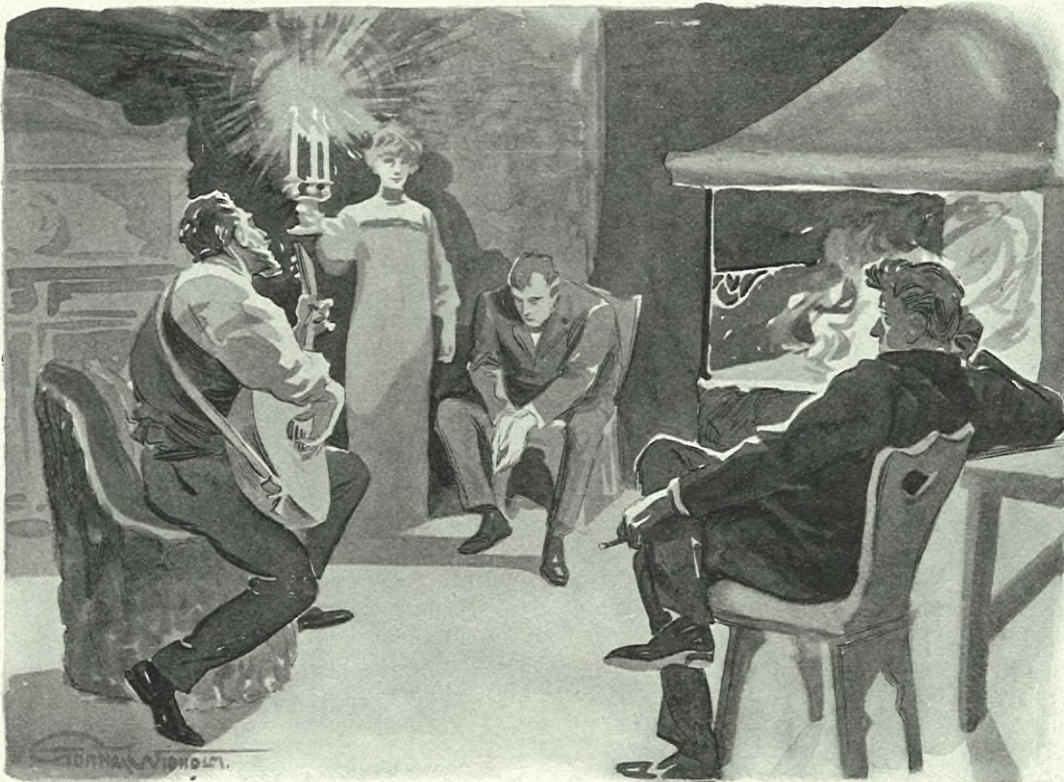
"Här är julgrisen med äpplet i munnen," sade hon skrattande och pekade på en assiett, på hvilken lågo några skinkskifvor. "Förät er inte på den, ä' ni snälla, och tala inte om inne i sta'n, hur flott det lefs hos Tön- nesons."

Vid förtärandet af julgröten blef det Haralds lott att finna bönan.

"Där ser du hvad ditt öde menar," ro- pade Uno. "Den lager, som inte blef dig beskörd på tiljan, väntar dig kanske som äkta man och familjefar."

"Jag atstår gärna förmånen åt dig. Du tycks redan vara åtskilligt förtrogen med det där paradiset."

"Ja, om din sterila inbillning kunde ge en aning om hur det ser ut, skulle du få titta på någonting extraordinärt, min gubbe lilla."

Svante sjöng till lutan några julsånger.

"Du är en hederspojke," ropade Uno efter honom. "Jag accepterar... Harald säger förstås nej. Det blir alltid till min favör i fråga om sängkläderna och spriten."

"Hvad pratar du! Jag kommer också... för att göra studier."

En yfvig julgran, som Svante släpat hem från skogen och snickrat fot till, var tänd i ateljén. Från taket nedhängde några ja- panska lyktor och på bordet, kring hvilket sutto Greta och Svante samt Harald och Uno, alla under en lössläppt stämning nju- tande af julkosten, brunno två par grenljus i hvita, snidade trästakar, omlindade med guirlander af lingonris.

Julglädjen hade aftonen förut inledts med ett tåreflöde och åtskillga häftiga ord, som länge darrat i luften. Under hemfärden från Stockholm fick Svante nämligen idé till en tafla, som så lifligt sysselsatte hans tankar, att han vid framkomsten glömde berätta för Greta det han bjudit gäster till julafton.

“Häradshöfdingen måtte vara idealist,” inföll Greta.

“Ähnej, så älskvärdt har inte lifvet varit fram med mig. Men jag är som en pojke inför en bygglåda. Får jag bara bitarna i handen, så totar jag till ett hus, som för mig blir det vackraste af allt . . . Just nu håller jag på att bygga . . . ett riktigt arkitektoniskt underverk . . . af ljuset från granen, hemkänslan härinne och glansen i era ögon . . . Ty det är så här jag tänker mig ett hem . . . En man och en kvinna sida vid sida i arbetsmöda och festglädje, i jubel och bekymmer . . . Det är lifvet . . . allt annat vill jag inte ge ett öre för.”

Det låg en sådan öfvertygelsens klang i Unos ord, att den liksom stegrade helgstämningen och slog bro från själ till själ. Till och med Harald rycktes med af vännens patos, så att han ej fann anledning att klippa af med ett ironiskt inpass.

Nu kommo julklapparna fram. De voro hvarken många eller betydande, men det kändes i alla fall roligt att få slita af omslagen, sedan de burschikosa verserna med deras halsbrytande rim blifvit uttolkade.

Plötsligt föll ett omslag och blottade en skallra, och i ett annat paket låg en kautschukgubbe, som skrek, då man tryckte honom på magen.

Svante stirrade på föremålen, som om han sett en spöksyn. Gretas kinder fingo blodets färg och Uno granskade själsfrånvarande en rispa i bordet, medan Harald trampade honom på foten.

Den hastigt inträdda tystnaden tilltog i hotande djup, hvarför Uno sökte skingra den på ett som han tyckte elegant sätt.

“Det ä' ett par obetydliga leksaker . . . som du ser,” sade han till Svante.

Jo, Svante såg mycket väl, hvartill gåfvorna voro ämnade.

“Valda aldeles på måfå . . . hm!”

Skrattet ryckte i Svantes mungipor.

“Ja, tack ska' du ha för uppmärksamheten, men här finns ingen som kan använda dem.”

Uno tog sig konfyst öfver hjässan.

“Vi gifte oss i september.”

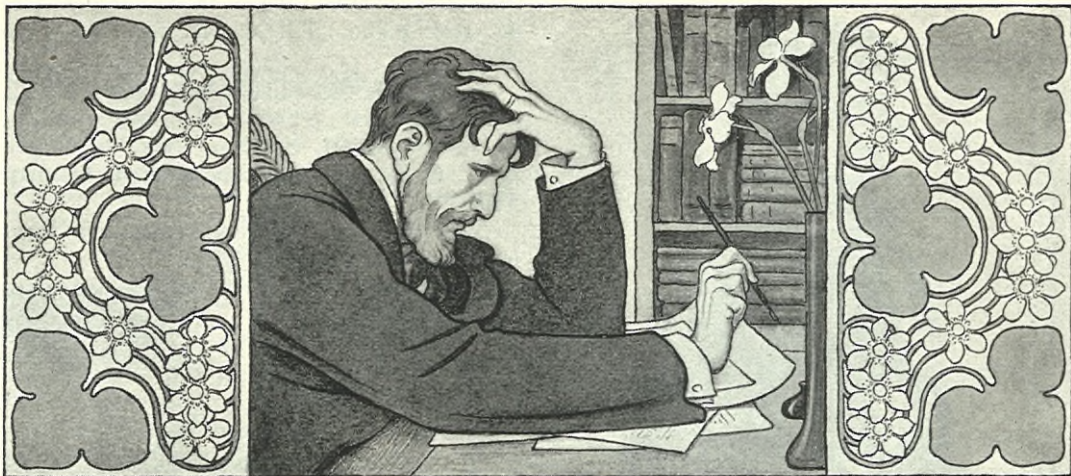
“Pardon! — Lämpar sig alltså icke, som det står i tidningarnas brefflådor.”

Såväl skallran som guttaperkagubben försvunno hastigt ned i Unos fickor, medan det nu ur fyra strupar lössläppta skrattet rullade genom ateljén. Det på en gång komiska och familjära i situationen ledde samvaron mellan de fyra in i ett nytt stadium af glad otvungenhet, och Gretas sista rest af missstämning öfver att ej få fira julaftonen allena med Svante hade nu förvandlats i en känsla af tillfredsställelse. Hon tyckte, att deras nygrundade hem, för hvilket de redan fått slita hårdt nog och för hvars vidmakt-hållande allt deras mod och kärlek helt säkert skulle komma att utkrävas, fått liksom en annan och vackrare ton öfver sig, emedan det denna kväll delat med af sitt skimmer och sin värme åt ett par hemlösa människor. Det var nästan som om det nu först vigts in. Svante tog ned sin luta och sjöng till den med sin mjuka baryton några julsånger.

Uno stödde hufvudet mot handen. Hans röst arbetade.

“Nu ser jag min barndoms julaftnar, mumlade han, “Hur många vägar har jag inte färdats se'n dess!”

Harald stirrade stumt framför sig; det ryckte i hans läppar. Utanfö, öfver skogen, skred den stora natten upp, blå och stjärntindrande, ty luften hade klarnat.

LAPPTÄCKET. BERÄTTELSE AF BO BERGMAN.

DET VAR en gång en man, som höll på att skriva en bok. Men boken ville aldrig bli färdig. Och nu var det vår, och mannen satt vid sitt skrifbord och såg ut på ett stycke blå himmel öfver en solgul husvägg, där skuggor af förbiflygande sparfvar ilade som moln.

Fönstren stodo öppna öfverallt. I ett blåste man flöjt, i ett annat vädrade man vinterns pälsverk och i ett tredje låg en dotter af folket med uppkafade armar och gäspade och försökte se öfver till det hus, där mannen bodde. Men det var inte till honom, utan till en ung frälsningssoldat med knollrigt hår — han, som blåste flöjt. Och nere på gården dansade en liten flicka i röd kolt och sjöng med full hals:

Hur skön lyser solen,
hur vänlig och huld,
Sin hälsning hon skickar
i strålar af guld.

Och allt detta var bara därför att det var vår.

Sången stod i en bok, som mannen en gång själf sjungit efter, och nu kom han plötsligt att tänka på sin skoltid. Det är skönt, att den är slut, tänkte han; jag skulle inte vilja börja om igen, men jag skulle vilja börja om igen *efter* skoltiden. Jag skulle vilja vara en annan, än jag är. Om jag hade börjat på ett annat sätt, om jag inte hade offrat tjugu år på att bli ett gammalt, hederligt inventarium i ett stort rum med mycket damm och många papper — så hade boken varit färdig för länge sedan. Jag har inga idéer kvar. Jag är slut.

När mannen hunnit så långt i sin tortyr, och dit brukade han hinna efter en halftimme vid skrifbordet, stack hans hustru in näsan i dörrgapet.

— Jag går ut ett litet slag, sade hon. Kanske du gör sällskap?

Men mannen skakade på hufvudet, ty han var i andarnes våld. Så fort hon gått, ångrade han sig emellertid. Rummen dogo på något märkvärdigt sätt, och han kände det som om han suttit i en grift. Han var lefvande inmurad. Han var glömd och öfvergifven och kanske redan död, ehuru han inte visste om det. Men han skulle lura döden i alla fall, och så tog han hatt och rock och störtade ut efter sin hustru.

Men hon var borta.

Då lugnade mannen sig inför det oundvikliga och tände en cigarr. Och med vinden blåsande om sin upphettade och ofrukbara panna dref han nedåt staden för att leta rätt på en hustru eller en idé, ty han hade tappat bägge delarna.

Det var stor, blond vår. På tre, fyra dagar hade alltsammans skett. Det hade fallit en tunn och ljusgrön slöja från himlen öfver

trädtopparna, och gröna mattor lågo utbredda på jorden. Det var som om en gammal-smutsig teckning plötsligt hade blifvit färg, lagd; ännu syntes de svarta strecken under, och den man, som var ute och sökte efter sin hustru eller sin idé, fann det vackrare så, än när färgen hunnit bli mera kom. pakt. Han tyckte inte om tjocka färger. Men han älskade det fina löfbroderiet på himlens siden och det darrande och ljusdruckna landskapet, som hade något af drömmens flyktiga skönhet.

Gatorna voro fulla af ljusklädda människor. Unga kvinnor buro björklöf i händerna och violer på kappslagen, och deras ögon skratade åt allting, åt solen och studenterna och åt en automobil, som stod och fräste af ilska, därför att den inte kunde komma uppför en backe. Men den stackars mannen skrattade inte. Han hade bara sin svarta cigarr och sina mörka tankar, och så kom han ner till Strömmen och fick se, hur solskenet dansade på vattnet och alla båtars flaggade.

Då ljusnade han litet.

— Det är för våren det flaggar, sade han till sig själf. Och i samma ögonblick tyckte han, att boken, som han höll på med, inte var så dålig, som när han satt vid skrifbordet. Men han skämdes genast. Det var inte för våren det flaggade, utan för någon kunglig namnsdag, och boken *var* dålig.

Han fortsatte utåt Skeppsholmen. På trottoaren vid Grand sutto två unga skalder i brokiga västar och sögo en opalfärgad dryck ur långa halmstrån. Han nickade åt dem och påskyndade sin gång, ty han var rädd för både den opalfärgade drycken och de opalfärgade poemen. Och så behöfde han en idé, och då duga inte skalder. De ha ingenting att afvara. De behöfva sjäfva hvad de ha. Det är bara vanliga dödliga, som låta plundra sig på den råvaran, ty de förstå inte att exportera den eller också bryde sig inte om det och exportera i stället järn och fläsk. Det brukar löna sig bättre.

En idé var det. En idé med två droppar blod i. Hur skulle han komma loss ur det där kapitlet, där han fastnat som fisken i ryssjan, hur skulle han få sin bok färdig? Han var skyldig sig själf det. Hans odödlighet stod på spel. Men han var slut. Han hade tjänat staten troget i tjugu år, och då har man ingen användning längre för idéer. Och det, som inte användes, går samma väg som svansen gått för hans eget släkte.

Han hade kommit ut på Kastellholmen. Nu tog han upp sin andra cigarr; rök ger drömmar. Men han fick inga och vände tillbaka. Skalderna sutto kvar bakom lagerträden, men nu var drycken i deras glas orangefärgad och förmodligen äfven poemen. Förtviflad rusade han hem.

Hon hade en krusig mössa under hatten.

Där satt hans hustru i salen och sydde gredelina blommor på stramalj.

— Göran, sade hon. Jag har fått en idé. Mannen störtade fram.

— För Guds skull, hvad kostar den? Jag ser inte på priset.

— Den kostar en kyss, men jag betalar. Och nu skall du höra. Du vet gamla fru Mendel, hon som bor i Drottninghuset. Jag träffade henne i förmiddags på Johannes' kyrkogård. Hon är så lustig. Hon hade en krusig mössa under hatten, med små, skära bandstumpar i, alldeles som på din gamla dopklädning, som jag såg hos din mor. Så var hon klädd i sammetskofta med bernstensknappar och spetsar kring handlederna. Det var så egendomligt allt det där midt i vårsolen. Och så vemodigt. Jag har alltid tyckt det är svårt att ta en gammal gumma i hand; det brukar vara så kallt. Men fru Mendel var varm om händerna, och hon skrattade och pratade. Hon ville, att jag skulle följa med och se, hur hon hade det. Men jag hann inte, och då fick jag den idéen att be henne hit i stället, nu i eftermiddag. Var det inte bra?

— Jo, visst, min vän.

— Och du kommer in och pratar med oss en stund...

— Jo, jo.

— Så slipper du skrifningen.

Vid sextiden kom fru Mendel. Hon hade haft svårt att ta sig upp för alla trapporna, och på hennes kindben sutto två små fläckar, ungefär som de matta rosor, de unga flickorna förr i världen målade på porslin. Hon bar guldbrosch och stora öronkläppar af rödaktig marmor. Käppen trefvade på möblerna.

— Det är värst med ögonen, sade hon. God dag, god dag. Och tack skall lilla frun ha... Jaså, det är han — hon körde nästan i bröstet på Göran. Han ser ju hyggelig ut.

Mannen kände hennes fingrar om sin arm; han försökte dra undan den, men hon höll sig fast.

— Och det här är fågelbo't?

— Ja, det är litet trångt, insköt Göran.

— Plats nog för dem, som sämjas. När

man blir gammal, behöver man håller inte så stor plats. Till sist får man rum i en låda.

— Å, fru Mendel blir hundra år.

— Ih, Jesus bevara. Men nog ville jag ha täcket färdigt, innan... Ack, var så god och bit af den här sockerbiten åt mig. Tack.

Hon stoppade biten i munnen och sörlade upp sitt kaffe.

— Hvad var det för ett täcke, fru Mendel talade om?

— Lapptäcket, vet jag.

— Fru Mendel har en son, ser du, som är styrman...

— Kapten är han, med egen skuta. Hon heter Rosina. Han har själf skrivit om det.

— Ja, och så en natt drömde fru Mendel, att hon såg sin son. Och han sade, att han skulle komma, så fort lapptäcket var färdigt. Han har inte varit hemma på femton år.

Den gamla började skaka i hela kroppen; mössbanden flaxade om kinderna. Hon grep åter Göran om armen.

— Dörren var stängd, förstås, men rätt igenom den gick han. God kväll, mor, sa han. Det är jag, sa han, John. Nu är jag trött och vill hem, men jag kan inte sofva, om jag inte får det där lapptäcket. Jesus, barn, sa jag, visst får du det, bara du kommer. Men det är inte färdigt, menade han. Det skall bli, sa jag. Och då såg han så belåten ut och nickade åt mig, och så försvann han...

— Och nu är det snart färdigt? frågade mannen.

— Ja, tänk, Göran, i två år har fru Mendel hållit på med det, men nu är det bara några lappar kvar.

— Mina ögon, sade gumman. Det är alla styngen...

— Men nu kommer han snart!

Den gamla reste sig plötsligt; blicken var borta någonstans, och hon mimrade med munnen som en kanin.

— Inte än, hviskade hon. Han kommer inte än. Och hon knep till om armen på Göran, så att det gjorde ondt. Jag har inte täcket kvar; det är såldt! Det var en röst i sömnen, som sade till mig: gå och sälj täcket och bär pengarna till dem, som behöfva...

— Men, snälla...

— Jag kunde ha sålt något annat, vill ni säga. Broschen här, till exempel. Nej, det kunde jag inte. Det hade inte hjälpt. Det är det som man håller mest fast vid, det är det, man skall göra sig af med — annars hjälper det inte...

Hon vred sina händer, som om hon tvätat dem. Mannen och hustrun sågo på hvarandra.

— Ja, ja, nog var det tungt, innan jag rådde med det. Men nu vet jag, att det var bäst så. Ty, när jag gjort det, fick jag lugn. Jag förstår, att det var Johns röst, jag hörde; det var han som ville, att jag skulle sälja täcket, för han kunde väl inte komma ännu.

Mannen steg upp och gick in till sitt för att tända den fjärde eller femte cigarren. När han kom tillbaka, stod fru Mendel i begrepp att gå. Hon hade fått sin ridikyl fullproppad med kakor och sockerbitar.

— Adjö och tack för mig, neg hon. Hon hade plötsligt blifvit munter igen och gjorde grimaser åt sig själf i tamburen framför spegeln.

— Skön god afton, sköna dam, sade hon. På tröskeln vände hon sig om:

— Jag har redan börjat på ett nytt. Så att om det finns några gamla lappar...

Och så föll dörren igen.

Mannen satt vid fönstret med sin rök. Solen på den gula fasaden midt emot hade tunnats af; och den vackre frälsningssoldaten med det knollriga håret var ute och fångade själar eller någonting annat. Ingen flickunge i röd kolt dansade på gården. Det var ingen vår längre.

— Hvad är det egentligen med fru Mendels son? frågade mannen.

— Kära du, han är död för femton år sedan. Han spolades öfver bord i Nordsjön. När underrättelsen kom, tappade modern minnet... Och nu är hon lycklig.

— Så länge inte lapptäcket är färdigt!

— Ja. Tror du inte det var någon dunkel själfbevaringsdrift, som tvang henne att gå och sälja det? Det kom öfver henne ett sådant lugn efteråt. Alltså hade hon gått i ångest förut. Om hon gjort det färdigt och ändå suttit ensam, så hade hon kanske så småningom återfått sitt minne och blifvit olycklig...

— Kanske det.

Mannen såg ut i luften, och det var länge mycket tyst.

Så sade han sakta:

— Min bok är heller inte färdig.

— Käraste!

— Tror du inte, det är någon dunkel själfbevaringsdrift, och ändå gör den mig inte lycklig! Som fru Mendel.

— Jag tycker inte om, att du talar på det viset, sade hans hustru. Hon var röd på båda kinderna. Det är väl ingen jämförelse. Det, som den stackars fru Mendel går och väntar på, finns ju inte, men det, som du...

— Det, som jag ödar bläck och papper och hjärnmassa på, det finns? Är du säker på det? sade mannen och kysste sin hustru.

— Ja, svarade hon.

Ty hon var en god och en klok hustru.

(Illustrator: Brita Ellström.)

Ja, svarade hon.

EN STORBONDE.

DÄR STÅTAR å marmorvården
ett stort kabinettsporträtt:
öfver blomstrande kyrkogården
skådar han mosig och mätt,
Måns Sonesson, bondepatronen,
som var så myndig i tonen.

Därhemma vid måltidsbordet
satt folket omkring honom tyst.
Och ensam förde han ordet,
han led ej att höra en knyst.
"Om till er jag talar," han sade,
"då mågen I känna er glade."

All gården var slagen af bäfvan,
när Måns Sonesson dundrade vred.
Då stod han där stor i kräfvan
och ljungade ed på ed;
hans hustru hon skalf, den bleka,
och barnen glömde att leka.

Som brud sken hon ljus och fager.
Se'n dess slet hon hårdt hvar dag,
blef stilla och ordkarg och mager
i ständiga arbetstag.
Men själf vardt han alltmer frodig,
hofversam och öfvermodig.

(Illustratör: Hilding Nyman.)

Fast han såg henne knoga och spara,
slog som han ingen ann på stort.
Så trodde till sist han sig vara
en prydnad för hela sin ort.
Hans gårdslängor hvita lyste,
och rikedom nog de hyste.

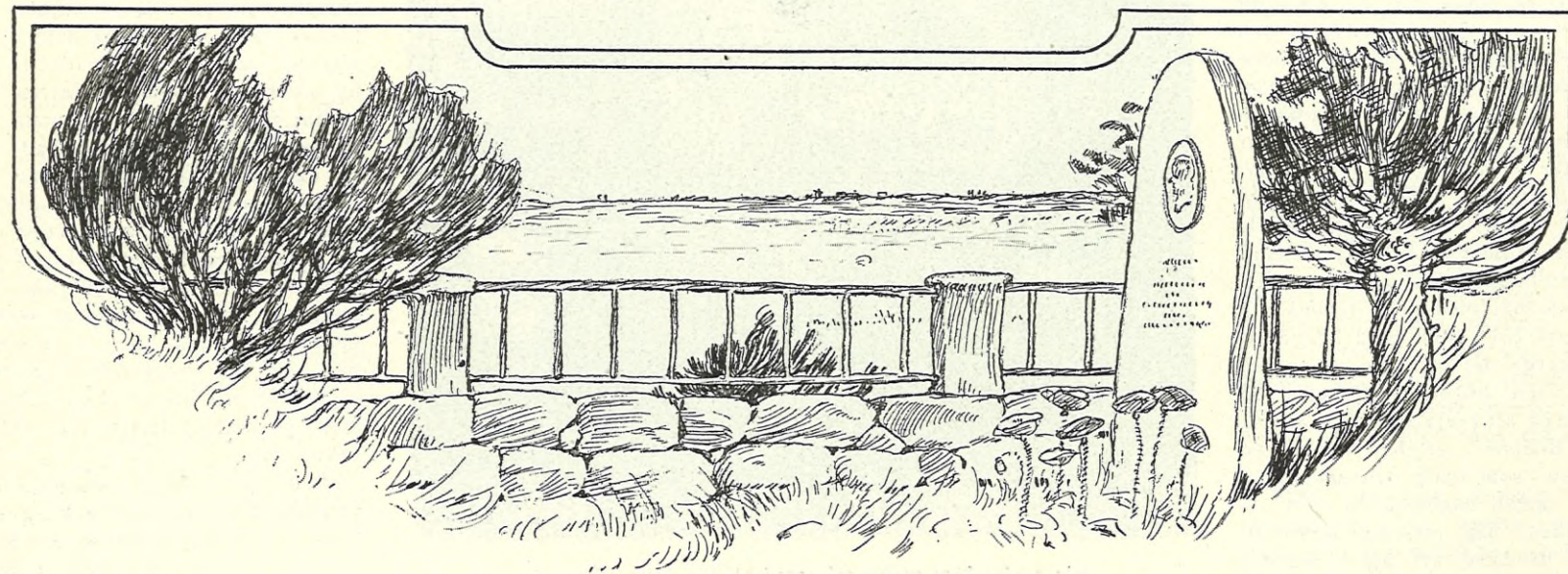
Hans döttrar klädde sig fina,
med prunkande blommor i hatt:
de skulle för gården skina,
för manfolk en lockande skatt.
Då pianot de dunkade illa,
gick mor i sitt huckle så stilla.

Å gillena pöste och svor han
på länsman och dryglönad präst.
I liggfjädersvagnen for han
hemåt, en sälldrucken gäst.
Då fick vid hans sida hon styra
hans fuxar, blanka och yra.

Sist dog han från hela sin lycka,
sin sista befallning han gaf:
ej knussla hon skulle, men smycka
i marmor och järn hans graf.
Och lydigt reste hon vården
på blomstrande kyrkogården.

Där prålar i marmorns skifva
Måns Sonesson själf i sin prakt.
De skinande dragen lifva
belåtet de dödas trakt.
På kullen hans stillsamma änka
satt vallmor, som högröda blänka.

A. U. Bååth.

JAG KÄNNER ett underligt gammalt hus som ligger midtpå en stor, vidslätt med en snörrät poppelallé, som från landsvägen för rakt upp till den svängda yttertrappan på den ensliga gården.

Jag kom att tillbringa en jul där borta.

Fram på eftersommaren det året satt jag en kväll på trädgårdsterrassen bakom vårt hus i staden, sysselsatt med att till svenska öfverflytta en latinsk dikt från den sista perioden, då jag afbröts af min syster, som kom ut till mig med ett öppet bref i handen. Hon var glädjestrålände, gladare än jag sett henne på hela sommaren och mången god dag därtill.

Min syster hade verkligen en längre tid varit litet tankspridd och en smula dyster. Hon leddes. Hon, som varit utomlands ett par år, fann redan efter de första månaderna i hemmet vårt stilla lif enformigt och långsamt, men det var ej efter nöjen hon längtade, hon bar inom sig en brinnande verksamhetslust, längtade efter att på ett eller annat sätt kunna göra sig nyttig.

Vår far sade, att detta mycket väl kunde gå för sig i hemmet, men min syster hade en annan åsikt om saken, hon hade fått den högtflygande idén, att hon ville fylla en plats, som blott med svårighet lät fylla sig. Att sköta ett hus som vårt, d. v. s. att till höger och vänster ge order till tjänstfolket om hvad som skulle göras — det var visserligen ej hennes ideal för att göra sig nyttig, och efter många om och men tillät vår far henne också slutligen att sända in en ansökan till en platsanskaffningsbyrå. Inte många dagar efter hade hon fått svar. Och i den stilla sommarkvällen, medan allt omkring talade om dådlöshet och ett alltjämt fortglidande dolce far niente, läste hon med fast stämma upp detta bref, som bjöd henne att öfverge det makliga, sysslolösa lif hon hittills fört och bjöd henne att börja arbeta för andra.

Brefvet erbjöd henne en plats som hjälp och sällskap i en familj någonstädes nere på landet, jag lyssnade förströdt, jag medger, att jag ej tog min systers plan så mycket på allvar.

TYST JUL

AF MARIA JOUVIN.

Men jag hade misstagit mig; redan med aftonposten sände hon några rader till svar, att hon antog platsen. Och några dagar efter var hon resfärdig och for, lämnande vår far och mig helt ensamma och öfvergifna i det stora huset.

I samma vecka kom det första reglementerade brefvet om hur hon hade det och hur hon fann sig. På det hela taget tycktes hon trivas bra; om själfva familjen, hos hvilken hon vistades, yttrade hon sig helt kort, nämde blott, att den bestod af fyra syskon, tvänne bröder, som skötte gården, och tvänne systrar, som stodo för hushållet.

Min systers bref blefvo emellertid under den tid som följde få och mycket knappa. Hade hon under sin vistelse i utlandet underhållit oss med verkliga epistlar af vältaligaste berättarkonst, så blef det i sanning nu

helt annorlunda, och hennes bref utmärkte sig för en ordknapphet och en korthet, som kommo far att kalla dem "Ernestines telegrafiska meddelanden". Båda misstänkte vi, att bakom denna ordknapphet dolde sig en hemlängtan, som hon ej ville låtsas om.

Tiden led; vi voro midt i advent och nalkades julen med snabba steg, då morgonposten en dag medförde ett bref från Ernestine, hvori hon frågade mig, om jag ej ville komma och tillbringa julen hos henne; hon kände sig ensam och kunde ju ej få komma hem.

Som vår far det året ämnade göra en längre affärsresa strax före jul och jag hade den ovissa utsikten att kanske bli lämnad alldeles ensam under själfva helgen, så mottog jag med glädje denna inbjudning att få tillbringa en jul ute på landet. Och dagen före julaften reste jag med glad hjärta att träffa Ernestine, som jag ej sett på ett halfår.

Efter en half dags järnvägsresa stannade taget strax i skymningen vid en liten öde anhaltstation på en öppen slätt, hvars horisontlinjer drunknade i den gråa vintereftermiddagens snödis.

Jag hade väntat att finna min syster emot mig vid stationen, men blef grundligt besviken. Där funnos blott tvänne väl ompälsade förbönder, som läto mig förstå, att jag skulle åka med dem. Något nedstämd öfver att hon ej kommit själf, satte jag mig i den väntande släden, och med den ene skjutskarlen framför mig på skjutsboken och den andre bakom mig på hundsvotten bar det af ut öfver den snöhöjlja slätten. Under färden frågade jag mannen bakom mig, hur långt vi hade att åka, men fick ej något svar. Efter en dryg halftimmes färd skymtade jag slutligen genom snötjoekan en långsträckt, rak skugga öfver slätten till vänster, och efter ytterligare tio minuters åkning hade vi uppnått en kal poppelallé, som förde upp till ett hvitt stenhus med svängd yttertrappa och brutet tak.

Just som släden stannade, slogs förstudörren upp, och ögonblicket efter omslöt jag af Ernestines armar, och i den ovissa snödagern igenkände jag det kära

Min syster kom ut till mig med ett öppet bref i handen.

ansiktet — den hvita pannan och det svarta håret; men när hon tryckte sin kind mot min, kände jag, att den var våt af tårar. Jag ville fråga — men innan jag hunnit säga något, vände hon sig hastigt ifrån mig, och innan någon af de två skjutskarlarna hunnit komma sig före, hade hon tagit min tunga kappsäck och sprungit in med den i förstugan.

Jag vände mig till den ene af karlarna, hvilken oviss och förlägen ännu stod med slädfällan i handen, och räckte honom drickspengar, men blef helt häpen, då mannen stötte min hand tillbaka, häftigt kastade sig i släden och åkte bort, följd af kamraten, som långsamt lomade efter i snön. Stunden efter hade min syster dragit in mig i förstugan och börjat påsa af mig, och här inne omfamnade hon mig ånyo. Men när jag frågade henne, om hon haft det svårt, och sade att hon nu i denna stund ju kunde vända tillbaka till vårt eget hem — då brast hon i gråt och sade, att hon ej på minsta vis haft det ondt, och att det blott var ljudet af min röst, som hon ej hört på så länge, som hade upprört henne.

Hon förde mig in i sitt eget rum för att ostörd få höra mig berätta litet af hvarje hemifrån och från "den yttre världen". Och här inne, där det var fullt upplyst, såg jag med ledsnad, huru mycket Ernestine blifvit förändrad under dessa månaders skilsmässa, huru hennes ansikte blifvit så mycket blekare än det varit förut, och att hennes ögon fått ett nytt och eget uttryck, ett uttryck som om hon ständigt gick och lyssnade efter något.

— Du ser så mycket på mig, sade hon, efter det vi pratat en stund, — och jag förstår, att du blef förvånad öfver något så barnsligt, som att jag grät nyss, då jag fick höra din röst, någonting som ju inte ens inträffade, då jag återsåg far och dig efter hela fyra års skilsmässa. Men det här är någonting annat, ser du, och du skall nog förstå det sedan.

— Neka inte till, att du ändå haft det svårt och att du ångrar din mission, Ernestine?

— Nej, nej — hon skakade ifrigt afvärjande på hufvudet, — inte svårt, så som du menar det, det kan jag försäkra dig, inte på minsta vis, och dock är det sannt, att min uppgift här på ett visst sätt öfverstiger mina krafter, tillade hon med en suck.

— Men säg då — —

— Ja, ja — sedan; kom nu och få dig någonting till lufs, du bör ju vara alldeles utsvulten. I kväll skall du bli presenterad för familjen.

Det föreföll mig, som om min syster log, när hon sade dessa ord, men som om hon log på ett mycket sorgset sätt.

Just som släden stannade, slogs förstudörren upp.

Och hon tog mig vid handen, och vi gingo genom flere små enkla, halfmörka rum och genom ett par höga, dunkla salar, som tydligen gingo genom två våningars höjd och voro mycket tungt och gediget möblerade med varma bonader och gammal mahogny, tills vi stannade i ett litet klart upplyst rum, någon hvardagsmatsal, där ett bord stod dukadt. För några minuter blef jag här lämnad ensam, då Ernestine försvann för att från köket hämta hvad som fattades till måltiden.

Jag hade satt mig vid fönstret och såg ut öfver den af nattmörkret redan omhöljda snöslätten, begrundande min systers väl stora inbundenhet, då en smal dörr snedt emot mig öppnades och ett litet ljuslockigt flickhufvud försiktigt visade sig. Så småningom öppnades dörren helt och hållet och en liten fyra eller fem års flicka kom långsamt in, men blef blygt stående strax innanför dörren. Sedan hon en lång stund stått orörlig på samma plats, lyckades jag slutligen förmå henne att komma närmare, och med nedslagna ögon stannade hon alldeles tätt intill min stol. Jag tog den lilla smala handen, som hon blygt räckte mig, och

gjorde henne några frågor.

Men den lilla blef stående orörlig, utan att slå upp ögonen, utan att svara. Jag lyfte upp det lilla fina, blida anletet och förnyade mina frågor, men den lilla flickan svarade ej, betraktade blott ifrigt forskande mitt ansikte, skakade på hufvudet och smålog, och när jag blickade in i hennes ögon, mötte jag i dem samma spanande,

lyssnande blick, som jag förut lagt märke till hos min syster. I denna stund återkom Ernestine, och den lilla flickan flög med ett dämpadt utrop ifrån mig och kastade sig om min systers hals. Och Ernestine kysste henne ömt och ledde henne sakta ur rummet.

— Det var en mycket söt, men mycket tyst liten flicka, sade jag,

Ernestine skakade sorgset på hufvudet.

— Hon är stum, stackars barn.

— Det var bra sorgligt. Hvarför har du alltid varit så tystlåten i dina bref? Aldrig talat någonting om dem, som du är hos. Hvems barn är det?

— Ett syskonbarn till familjen, upptaget som eget efter en död broder. Men ät nu, vännen min, så få vi prata efteråt.

Sedan jag smakat på välfägnaden, återvände vi till Ernestines rum, där min syster likväl snart åter lämnade mig för att gå och sköta sina plikter. Omkring en halftimme efter återkom hon för att hämta mig till supén, som serverades i den lilla matsal, där jag förut varit.

Vid vårt inträde i rummet fann jag familjen — de två bröderna och de tvänne systrarna — redan samlad, men hvem dömer om min häpnad, när jag i de bägge bröderna, ställets ägare, igenkände de två skjutskarlarna från stationen och förstod att jag blifvit skjutsad af gårdens herrar.

Min syster presenterade lågmäldt, och jag hälsade förlägen, jag kunde inte undgå att påminna mig de försmädda drickspengarerna. Man hälsade vänligt tillbaka, men på ett skyggt och tillbakadraget sätt, och ingen bjöd mig vara välkommen, man blott bugade och neg, då jag yttrade något om nöjet att ha fått komma.

Vi satte oss till bords; tystnaden omkring mig fortfor. Man var uppmärksam, förekommande och vänlig, men man teg — teg ihärdigt. Ett par gånger försökte jag öppna ett samtal, men afstod därifrån, då ingen svarade. De, som jag talade till, hade ett uttryck i sina ansikten, som om de befunnit sig utanför både tid och rum.

Med ett visst obehag undrade jag öfver denna tystnad, som jag slutligen började finna både dum och opassande,

Jag lyfte upp det lilla fina, blida ansiktet.

och det var en riktig lättnad för mig, då Ernestine slutligen gjorde ett tecken, att vi skulle resa oss från bordet.

Hade jag möjligen nu väntat, att isen skulle bli bruten och att det skulle bli något närmande, blef jag besviken, ty de båda manliga individerna drogo sig skyggt undan till ett hörn af rummet, och de två fruntimren slogo sig ned med hvar sin stickning vid ett litet rundt bord intill den öppna eldstaden.

Min syster, som dukade af med en tjänarinnas tillhjälp, kastade oupphörligt bedjande blickar på mig, där jag satt och bläddrade i ett par tidskriftshäften; jag visste sannerligen ej hvad jag skulle tänka vare sig om henne eller om den familj, i hvilken jag blifvit införd.

Då den stora klockan öfver dörren på ett bestämdt och högtidligt sätt började slå tio, reste sig alla fyra, som om de haft ett automatiskt urverk i kroppen, nigningarna och bugandet upprepades, och värdfolket lämnade rummet.

Jag blef stående som ett frågetecken framför min syster. Hon hade tårar i ögonen. —

— Var nu inte ledsen på mig, jag borde ju ha sagt det med detsamma, de äro döfstumma — alla fyra. Jag tänkte först skriva om det, men tänkte, att du då kanske inte hade velat komma. —

— Och här har du uthärdat i fem månader?

— Ja — egentligen för den lilla flickans skull. Hon har ju sin hörsel i behåll, och det är förfärligt tungt att tänka på, att hon

skall vara ensam i denna förfärliga tystnad. När hon blir något större, skall hon in i ett institut — det lär finnas hopp om, att hon skall komma att kunna tala.

— Och till dess stannar du?

— Ja, — till dess stannar jag; tonen i Ernestines röst var så bestämd, att jag visste att det ej var värdt att komma med några invändningar.

Men när jag kom upp på mitt rum, för den tanken osökt genom mitt hufvud — hurudan jul skall detta bli?

Hur mycket annorlunda blef den ej mot hvad jag tänkte mig!

Tidigt på julaftonens morgon förde man in en högstammig dunkelgrön gran i en af de höga salarne på husets framsida, och de stumma fyra tillsammans med den lilla flickan började strax efter frukosten kläda julträdet. Och huru upplifvande och kärkammen denna sysselsättning var, syntes väl på de alltmer uppklärnande anletena; med julträdet tycktes glädjen själf ha stigit inom de tysta väggarna. Och när aftonen kom och ljus efter ljus tändes i det ensliga huset på slätten och granen strålade i all sin prakt, steg denna tysta glädje allt mer, de allvarsamma ansiktena miste sitt tungsinta, inåtvända grubbel, ögonen strålade, och den lilla flickans dämpadt utstötta jubelrop — så sällsamma i sin ensamhet — klingade rörande i den stora tystnaden. Men när Ernestine med den lilla vid handen ställde sig under granen och med sin rika, fylliga stämma sjöng en af de gamla julpsalmerna och jag såg de längtansfyllda, bävande blickar, som fästes vid hennes läppar, då kände jag, att denna jul var den högtidligaste jag upplevat, och jag uppfylldes af full förståelse

för min systers varma högsinhet att vilja stanna på detta ställe för att söka sprida litet ljus och glädje i denna tystnadens och de ensammas boning. Och när jag i nyårshelgen åter satt hemma i vårt eget stilla och ensamma hus, som äfven det är ensligt och tyst, fastän på ett helt annat sätt — och jag tänkte tillbaka på den gångna förunderliga julen — öfverraskade jag mig själf med att jag satt och längtade tillbaka till det tysta huset där borta på den öde, snöhöljda slätten.

Och jag afundades min syster.

(Illustrator: David Ljungdahl.)

AXEL ÅSLUND 06.

JULOTTA

SKINNCRÖJANS kritade hvita bräm kantar din vadmalströja, där du skrider blyg och förnäm. — Nu kan min själ sig höja, höja till andakt och barnatro, känna en fläkt af salig ro sväfva i ljusskimrets slöja.

O, jag har gått mig och tänkt mig trött, vägarna vordo mig långa. Hvarje min stämning till döds jag nött, blind i min ifver att fånga, fånga å nyo och hålla kvar af all rikedom, som var, dock en skärf bland de många.

Döda former och gammal kult göra ej intryck på mig, men min gudstjänst har lika fullt kunnat från synden två mig, två mig och göra mig mild och ren, ty bland julljusens trötta sken kunde ditt öga nå mig.

Så ock för mig i julens natt heliga undret är blifvet, att, hvad mitt hjärta som dröm har gladt,

De stumma fyra med den lilla flickan började kläda julträdet.

G. J. Wallén 1906
Lith. Söderström

varder som skänk mig gifvet,
gifvet som efter sorgens år
ensamme vandraren ändtligt när
kärleken, lyckan, lifvet.

Som ett altarets sakrament
är din kyss att anamma,
och hvad djupast mitt hjärta känt,
är den bön, jag vill stamma,

stamma, men icke rätt få fram —
det är ånger och bot och skam
i mitt brännoffers flamma.

Johannes Linnman.

DET LYCKLIGA MISSTAGET

BERÄTTELSE AF PER HÅLLSTRÖM.

DET VAR i det kära, gamla Florens, novellernas hufvudstad, som detta hände; det vore också knappast tänkbart någon annanstans.

Konsten hade där länge sett på lifvet med brinnande allvar i blicken och handen skälvande af energi kring sina verktyg, men med hela hjärtat fylldt af ljus tro på det som var.

Du är skön, sade den, och jag älskar dig. Döden får icke ta något från dig. Just så skall du stå och lysa, när min kraft stelnat, och andra skola ännu glädjas åt det som gladd mig. På kapellens väggar, kring det som är människor dyrast, har jag fångat din bild. Linierna har jag sökt göra enkla, fasta och harmoniska, ty blott så bli de sanna och trotsa tiden. Färgen har jag stämt till klar och ren klang; där skall ingen brand och ingen skugga vara. Ett evigt morgonljus skall det vara öfver den, just innan dagens och växlingens sol har bragt sin skälfning i luften, en evig, skuggig friskhet. Så, just så!

Och lifvet, som mest är likgiltigt för hvad människan tänker om det, lät sig ibland bevakas till deltagande och lutade sig fram och betraktade bilden. Och det talade, men bara tyst för sig själf, ty dess röst är icke för oss att omedelbart förstå.

Jag är också mycket annat, än du har fattat. Men det skulle trötta mig att tänka därpå, och jag kan ta mig bättre för. Dagen är kort, men mycket kan rymmas i den af glädje och sorg, af den innersta, sjungande tonen i allt som är till. Men du skall ha tack, för att du tänkt så vackert om mig

och så flitigt gett det form. Man skulle nästan vilja...

Och som det stod där, i leende tankfullhet, kunde det bli en barnslig ro i dragen och en glans i ögat som hos barn, och det kunde tyckas se på sin spegelbild, så liknade det en stund hvad det försjönk i.

Då kunde sådant hända som det, jag har att berätta.

Familjehuset låg nära Arno åt Santa Croce till, där ännu ett och annat liknande står kvar vid trånga gator. Det var mörkt och föga bredt, med smala fönster, de två undervåningarna i grofhuggen sten och portens rundbåge i block, som sköto långt fram, så att skuggan föll svart och tät. Där bodde Gemma, lika bra och lika illa som andra flickor af gammal, god familj, men utan rikedomar.

Kanske hade hon det, om också icke sämst, som hon tyckte själf, så dock sämre än vanligt, ty hennes far var nyligen död. Den goda seden tillät då ännu mindre än annars en sörjande dotter att sitta och se ut på gatan för att förtrytsamt dra sig undan alltför smekande blickar, smyga sig fram igen, harnas på ett sätt, om de voro kvar, och på ett annat bittrare, om de voro borta. Och detta var ändå det enda Gemma kunde finna på att döda tiden med; bättre nöjen hade hon icke. Kom det besök, var det bara någon fru, som satt och suckade i det svarthängda sorgerummet, tills hon med en sista djup suck af befrielse kunde resa på sig och gå. Där hade Gemma att sitta med modern och vara otröstlig, men ändå tacksam.

Det var ännu värre. Gemma var dotter af ett andra gifte och var med hela familjen underkastad en styfbroders husbondemakt. Styfbroders kärlek var ofta icke större än att det föll sig naturligt för dem att erinra sig den gemensamma modern, kyrkan, som närmare och lämpligare än de själfva att beskydda omyndiga anhöriga. Det sparade in vakt-hållning, bekymmer och hemgift och öppnade därtill värdefulla utsikter för lifvet efter detta, ty nunnornas öfverloppsgärningar af helighet och deras vaksamma böner borde närmast komma de blodbefryndade till godo. Skälen voro alltså goda nog och afgörande för Gemmas bror, men knappast för henne själf.

Hon älskade icke böner, hvarken som afbrott i natthvilan eller tidigt på morgonen. Hon låg gärna länge och drömde, helst i halfslummer, då hon kunde välja ämnen — alltid i hufvudsak desamma. Hon hade ingen böjelse för helighet och hade aldrig haft kopporna, som eljes brukade göra dylika anlag så påfallande, att det icke kunde bli frågan om att motstå dem. Tvärtom ägde hon den vackraste hy, med en rodnad så varm och guldbrun som på granatäpplets skal, men mycket slätare och klarare. Det fanns intet skäl för henne att vara frommare än folk är mest, och hon kunde icke med klosterkosten.

Slutligen: hon var förälskad och till och med i två personer — liksom om icke en kunde ha varit nog! Hon var det mer i den ena och mindre i den andra efter den ordning, i hvilken de framträdde för tanken, eller rättare, den ene nästan utplånade den andre, liksom när man ser två ljus i rad. Men än var det Cino, som var den närmaste

lågan, och än var det Ugo, och än blef alltihop bara en tårfylld ljusdimma.

Kanske var hennes känsla mest en rädsla för mörkret och kölden och en dröm om det härliga, som kärlek i allmänhet för med sig. Hon hade icke fått tala många ord med någon af de båda och kunde alltså icke veta, hvilken af dem som af ödet utrustats just och endast till att fylla hennes lif med sällhet. Hon hade råkat dem hvar sin gång på de två bröllop hon hunnit bevista, innan sorgetiden kom, och sedan mött deras blickar, hvilka visserligen talade tydligt, men föga olika.

Det var Cino, som först rört hennes blod i dans, och det var hans fel och icke hennes, att han icke blef förhärskande i hennes tankar. Det gick till på det sättet, att den unge mannen, förälskad intill döden, gick till sin bästa vän och öppnade sitt hjärta för honom. Det hörde till saken den tiden, att hvar älskande hade en förtrogen, och att känslan för honom tändes i brand under sysslandet med kärleksbikt, så att den inbragte föga mindre glädje och rörelse än den andra och liksom den förnams höra evigheten till. Men Cinos vän var världsklok och förtänksam och visste, hvad det ville säga att mot familjens vilja söka vinna en flicka.

Han utforskade svårigheterna, och när han fann dem oöfvervinneliga med godo, gaf han sitt råd därefter.

— Du måste försöka glömma, sade han. Broderns beslut är oåterkalleligt, och icke ens från de dina får du medhåll. Ja, du vet icke ens, om hon bryr sig om dig. Du har gått hand i hand med henne på ett bröllop i takt till musik, och hon log åt allt hvad du sade. Flickor äro glada på bröllop och tycka om musik. Det var kanske allsammans. Sedan har du bara sett henne i fönstret, när sorgetiden kom. Du slipper icke in till henne, ty hon är mycket väl vaktad. Följ med mig till min landt gård och se tiden an.

Och Cino fann det föga troligt, att hon verkligen skulle kunna älska honom, och hängde med hufvudet. Att i denna ovisshet vara utan vännen, för hvilken han kunde klaga om sin kärlek, tycktes honom allra tröstlösast, och han lät öfvertala sig och blef borta från Florens.

Det var då Ugo trädde i förgrunden. Dels var det misräkningen och harmen öfver Cino som dref på Gemma, dels fruktan för klostret, alltnog det dröjde icke länge, innan hon var öfvertygad om, att det vore sällhet att fly till världens ända med den andre. Hvad hon skulle göra där, tänkte hon sig icke klart in i; kanske möta Cino och riktigt visa honom, hur hans likgiltighet var besvarad. Ibland undrade hon, om det verkligen var likgiltighet, och hvad i annat fall svaret var. Mest brann hon af ifver att bara få slippa ut och var då icke rädd för någonting annat, än att Ugos plan icke skulle lyckas. Den var mycket väl förberedd och aftalad med en tjänarinna till mellanhand.

En dag i april, just då de muntra klockorna ringde mörkret ned, skulle alla gator nära huset vaktas af Ugos folk. När ingenting väckte oro, skulle han själf vara vid porten på sin bruna häst. Gemma skulle springa ned och lyftas upp framför honom, och det skulle bära i väg genom närmaste stadspört, just innan den stängdes. Blef det förföljelse af, borde den hejdas där en god stund i nyckelskrammel och frågor, efter att ha vilseledts och fördröjts af de invigde.

Så var det bestämdt, och dagen var inne.

Emellertid hade Cino upptäckt, att äfven den ädlaste vänskap icke räckte till att bringa

hans kärlek i glömska, och att den öfverhufvud bjöd på rätt klen ersättning därför. Med denna visshet red han in till Florens och kom fram just i solnedgången. Då ringde det ur alla klocktorn, i ljudportarne brann ljuset ännu, och de svängande bronsmassorna där inne tycktes kasta sig fram för att andas in det och smälta det samman med sin klang. Dufvorna lyfte och kretsade af och an i stora, täta flockar för att slå ned på sina vana hviloställen, när det blef tyst igen. De voro mörka mot himlen, och vingarna glänste likt blank metall med eldsken på. De människor, som dött dagen förut, buros af brödraskapen till sina gravvar så snabbt, som kunde icke sorgen gömmas undan fort nog. Fackellågorna framför sträcktes som plymer af draget, och deras sken föll orofullt och stort in i den bleka skymningsdagens.

Cinos tankar skälfdde kring hans döda lycka och kretsade som dufvorna kring boet för den; genast, innan han red hem, måste han till Gemmas hus och njuta sitt vemod och sin smula hopp därutanför.

När han var helt nära, vid hörnet af Via Fiesolana, som går från norr till söder och därför var helt mörk, sprang en man fram mot honom. "Vägen är klar för er, herre," sade han. "Fram till porten bara! Just nu är stunden."

Och Cino tänkte: Han tar mig för en annan; men han brydde sig icke om att säga det och afskedade honom med en nick. Som om han hört den i en dröm, dröjde rösten i hans öra under förströdt grubblande, hvad orden betydde. Att de rörde sig om den port han tänkte på, det var honom alldeles tydligt och icke alls märkvärdigt, ty hvad var det för intresse med andra portar.

När han kom fram, red han därför icke ut på gatan för att se upp mot hennes fönster, som han tänkt, utan genast in i skuggan och höll in hästen med ett ryck.

En kvinna löste sig ut ur det svarta, som om hon blifvit till just så, tog ett steg fram mot honom och hviskade mycket beställsamt och tydligt: "Tyst, herre, tyst."

Hon höll förtydligande sitt pekfinger till läpparna, och ljudet klöf sig däremot till en riktig ormhväsning. Cino hann icke le och icke heller förvåna sig öfver uppmaningen, då han alldeles ingenting hade att säga och därför icke ens tänkt på att öppna munnen. Fortsättningen gaf honom också nog att söka reda ut i hans underligt förströdda och förvirrade stämning.

"I en blink, en blixst skall hon vara här, herre. Jag springer, jag flyger. Sätt henne framför er, herre, och håll väl fast. Hon är icke van att rida."

Och nu var drömmen och ingenting annat, helt och betagande, omkring Cino. Han visste, att det var Gemma, som skulle komma och fly med honom; hur det hängde ihop, förstod han icke nu. Hans hufvud var yrt och fylldt bara som med hvirflande ljus, och hans knän darrade, när han reste sig i stigbyglarna och makade sadeln tillbaka så godt det gick.

I nästa ögonblick var Gemma där, räckte sina händer, steg upp på hans stöfvelpets som på en trappa och satt varm och mjuk, men kroppsligt fast framför honom. Så bar det i väg.

I och med detsamma visste han också, hvart han skulle fara med henne. Till samma stadspört, han kommit in igenom, och vidare till den gode vännen. I någon punkt i hans hjärna blef det klart och klokt, trots förvirringen för öfrigt, hvar det rann en droppe blod, och han förstod att hålla henne så, att icke hvar man på gatan skulle kunna se, hur det var all världens lycka han rymde bort med.

Eljes kunde de ta sig för att hålla den kvar, ty mycket mörkt och bedröfligt skulle det se ut, när den var borta. Redan var det grumligt i luften och tyst, tornens spetsar lyste icke, och dufvorna hade slutat sin orosflykt och slagit ned i trygghet.

Men ingen gaf akt på dem. Man var icke ovan vid att bondflickor färdades hem om kvällen på sadelknappen framför far eller

I nästa ögonblick var Gemma där.

bror. De två väckte så mycket mindre uppmärksamhet, som Gemmas svarta kappa dolde henne godt, och Cinos dräkt var dammig och vårdslösad. Ugos vakter funno ingenting underligt i att äfven andra redo två på en häst; tvärtom lyckönskade de sig till, att det skulle villa bort spåren. Så kommo de flyende i godt traf till stadsporten och ut igenom den.

Hittills hade de icke hunnit tänka eller känna stort annat än spänningen och oron för upptäckt, och deras hjärtan hade klappat i samma takt, just som det höfves ett älskande par för första gången ensamma med hvarann.

Nu låg vägen öppen för dem. Skymningen var nästan förbi, och skenet från väster lyste blott svagt och stjärnaktigt på Monte Cenaros höga och nakna topp. Det pärlgråa töcknet med skärt i, som blandat sig i himlens blå, smälte undan, allt som daggen föll där nere. Nattens ljus lyste plötsligt fram likt knopp, som springer i blom.

Då måste också tankarna komma, men de hade ingenting af lugnet där uppe.

Gemma var nog mycket glad att vara fri från tvånget och hotet, men armarne omkring hennes lif fyllde henne med ny oro, som icke var bara ljuf. Det var den unga kvinnans längtan att få ge sig i hela ruset af sitt varma blod, men det var också den oberördas tvekan: hvarför just nu det som aldrig kan komma igen, och är han verkligen den rätte? Hon visste så litet om Ugo, annat än att han sett på henne med blickar, som smekte och brände. Cinos ögon voro skyggare och godare — bah, hvarför tänka på honom? Han hade icke vågat rycka henne ur eländet och flykta med henne. Cino var dum och feg. Det blef henne ett behof att upprepa den tanken. Just jämförd med honom, fick Ugo ännu större värde. Det var skönt att tryckas intill honom och ryckas med likt en blomma, man i förbifarten slitit af häcken i sin bråda hast. Hvad han än gjorde med henne, var hon hans. Och hon stirrade framför sig i mörkret, rusig af luft och frihet och skrämmd af de skuggor de rusade förbi. När han hållit in hästen, tänkte hon, när han talar till mig, då måste jag ge mig. Jag vill, att det icke blir snart, jag vill, att man förföljer oss jämt.

Och på hur olika stigar Cino bakom henne lät sina tankar sträcka ut till hästhofvarnas takt, möttes de i samma önskan. Med den första trygga minuten hade det blifvit klart för honom, att hans lycka var hittegods och aldrig skulle bli hans. Det var en annan, hon väntat på, och en annan, hon ännu trodde sig följa. När det rätta förhållandet upptäcktes, var gråt och harm allt hvad han fick och allt han förtjänade. Han

vågade icke ens hviska till henne för att ej förråda sig, fastän hela hans inre brände, och han fick icke trycka henne i famn mer än bara att hålla henne kvar. Och så bar hästen i ett enda par all kärlekens längtan och fruktan och illusion och ovetenhet på sin rygg, och målet var lyckan, och rundt omkring var svarta natten.

Det var icke underligt, att börndan blef tung, helst för ett djur, som nästan hela dagen förut burit sin herre. Cino förstod på dess flämtande och pipande andetag, att de icke kunde fortsätta längre, em de ej skulle stå hjälplösa på vägen, och han måste besluta sig för den fruktade uppgörelsen och vilan, som den kunde bli. Han var nedanför Fiesolekullen, där vägen till Badian tar af. Den följde han och sökte sig fram till en skog i Mugnonedalen. Just då gick månen upp och lyste så skarpt på olivträdens gråa löf, att hela hans blod frös. Det blef varmt igen, när han låtit sig glida ned från

Nu låg vägen öppen för dem.

hästen och Gemma föll i hans famn. Men månen var öfver hennes skuldra i detsamma, och de två ansiktena stirrade på hans, det ena fjärrah, obestämbart, gäckande i sitt uttryck, likt dens som länge sedan hade upphört att förvånas; det andra nära, för tillfället likblekt och så häpet som ett par stora bruna ögon kunde göra det. Hästen lämnade dem, genast tygeln föll ur Cinos grepp, och gick med mulen utefter marken, blåsande daggen af gräset, ned mot floden, som ringlade sitt silfver mellan popplarnas unga löf. Husbonden sände en blick efter den och kände det, som om han öfvergifvits af den ende, som kunnat vara honom till stöd och hjälp i hans svåra stund. Så voro de två ensamma med månen.

Om nu Cino i stället sökt råd af denne erfarne kamrat, skulle han icke upplevat så mycken sinnesrörelse, ty den log hela tiden utan att ändra en min. Men det är rätt troligt, att han därmed icke skulle ha ställt det bättre för sig. Ty klokhet är

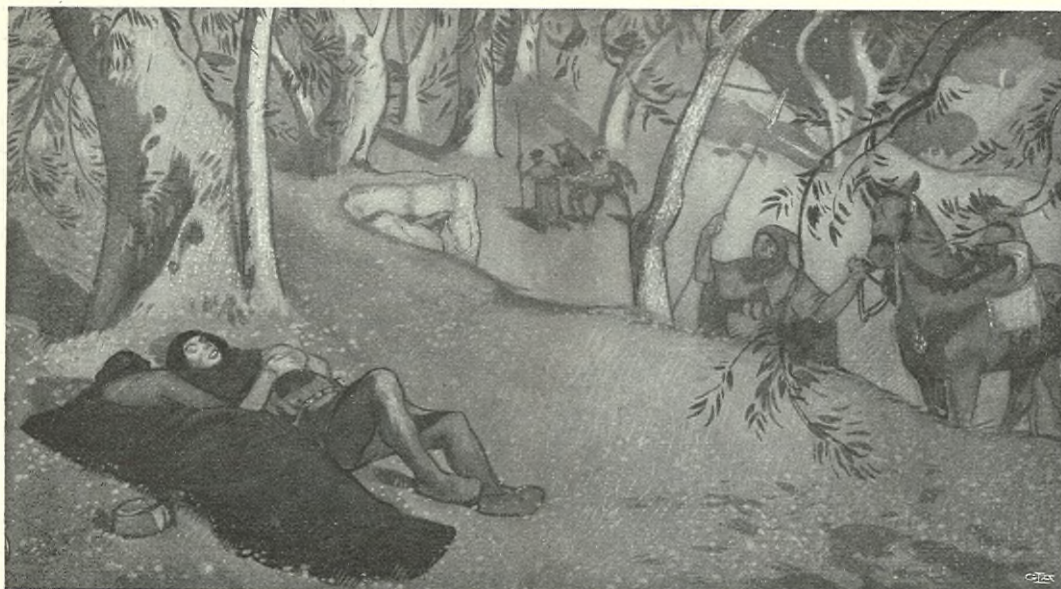
icke alltid det klokaste, allra minst för den, som gett sig ut på kärlekens och tokeriets väg, där öfverläggning leder säkrast och snöpligast till gropen. För hvad dessa två människobarn hade att reda ut emellan i natten och förvirringen, var barnslig omedelbarhet nog lika nödvändig som den var naturlig. Den började å flickans sida med en flod af gråt och en flod af ord, som turvis fyllde rymden liksom regn och storm i ett oväder. Hon var bedragen och räddningslöst olycklig, och Cino var en usling, tjuf eller mördare, hvilket han valde hälst, det var innehållet af båda slagens utbrott. Det kom igen också i minernas stumma språk, när hon då och då måste andas ut. De bruna ögonen stodo som brustna midt i dropparna, som glimmade omkring dem i månlysets glans, eller de blixtrade med en eld, som genast svedde torrt allt som var fuktigt. Cino visste icke, hvilketdera som var vackrast och svårast att fördrå, där också han

gråt öfver sin föspillda lycka. Han fick omsider sin

historia berättad, mycket oredig och afbruten, och dess emellan sin kärlek i sådana ord han kunde finna på. Han märkte snart, att hon lyssnade föga till de förra och icke alls försökte fatta dem, men att de senare hade någon förmåga att göra henne tyst, dels af skrämnel, dels af förvåning, efter hon aldrig förr hört dylika. Där efter rättade han sig med omedveten list, och väl i farten, fann han sig snart begära mycket mer än bara förlåtelse, medan anklagerskans harm blef mattare, ju mer han gaf skäl för den. Men när han ville dra henne till sig, skälde hon, och hennes grubblande ansikte var så trött, att han kände sig

kyld i medlidande.

Och han bredde ut sin kappa på marken för henne och tog själf plats nära, för att åtminstone få se på henne, så länge han kunde. Gemma sträckte ut sig med ryggen åt honom, stirrade framför sig för att riktigt tänka och forska och slöt nästan omedelbart ögonen i djup sömn, likt ett barn som varit uppe för länge och sett mer, än den lilla hjärnan orkar med att sköta. Cino såg sig nu om efter hästen och fann honom betande ett stycke bortåt. Sadelnas metall lyste matt, och träden kastade djupblå skuggor öfver djurets blanka länd och hals. Han hörde dess andetag lugna och trygga och käkarnes förnöjda rörelse, när gräset rifvits af roten. Eljes var allting stilla. Månen var redan högt uppe, och skenet välde ner och fyllde den vackra dalen, ett flytande stoff, som vågorna tände i lågor och drogo med sig i sitt svarta djup. De hvita anemonerna lyste nu med sitt eget ljus vid trädrötterna, och poppeltningarnas

De tassade så tyst de kunde med de motsträfviga gångarne vid tygeln.

nyss utsprungna, stora och hartsiga blad öfversållades med glitter. Här var ingen fara, här var sömnens och den lyckliga drömmens ort.

Han flyttade sig på andra sidan om Gemma, för att se också hennes ansikte lysa, men hans ögon blefvo tunga. I halfslummern makade han sig sakta allt närmare intill henne, både drifven af längtan efter beröringen och af kölden, och där somnade han.

Under tiden hade Ugo infunnit sig vid Gemmas port och ställt till mycken ore, till föga glädje för andra och minst för sig själf. Han hade upptäckt kvinnoröfvet och i sin förtrytelse väsnats så, att det icke blef fördoldt för någon i trakten. Han hade störtat efter den flyende och råkat i strid med sitt eget folk, som troget sina order uppehöll den, som såg ut som en förföljare. Till sist hade han blifvit tagen af Podesstans knektar, som sattes i rörelse af Gemmas styfbroder. Han fick sålunda icke ens tillfredsställelsen att ta upp jakten, när den på allvar kunde bli af. Det gjorde andra i stället för båda partiernas räkning, mest på orätta vägar och med mycket larm och förvirring. Men en af flockarna drog åt Fiesole till och kom på rätta spåret. Det var tre af Ugos män, och de voro ytterst förbittrade öfver det sätt hvarpå man dragit dem vid näsan.

Den, som gjort det, skall icke få skratta länge, sade de, och de rörde upp himmel och jord vid Badian, innan de läto öfvertyga sig af brodern portvakten, att de lärda och anständiga munkarna voro oskyldiga i att hysa det skamliga paret. Som Mugnone stängde vägen, voro de säkra på att ha dem framför sig någonstans ute i det fria.

De tassade så tyst de kunde, med de motsträfviga gångarne vid tygeln, och tvi-stade om hvar steg under ifriga hyssjningar åt hvarann och djuren och natten, ständigt ursinnigare och med allt blodigare uppsåt. De funno Cinos häst och bundo den med sina egna, ändtligen säkra att vara i närheten af sitt rof. Till sist höllo de på att snafva på det och hejdade sig helt handfallna och nästan förskräckta öfver det oväntade mötet.

De sofva ju, hviskade anföraren, och alla tre stirrade på de hvita och uppåtvända ansiktena och därifrån på månen och på hvarandra, som om detta förhållande omkastade alla beräkningar.

De sofva ju! Hvad skall man göra då?

Sparka mannen i sidan, föreslog en annan. Blir han icke väckt af det, kan man sörja för djupare sömn åt honom. Hvad det gäller, är ju att få fatt i flickan.

Det var mycket förnuftigt sagdt, och ingen

hade några invändningar. Men de kände ändå, att det bara var ord, och att handling var något helt annat. De drogo nog svärden, men de klefvo försiktigt omkring de slumrande för att riktigt se, hur de sågo ut, och hviskade ännu lägre än förr: De ha gråtit. Där är vått kring ögonen. Underligt att de kunna sofva så här ute. Man lär få hufvudvärk af att göra det i månken. Sch! Väck dem inte än!

Och som de villrådigt sågo sig omkring, tyckte de, att de aldrig hade sett en så underlig stillhet!

Det vore icke så tokigt att hvila en stund först, sade de. Tråkigt nog blir görat, när det kommer, och nu är man trött. Kanske vakna de själfva, ty sömnen kan inte vara vidare djup så här. Då tänka de klarare, än om de äro yrvakna, och det hela går behagligare till. Man kan sitta ned rundt omkring dem och fundera på saken.

De gjorde så, och då det var obekvämt att hålla sig upprätt i backen, lutade de sig mot armen.

Nu har månen det gemensamt med sömbleka ansikten, att stirrar man på den en stund, kommer den tanken allt starkare och starkare på en, att man så gärna kan, om icke sofva själf, så dock sluta ögonen och lyssna lika bra på det viset. Det blir som en dimma för blicken, och allt blir dubbelt, hvilket är obehagligt, när man skall hålla skarpt reda på någonting. Så tyckte också de tre karlarne, och efter att ha mumlat till

hvarandra, hvad de menade som klart besked, om indelning af natten i vakter, lika långa för hvar och en, läto de hufvudena sjunka, medan månen bara fortfor att stiga och drog en rad af förvirrade drömmar genom deras hjärnor. Omsider sjönk också den och tog sitt silfver med sig som ett släp bakom kullens svartnade olivträd. Då skulle det varit omöjligt för någon att urskilja fångar eller vakt på marken, och själfva visste de af allra minst, där de sofvo lika godt.

En stund före gryningen vaknade Gemma af kölden i lemman och såg sig häpen omkring. Hon var förvånad öfver att ligga där under bar himmel med pip af fåglar i det gråa olivlöfvet och rymden genomskäld af ett mildt sken. Hon var ännu mer häpen att ha sofvit i så stort sällskap. De främmande männen hade stelnat i de lustigaste ställningar; munnarna gapade, vapnen föllo ur händerna. De påminte henne om knektarna vid grafven, som hon sett dem afbildade i månet kapell, och hon tyckte sig drömma och förstod icke drömmen.

Då kände hon Cino tätt intill sig och såg honom i ansiktet, och allt var klart. Det var klart, som det aldrig förr hade varit, det var icke längre frågan om något slags grubbel, och hela lifvet låg för henne i handling och bekymmerslöshet, som det bäst passade henne.

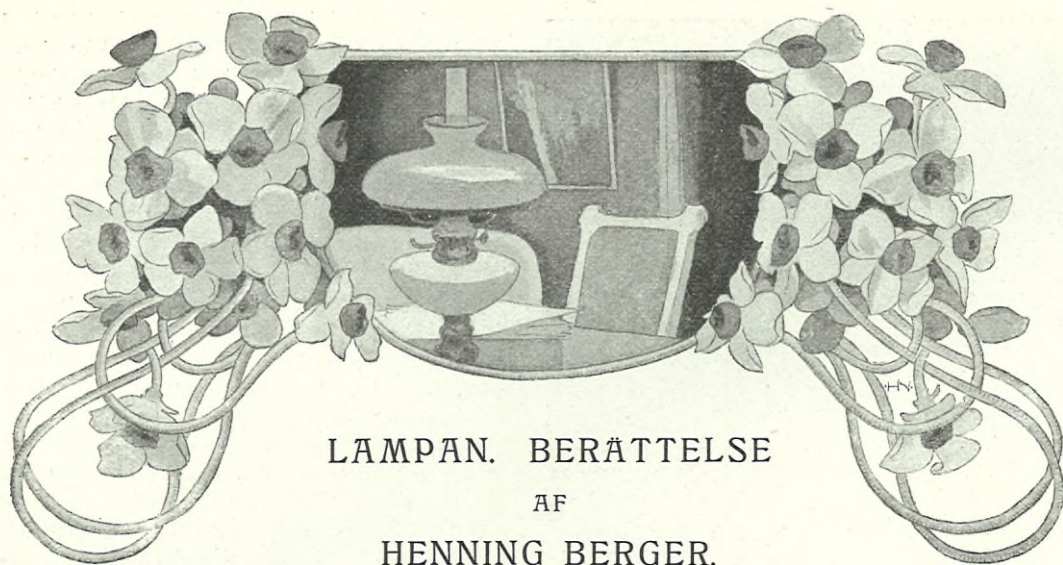
För att väcka Cino mildt, så att han icke skulle ge något ljud ifrån sig, kunde hon icke göra något förnuftigare än trycka sin mun mot hans så fast, att han icke skulle kunna skilja läpparna åt, och så länge, att det skulle hinna bli alldeles klart i hans hufvud också. Det gjorde alltså Gemma, och Cino fann sig däri efter beräkning. Han sade ingenting alls, och ljuset i hans uppspärade ögon blixtrade till i glädje ännu mycket lifligare än där uppe, där just den sista stjärnan från natten och förvirringen smälte bort som en sista gnista.

Mycket varsamt smögo de sedan ut ur kretsen, så ömt försiktigt, som om det gällt att icke störa oskyldiga barns drömmar. När de kommit längre bort, togo de alla hästarne med sig, bara för att allt skulle vara stilla kring de slumrande. Hvad dessa kände af tacksamhet, när de vaknade, och hvad de sade till hvarann, det har historien icke upptecknat. De två, som redo sin väg, gjorde det mycket muntert, där de värmdes af den stigande solen och icke hade en tanke på någonting mörkt i världen.

(Illustrator: Olle Hjortzberg.)

Mycket varsamt smögo de sedan ut ur kretsen.

LAMPAN. BERÄTTELSE

AF

HENNING BERGER.

EN VACKER ARBETSLAMPA, min herre, en utmärkt lampa — flera hundra sålda på ett år. Grön kupa, dubbelbrännare, själsläckare, senaste patent, fotogenbesparande — endast sexton kronor. Inhemskt fabrikerat — en engelsk dito kostar nära dubbelt och är ej hälften så — —

Emil köpte lampan.

* * *

Hvarannan natt hade han nattvakt på den redaktion, hvars tidning han tillhörde. Då han vid tretiden på morgonen kom hem till sitt rum i närheten af byrån, var han så trött, att han knappast orkade tända nattduksbordets ljus. Men under det han halfsofvande klädde af sig, sände han likväl en blick till skrifbordet, där den nya lampan, polerad och glänsande, tronade, och sade:

— Vänta bara — i morgon börja vi. Ändtligen . . .

Och då han blåste ut ljuset var hans sista tanke:

— I morgon kväll är jag ledig — då — då!

Men morgondagens afton fann ej Emil vid skrifbordet under arbetslampans gröna ljus. Hvarannan kväll då han var ledig från tidningen var han upptagen på annat sätt.

Han hade en fästmö, hvilken han helst skulle hafva velat kalla vid sitt rätta namn — älskarinna, om landets språkseder så brukat. Han hade vänner och kamrater, och de träffades gärna vid ett marmorbord i ett gammalt nedrökt torgkafé.

Den mystiska antydning som låg i orden "i morgon börja vi" innebar något stort och viktigt, något lifsbestämmande, som ingen ännu hade reda på — hvarken kamrater eller fästmö. Godnattfrasen till lampan var bebådelsen till Emils storverk — hans roman. Den fanns färdig i hans hufvud och det återstod endast att fästa den på papperet. Papper fanns också — ett helt ris — det var egentligen tiden som fattades. Hvarannan förmiddag var emellertid tidningens och hvarannan sömnens, och i samma proportion delades eftermiddagarna mellan tidningen och vännerna fästmö. Återstod nätterna, och dem vi veta redan hur de disponerades.

Men för dem var likväl lampan köpt. För dem och för romanen.

Ännu hade lampan ej lyst mer än vid profbränningen. Då hade den spridt ett behagligt, dunkelgrönt sken i den lilla kamraren, och rätt ned på allt det hvita, oskrifna papperet, som låg midt på den blå pul-

petalmanackan, hade den kastat ett skarpt, intensivt ljus, en hvit, klar cirkel. Emil hade erfarit en hemlig rysning af tillfredsställelse vid åsynen af lampans ljuseffekter: så såg det ut i ett författarrum, hade han tydligt känt.

Men sedan kommo inga författarkvällar. Det hjälpte ej om det var ledighetsdagen, som var lördag, eller den extra fridagen, som växlade veckonamn, eller helgdag eller sjukdag eller ferier. Emil blef ständigt upptagen, och städerskan torkade allttjämt med aldrig svikande tålmod hvar morgon bort det lätta lager af damm, som dygn efter dygn lägrade sig på det aldrig nyttjade manuskriptpapperet och den aldrig brukade arbetslampans gröna kupa.

* * *

Då Emil varit tre år i tidningen, hade han användts nästan för allt, hvartill en någorlunda duglig journalist kan användas. Han kunde yrket och började känna sig mekaniskt arbetsvan. Dock uppgaf han för ingen del tankarna på sin roman. Vänner, kamrater och fästmö hade växlat, men icke romanen. Den fanns fortfarande, och papperet väntade endast på nedskrifvandet.

* * *

Lampan fanns också. Den stod allttjämt på skrifbordets vänsterhörn och den kunde inte flyttas, ty under lampfoten hade bildats en mörk ring, eller, rättare sagdt, rundt om lampfoten hade bordskifvans läderimitation blekts af tre års sol. Metallställningens bronsering hade changerat litet, oxiderat genom luftens inverkan, vecken hade gulnat och oljebehållaren gråtorkat. Städerskan brydde sig ej längre om att fylla den.

Men den gröna kupan var oförändrad. Dess glansyta, som liknade saltsjövatten i blankt brott vid en håll där det är som djupa, gaf en förnäm och förändligad prägel åt hela rummet. Skrifbordet med sin pappersbunt och denna tysta, otända lampa kunde tagas som symbolen af lifvets aldrig slutande hjärnarbete.

Denna intelligensreflex från ett dött ting tilltalade Emils fantasi på ett rent af förlamande sätt. Han kunde om morgnarna från sängkanten en lång stund stirra beundrande på skrifbordsmiljön liksom hade den varit ett altare och lampan en idol, bjudande den rätttrogne till försjunkande i stum meditation.

En ledighetsdag satte sig Emil i skrifbordsstolen, fattade pennan, doppade den och var färdig att skriva romanens titel på det hvita arket framför honom. Men i det samma föll hans blick på lampan. Solens sken låg kastadt genom fönstret som ett nät öfver den gröna kupan, och i den lätta dammpelaren, som ljuset bröt från gardinen snedt öfver bordet, såg den så groteskt missplacerad ut, att Emil utan vidare kom af sig. — Att skriva bredvid denna lampa — sade han till sig själf — midt på dagen vore som att studera fyrbåksken vid dagsljus . . .

Och med denna haltande och obegripliga liknelse, hvilken i hans öron lät utsökt slående, slungade han all vidare tanke på dagsarbete.

Efter fem års redaktionsarbete var Emil en så oundgänglig kraft inom sin tidning att numera hvarje kväll hans tid togs af eget intresse i anspråk. Han tänkte på sin ro-

Han kunde om morgnarna från sängkanten en lång stund stirra på skrifbordsmiljön.

man, men den syntes honom nu långt viktigare än förr — hans namn hade så småningom trängt utom journalistkretsar, och följaktligen borde hans livsverk fördjupas, här var ej längre fråga om ett vanligt debutarbete. Med ökade inkomster hade Emil ökat sin bostad till dublett, och han bodde nu i ett modernare hus, som bestod elektriskt ljus i våningarna. Måste han skriva hemma, hvilket nu stundom hände, vred han på en knapp i väggen, och då tändes en ampel i taket rakt öfver hans skrifbord. Men arbetslampan stod där alltjämt, pappershögen var däremot åtskilligt decimerad.

Ännu ett par år gingo och det började blifva trångt på skrifbordet. Böcker, arkiv, protokoll, privatkorrespondens och fotografier upptogo utrymmet. Till slut trängdes lampan ut och fick sin plats på en hylla.

Där stod den som en prydnad. Emil sade ej längre god natt åt bordet, pappersbunten och arbetslampan. Romanen hvilade som ett aloefrö, för att begagna hans egen liknelse, i den uttröttade tidningsmannahjärnan, och det fanns godt om år till blomningstiden.

En dag blef Emil plötsligt sjuk. Det var en häftig förkyllning och egentligen intet märkvärdigt. Men komplikationer uppstodo och hans hjärta var oäligt. Läkaren sade vid tredje besöket, att Emil var för svag att flyttas till sjukhus.

Vännerna kommo, kamraterna kommo, den sista fästmön kom. Den sjuke låg i sin säng och halfslumrade, spratt till då och då, talade ibland om korrektur, ledare och ombrytning, blef orolig, fick ökad feber, kunde ej söva. — Någon sade:

— Ljuset plågar hans ögon — det där elektriska skenet är för starkt — det faller ju rakt i ansiktet...

Fästmön upptäckte arbetslampan på hyllan i vrån:

— Den har grön kupa — det blir ju alldeles utmärkt.

Och de flyttade den gamla lampan till nattduksbordet.

Men då de skulle tända den, brann vecken blå — det var ingen olja i behållaren.

Och som det var elektrisk armatur öfverallt, fanns ej heller någon fotogen i våningen. Men värdinnan skickade jungfrun ned efter en liter.

Redaktören låg i sin säng och hade börjat yra. Han talade om en roman — svenskt original. Det var för galet, ty tidningen hade sex engelska följetonger i öfversättning på lager.

Jungfrun kom tillbaka och lampan fylldes. Därpå tändes den och elektriska ljuset släcktes.

Ett mildt grönt sken spreds i rummet. Öfver nattduksbordets medikamentsflaskor och glas flödade ett skarpt intensivt ljus, och ända ned på golvet slogs en hvit cirkel. Men i kupans hafsgroa skymning slöt Emil för alltid sina ögon.

De besökande gingo sin väg. Allt blef tyst i journalistens rum, där porträtten på skrifbordet stumma skådade ned på manuskriptpapperets hvita arkbunt. Endast ett svagt fräsande ljud, som tärande eld i spånor, hördes. Det kom från den ensamma ljushärden. På nattduksbordet brann den slutligt tända arbetslampan, så lågan susade i vecken.

(Illustrator: H. Nyman.)

Hon förde henne in i sin mans rum.

SJÄLF, MEN INGEN ANNAN. AF ANNA WAHLENBERG.

BLAND ALLA lysningspresenterna var den antika kristallservisen en af de vackraste och dyrbaraste. Den kom från häradshöfding Ahlrot och hans fru, gamla goda vänner till familjen, i hvilken de dock på senaste tiden icke längre umgåtts så flitigt till följd af häradshöfdingens tilltagande sjuklighet, som tvingade honom att föra ett mycket stillsamt lif.

Han hade heller icke följt med sin hustru då denna varit och gratulerat Siri på första lysningsdagen, och den unga fästmön hade således icke personligen fått tacka honom för den storartade gåfvan. Men på annat sätt tyckte hon sig icke rätt kunna uttrycka sin erkänsla för hans vänlighet. Och då han icke kunde komma till henne, gick hon en dag upp till honom.

Samverkande orsaker hade gjort, att hon icke på länge, kanske närmare ett år, hade sett den ståtliga och myndige gamle herrn. Och då hon nu trädde in i hans komfortabla hem, i hvilket hvarje föremål talade om god, sund smak och solidt välstånd, undrade hon, om han skulle vara mycket förändrad. Hon hade ju hört, att sjukdomen och åldern skulle ha angripit honom rätt mycket.

I salen kom husets fru emot henne, fryntlig, rask och leende som alltid. Man kunde nästan tro, att hon inte visste hvad sorg och sjukdom ville säga, så ljus var ständigt hennes min. Och ändå visste man, att en god del af det slaget spelat in i hennes lif. Men hon hade en förunderlig förmåga att låtsas, som om intet sådant existerade.

— Hvad Anders ska bli glad att få se dig, — utbrast hon. — Du vet nog, att du är hans favorit.

Och hon förde henne in i sin mans rum, där den gamle herrn själf reste sig ur gungstolen, lade bort tidningen och pipan och tog två steg mot Siri för att hjärtligt trycka hennes hand.

— Ja, det är längesedan, mycket längesedan vi träffades, — sade han efter de

första hälsningarna. — Och jag skulle gärna velat vara med de andra och gratulerat dig på din lysningsdag. Men, ser du, man kan inte allt hvad man vill. Det är åtskilligt, som sätter sig i vägen. Gikten. Krämporna. Man blir gammal, ser du.

— Gammal! Farbror ser då inte en dag äldre ut än när jag såg farbror sist.

I själfva verket tyckte hon, att han såg flere år äldre ut. Men man kan ju inte alltid vara öppen och ärlig.

— Ja, det är ju det jag säger. Där ser du, Anders, att jag har rätt i, att du bibehåller dig alldeles märkvärdigt, — sade hans hustru med en nick åt honom. — Du ser lika ståtlig och ung ut som för femton år sedan.

Häradshöfdingen rätade ovillkorligen på sig ett tag, så att man skulle få se, att han ännu hade en präktig figur.

— Ja, hvad utseendet beträffar, så kan det ju vara möjligt — medgaf han. — Jag har ju alltid sett yngre ut, än jag är. Och när jag ser andra sextio-, sjuttioåringar, så märker jag nog, att jag hållit mig ganska bra. Men det ges gunås ålderdomstecken af flere slag. Och värst är det, att minnet blir så klent. Jag vågar rent af inte gå bort för den sakens skull. Jag kan se en person och känna igen ansiktet, men minns inte namnet.

— Ack, kära du, det kan väl hända hvem som helst — sade hans hustru.

— Ja, nog händer det mig ganska ofta — instämde Siri.

— Nå, där ser du, Anders, där ser du! Till och med ungdom...!

Den gamle herrn gaf dem en snabb lysnande blick, men skakade strax därefter på hufvudet.

— Ja, ja, ja, men jag blandar bort saker också, ser ni. Jag kan tycka, jag har träffat en person i Norrköping, när det varit i Köpenhamn. Och sån't där är förargligt. Och när jag berättar något, kan somligt råka bli på tok, hvilket är gement nog. Jag tycker inte om, när folk kommer och slår mig på fingrarna, ser ni.

Ja, minsann, det kunde Siri nog förstå. Det måste ju vara obehagligt för en sådan gammal styfnacke som han, som alltid gått och gällt för ett orakel, att på något sätt få orätt gent emot andra människor. Hon tyckte synd om honom.

Stackars, gamle farbror Anders, att han skulle gå och gömma sig så här i sitt hål af pur stolthet och fruktan att bli förödmjukad!

Hvad ålderdomen ändå är förfärlig, tänkte hon. Den knäcker och böjer den rakaste rygg.

Och för att komma ifrån det ömtåliga samtalsämnet började hon att ursäkt Hugo, sin fästman, som af tjänstgöring hindrats att följa med på besöket. Värden och värdinnan gjorde sig underrättade om hans befinnande, hans förhållanden och framtidsplaner, och man öfvergick helt och hållet till att sysselsätta sig med de nyförlofvades angelägenheter.

Så småningom började emellertid häradshöfdingen att ransaka fästmannens släkregister. Han kände till hans far, hade träffat honom i sällskap och aktade honom som en hedersman. Dessutom hade han en

(Forts. på sid. 22.)

Aladdin och Nureddin.

DÄR PRINS ALADDIN tågar
i ödebygder fram,
slå hvalfven ärebågar
af löf från stam till stam;
och köldförstummad källa,
när fotens gungning hörs,
ljuft känner bröstet svälla,
och strupens klocka rörs.

Där han täcks söka hvila,
står allt i andars bann,
och djuren, där de ila,
skyggt tysta på hvarann.
Den natt, som redan mulnat,
kläds om till månenatt
och strör på löf, som gulnat,
hans lampas silfverskatt.

Men när han väcks och träder
sin väg bland människors hus,
gladt härma himlens väder
ett förstligt följes brus.
Och människorna stanna
på gata och i dörr
med mera rynkfri panna
och rätad rygg än förr.

Till fönstren rusa barnen
på snabba, korta ben
och glömma leksakskvarnen
och tennsoldatsarmén;
de undra, hvad han heter
i osedt följes ring
med trummor och trumpeter
och hurrarop omkring.

Med alla människors öra
ett under tyckes ske,
och alla måste höra
hvad annars mötts med spe.
Där vandrarn de betrakta,
skönt klarnar ögats lins:
»Det var,» de hviska sakta,
»det var en sagoprins!» —

Men där Aladdin tågat
i vilda ödesnår,
en sällsam främling frågat
sig fram i prinsens spår.
Då ringa alla skrumpna
små löf från höstens brand,
då spotta molnen trumpna
till måls dit ner ibland.

Den fria ränniln fryser,
barskt hotar ekens arm,
och igelkotten fnyser
och spärrar borst i harm.
Som intet växa orkat
och blomstren vändt sig bort,
allt speglar han förtorkadt
i ögat kallt och torrt.

När fotens sula ömmar
och vandrarn tigt en blund,
då dansa afundsdrömmar
fram öfver pannans rund.
Han vaknar tung och dufven
i gälla grodors midt,
och fjärran tutar ufven
fanfarn till stormens ridt.

Bland mänskorna han träder
på prins Aladdins stråt:
då härma himlens väder
all jordens jämmerlåt.
Som falska violiners
den gnäller gäll framför
till spruckna tamburiners
och hofnarrsbjällrors kör.

(Illustratör: David Ljungdahl.)

På lömska sulor smyger
han stugorna förbi,
och dof beklämning flyger
i själarna däri.
Och bort från fönstrens skifva
flyr barnaögons rad:
han där kan intet gifva
och ingen göra glad.

Han älskas ej af djuren
och ej af världens små,
och honom har naturen
ej tryckt sin morskyss på.
Hur snabbt hans fötter trampa,
ej gryr hans kalifat,
ty han har ingen lampa,
blott en punkterkvadrat.

Förgäfves slår han praktfullt
sin visdoms nimbus kring
och axlar sig föraktfullt
åt lampans ingenting:
han är en slaf, förmäten
och arm och afundsam,
som spejar efter fjäten,
där sagans prins gått fram.

K. G. Ossian-Nilsson.

gång i tiden också känt en annan, nu afliden släkting till Hugo, en ganska närstående, en morbror.

— Kamrer Holm — insköt Siri ifrigt.

— Ja, just han.

— Åh, så roligt, då kan jag få höra litet om honom. Hugo höll så mycket af honom.

— Gjorde han det?

Häradshöfdingen gaf henne en sned blick, tog sin pipa från bordet och undersökte, om det fanns eld i den.

Det hade kommit något besynnerligt i hans sätt. Han teg så tvärt. Hans min hade blifvit hemlighetsfull. Och Siri satt helt förundrad och iakttog honom.

— Tyckte inte farbror Anders också om honom — frågade hon.

— Nej, — sade han skarpt.

— Och hvarför inte det?

— För jag tycker aldrig om sådana, som tar fyrtio procent.

Siri ryckte till och kramade nervöst med fingrarna om stolens armstöd. Det såg ut, som om hon flämtade efter andan.

— Nej — sade hon häftigt, — det är inte möjligt! Det kan inte vara möjligt. Han var ingen procentare!

— Jo, det är nog alltför möjligt. Det är lika sant, som att jag sitter här. Men hvarför tar du vid dig så där, min lilla flicka? Strängt taget, så angår det väl inte dig.

Siri svarade inte. Hennes bröst flämtade fortfarande, och hennes ansikte hade blifvit så blekt, att fru Ahlrot deltagande lade sin arm om hennes axlar.

— Hugo har alltid talat så varmt och vackert om honom, — sade den unga flickan slutligen till svar på denna stumma fråga. — Han var ju som en andra far för honom, och . . . och allt hvad han hade gaf han ju åt Hugo. Nej, nej, han kan inte ha varit en sådan! Och jag . . .! Jag skulle inte kunna lefva på sådana pengar.

Hon vände bort hufvudet som i afsky och höll handen för ansiktet.

Häradshöfdingen hade stannat gungstolen och satt och såg på henne.

— Stackars liten — sade han, — om jag vetat det där, skulle jag väl inte ha sagt något.

Men nu vände sig Siri hastigt emot honom, tog fatt i hans hand och kramade den nästan med våldsamhet.

— Åh, farbror Anders, du sa ju nyss, att du inte har så godt minne nu för tiden. Kan du inte ha misstagit dig?

Den gamle herrns drag, som nyss burit ett uttryck af stort deltagande och vänlig ömhet, stelnade plötsligt i en min af hård oätkomlighet. Han lutade sig tillbaka i gungstolen, så att Siri måste släppa hans hand, och medarna sattes åter i rörelse.

Hans sympatier för henne hade i ett nu gått öfver, och hennes bedröfvelse rörde honom inte längre.

— Jag är ledsen, min lilla vän, — sade han, — men så dåligt är ändå inte mitt minne, att jag inte korrekt kan erinra mig sådana saker som den jag nyss omnämnde. Skulle jag utan all befogenhet kunna sitta och slunga ut beskyllningar som denna mot mina medmänniskor, så skulle jag inte längre kunna ha några anspråk på att bli ansedd för en oförvitlig person med normalt sinnestillstånd. Jag måste då anses som otillräknelig, och dit har jag väl ännu inte kommit.

Han sög kraftigt på pipan och började blåsa ut väldiga rökmoln.

— Om du inte tror mig, så kan du ju för resten fråga min hustru, — tillade han.

— Eller hur, Olivia — sade han vändande sig till sin fru, — kommer du inte

— Ja visst. Om honom också.

Det måste alltså vara sannt.

Den unga flickan böjde ned hufvudet och satt helt tyst, under det hon tvinnade och lindade sin tunna näsduk som en snodd om pekfingeret.

Men häradshöfdingen hade i stället blifvit talför. Han berättade detaljer om de fyra fina herrarnes affärsverksamhet, som han i sin egenskap af jurist haft tillfälle att iakttaga. Och hans röst fick en triumferande klang. Man hade misstrött honom, men nu hade han blifvit rehabiliterad. Och ju flere bevis han gaf på, hur väl han var initierad i dessa hemlighetsfulla personers göranden och låtanden, och hur noga han följde med hvad som hänt och hände i världen, dess lättare blef han till sinnes och dess vänligare blef han stämd mot den stackars flickan, som satt där så betryckt på stolen bredvid honom.

Nu skulle hon inte ta sig så hårdt af det här, sade han. Det var ju längesedan kamrer Holm förtjänade sin förmögenhet. Och pengar, som inte äro riktigt rena från början, bli nötta och renfilade med tiden. Man behöfde bara tänka på vissa adelssläkters stora rikedomar. På hvad sätt hade de samlats, om inte genom knep och rofferier, och nu äro de lika goda som alla andra förmögenheter. Och det erfordrades inte ens några generationer för att utföra stortvännen. Det behöfdes bara, att pengarna gingo öfver från en hand till en annan så var allting bra, i synerhet om de gingo till sådana personer, som icke voro direkta arfvingar. Dessa voro ju alldeles oskyldiga till slantarnas hopskramlade. Och de, som i framtiden kommo i Siris händer, skulle då bli skinande oskuldshvita, ty nog kunde man vara säker på, att hon skulle göra ett godt bruk af dem. Se så, nu skulle hon inte pjäska sig, för det var bara löjligt.

Och han nöp henne i örat för att få henne att höra bättre och gaf henne en smållklapp på kinden för att sätta henne i godt lynne igen. Men det hjälpte inte synnerligen. Hon hörde

knappt ett ord af hvad som sades omkring henne, för hon hade ju med ens blifvit så gränslöst olycklig.

Hugo hade bedragit henne. Han hade hållit henne i okunnighet om denna förfärliga hemlighet. Den skulle för alltid resa sig som ett berg emellan dem. Och kunde hon det oaktadt besluta sig för att gifta sig med honom, visste hon, att de guldstycken, som i framtiden skulle komma att ligga i hennes portmonnä, måste draga henne som blyklumpar mot jorden och tynga hennes fötter som fjättrar.

Till sist stod hon inte ut längre att sitta där stilla med sina tankar, utan steg upp och tog afsked.

Värdinnan följde henne ut i tamburen och hjälpte henne på med kappan. Men när Siri slutat knäppa de sista knapparna

Men nu vände sig Siri hastigt emot honom.

ihåg alla historierna, jag berättade dig om de där fyra, fina herrarna, som hade Henrik Karlsson på Lundtmakaregatan till bulvan. Kaptan Göransson och professor Bergman och doktor Lundell och så just den här kamrer Holm. Är det inte rätt, hvad? Jag visade dig till och med papper på det. Eller är det kanske bara ett misstag af mig?

Siris blickar hängde fulla af oro och ångslan vid fru Ahlrot. På dennas säkra minne kunde hon inte tvifla. Hon var kloketen och klarheten själf.

Fru Ahlrots läppar drogo sig till ett litet sorgset småleende.

— Ja, jag måtte väl ha hört det där — sade hon.

Siri grep henne om handleden.

Om kamrer Holm också?

och åter vände sig mot sin följeslayerska, blef hon slagen med häpnad.

Ansiktet bredvid henne hade helt och hållet förändrat uttryck. Dess kloka ögon voro fulla af godhet och ömhet, men tillika af en viss gladlynt småslughet.

— Vet du Siri, — sade hon, — om jag vore som du, skulle jag ta litet närmare reda på de där fyra, fina herrarna med de fyrtio procenten. Din pappa känner bestämdt jurister, som kan hjälpa dig. För när jag tänker rätt efter, så är jag ändå inte så säker på, att kamrer Holm hörde till dem. Nog hade de en kamrer i sällskap, men jag tror inte han hette Holm, utan Holmström.

Siri tog ett skutt af förtjusning och flög henne jublande om halsen.

— Men hvarför sa du inte det därinne?

— Därinne...? Ja, när vi satt därinne, trodde jag förstas att det var Holm.

Hon hade emellertid ett litet leende i ögonvrån, och med en hastig öfvergång strök hon Siri mildt om kinden.

— Stackars liten, — vi gjorde dig allt bra rädd nyss. Var inte ledsen på oss. Och så ville jag be dig om en sak. När du fått reda på, att inte kamrer Holm var en bland de fyra, fina herrarna, så kom inte och tala om det för Anders. Hvad gör det, om han går och tror, att gubben var en procentare, när ingen annan tror det. Och hvad kamrern själf besträffar, så vet väl de döda ingenting om oss och hvad vi tror, men jag ska ändå gå och lägga en krans på hans graf för att be om ursäkt.

Siri nickade tyst sitt löfte åt de kloka ögonen, som nu sågo på henne haft bönfällande.

— Du förstår, — återtog den bönfällande, — man kan nog själf nedsätta sig och tala om, att man har dåligt minne och andra små svagheter. Men man vill i alla fall inte, att andra ska märka dem.

— Ja, jag förstår, — sade Siri.

Deras händer lågo i hvarandras under några ögonblick. Och så gick Siri nedför trapporna, litet tankfull, men ändå så glad och tröstad.

Hon visste nu, att det inte fanns något berg mellan henne och Hugo. Hon visste mer än väl, att hon alls inte behöfde göra några förfrågningar angående de fyra, fina herrarna.

(Illustratör: Jenny Nyström.)

Siri flög henne jublande om halsen.

EN VANDRARE. BERÄTTELSE AF NILS WILHELM LUNDH.

J A, SÅ GICK det sista molnet öfver fjärdarna, och våren kom på allvar i en enda lekande strimma. Det lefde och lyste i strömmens vindlingar, trängde sig samman mot skuggan af Norrbro, dök och kom som ett helt glittrande stim öfver slottets vackra spegling, så att fiskarena i ett nu vefvade upp sina stora håfvar, men finga bara solljus, spelande i hvar droppe. Man vinkade från bron och Strömparterren. Själftva fiskarena logo, sänkte håfvarna och sågo upp mot slottet, som hade de hem där och huld och dukade bord.

Men i trängseln af nyfikna vid operakajen stod en mager och frusen kund och lät blicken irra öfver vattnets lekar och sölstimmet, som ständigt lockade och bedrog. Han lutade sig fram och såg en bit af sin spegelbild därnere, den dansade och gick sönder, spriddes i en hvirfvel, drogs samman till muntra grimaser, men blef snart lång och glämgig. Han kunde likväl genast finna den bland alla de andra ansiktena, för han hade en hög krage, djupt uringad väst och skjortbröst, långt ifrån rent, men ljust nog att kunna forma en rolig trekant nere i vattnet. Den lefde och sprattlade som en liten flundra, vred sig och ville iväg, men tycktes sitta ohjälpligt fast och kom ständigt in i en och samma hvirfvel.

Mannen sträckte ut armen med stor gest och vidt spärrade fingrar.

Genast dök flundran, men i nästa ögonblick dansade den åter i hvirfveln.

Man började nu att snegla och skratta åt honom.

Då vred han upp sina tunna mustascher, och de djupa rynkorna kring ögonen drogo sig samman, så att man inte kunde få riktigt klart för sig, hvad han var för en slags skälm. Han drog hatten hårdt öfver huvudet; på kullen var där ett stort hål liksom brändt med solglas, och ur detta hål stretade en tofva af håret och bredde sig, medan mannen nu gick med stolta steg, som följde han vaktparaden.

Så mötte han en yngling, som bar en cigarrlåda och hade en knippa af röda ballonger öfver axeln.

I trängseln af nyfikna vid operakajen stod en mager och frusen kund.

— Hej, du, typograf! — hälsade ynglingen, — har du ännu inget arbete?

Mannen gjorde halt och kikade på ballongerna, som lefde och ville bort öfver strömmen.

— Ja, inte gick det med ballongerna, fortfor ynglingen. — Du duger inte till handelsman, du. I stället för att gå på gatorna, där det är folk, så dref du omkring ute på Djurgården, sa' lilla Belli. Inte behöfver fåglarna ballonger inte, sa' han.

Vandraren kikade under lugg, fick en spelande glimt i ögat och bröstade sig i den tunna rocken, medan han sakta sköt hatten på nacken, så att tofsen försvann.

— Lilla Belli, italienaren, ja, — sade han, — jag fick en hel vacker knippa sådana där röda af honom och gick till Lidingöbro och sedan ända till fader Bellmans kakhushus, men där fanns inte en kutte, som ville köpa, jo, vid Djurgårdsbrunn sålde jag tre, det var sent på kvällen, och då åt jag min frukost och klef upp på södra bergen, där Belli sitter i det blåa trollköket, du vet. Ja, si, det var ju lite genant att komma så där tillbaks med nästan alla ballongerna och ha frukosterat på de tre, och därför kröp jag in under den gamla trappan och klättrade uppför klippan — ballongerna hjälpte — och kom upp till planket och portklappen utan att Belli sett. Det blåste alldeles förbannadt däruppe bland kåkena, och det var svårt att hålla ballongerna, så ryckte de, men jag band hela surfven vid portklappen. Då började det strax att slamra, som om fan va' lös, och

Så mötte han en yngling med en knippa röda ballonger öfver axeln.

jag kröp från lyktljuset och ner under trappan igen. Inte vet jag, hvad Belli sa, när han såg den röde vid porten, för jag var trött och somnade under bron.

— Ja, du är en lustig prisse du, typograf. Hvarför arbetar du inte på tryckeriet mera? Hvem har så bra betaldt som typografer? Du kunde vara tacksam...

— Ska maskinerna tacka, för att de bli smorda? — sade vandraren och slog ut med handen. — Ja, visst tusan ska de tacka, men jag vill inte vara maskin jag! Dåliga ögon fick jag, men ser nu bra igen. Hej, du kiliga blåsa! Inte har jag tid att stå här och prata.

Han ville se på sitt ur, men hade bara kedja, hade bytt bort det mot en nubbe, en smörgås och ett solglas, och solglaset var för resten lika bra som det gamla nickeluret, som inte gått under den sista tiden.

Nu gick han och dref uppför Drottninggatan, men där var trist, och han längtade ut till fader Bellman. Då fick han plötsligt syn på något rött och lysande i närmaste fönster: en stor och bred sidenhalsduk, röd som blod och rosor. Han måste gå närmare och se, strök handen öfver det tomma skjortbröstat och ned i västfickan, där han utom solglaset hade två blanka kronor, som han förtjänat för ränsning nere vid fisktorget.

Om han skulle köpa den där granna halsduken att skyla tomheten med! Då skulle man kanske se bort från de tunna trasorna och kragens fläckar. Siden, ja, men det skulle vara äkta!

Nu gick han in, stod länge och fumlade, knäppte rocken, så att inte den simpla kedjan skulle synas.

— Det ska väl vara en halsduk, kan jag tro? — frågade biträdet.

— Ja, den stora röda.

— Var så god.

— Är den äkta den där?

— Ja, säkert! Knip i den bara, och blir där ett märke, så är det halvsiden, och då får ni den för en krona. Nu kostar den en och sjuttiofem. Vi realisera.

Vår man knep, men det gled mjukt mellan fingrarna på honom. Då tog han upp de två blanka kronorna och fick tjugufem öre tillbaka. Han vände och vred sig framför spegeln, knöt halsduken och lät den pösa öfver västen. Den simpla kedjan tog han och stoppade i bakfickan, där kunde den gärna få skramla, för det skulle bara stärka krediten.

En stund efter gick han förbi Operan och såg, att dörren till baren stod öppen, och där hängde en enda rock.

Underligt, det är ju en vinterrock, tänkte han, hvem går med vinterrock nu i vår-solen?

Han gick fram och tillbaka och visste

knappast, hvad han tänkte på, jo visst rocken: tänk att en vinterrock kunde se så ny ut vid denna tiden!

Han gick in i närmaste port för att se på fotografier, och nu kom där öfver honom något ängsligt och skälfvande, som han inte kunde befria sig ifrån... ah, det var väl bara skuggan härinne, det var kallt, och han frös i den tunna rocken...

Åter stod han utanför Operabaren och sökte föra sig själf bakom ljuset.

— Det är nog en vårrock, fast den ser så tung ut, där den hänger i solen, med skugga bakom! Fodret är bestämdt af siden, ah, nej, det är nog inte äkta, fast det glänser. Han strök smeksamt öfver sin röda halsduk och stack snibbarna in under västen.

— Men kanske är det ändå äkta, det där fodret? Nå, det är lätt att se, bara man kniper...

I nästa ögonblick gick han in ett steg, två, tre, tog rocken, gick ut, men stannade leende och ordnade åter sin halsduk, hvarpå han sköt hatten på nacken för att inte hålet skulle synas. Poliskonstapeln, som stod borta vid hörnet och såg, vände sig nu lungt och gick ned mot Dramaten. Vår man följde en bit med rocken vårdslöst öfver ena axeln.

Men medan han gick Arsenalsgatan fram, började leendet att stelna, och rocken blef tyngre och tyngre. Han försökte draga den på sig, och det gick lätt nog, ja, den var så stor, att han nästan försvann i den. Så hängde han den öfver axeln igen, men då han kom förbi jätten, som hamrar på Ericsons sockel, dignade han nästan och kände en stark lust att kasta rocken öfver jättens axlar och springa, springa... Han tyckte sig höra en röst från "stampen" som sade: Inte vill du inbilla mig, att detta är din rock, och inte

Han satt i ro vid fader Bellmans kakkhus och matade sparfvarne.

får ni låna något på den, nej, nu ska vi ringa efter en konstapel och fråga, sex, sju, nio, fem, hallå!

En spårvagn kom susande och ringde ursinnigt, och i sista ögonblicket vaknade drömmaren och tog ett språng åt sidan. Nu sprang han som förföljd till Djurgårdsfärjan och kom med i sista minuten.

Efter en stund satt han i ro ute vid fader Bellmans kakhushus och matade sparfvarna. Han hade beställt kaffe och fått bakelser till och glömde nu allt för sparfvarna, som samlades i stora skaror kring hans bord, lockande brödet ur munnen på honom. Rocken hängde öfver en stol, och under bordet lurade skuggan. Men han log och öppnade sina händer i solen, och rätt som det var kom där en bofink och fick sista biten. Så drack han ur kaffet, stoppade sockret på sig och knackade med tjugofemöringen.

— Åttifem öre, — sade kyparen.

Åttifem! Han letade i västen, men där var bara solglaset.

— Här har ni tjugofem! Kakorna va torra och små. Tjö! Nere vid Skeppsbron får man mycket mera för tjugofem öre, ska' jag säga honom.

— Nå, håll er vid Skeppsbron då, men här ska ni betala!

— Skojare, skälmar! — brusade han upp och höll på att välta stolen, där rocken hängde. — Får inte en fattig fan komma till skogen en gång liksom sparfvarna!

— Åttifem öre!

— Nej, min själ! Här har ni tjugofem öre!

Man trängde sig omkring dem, och damerna skyndade upp på altanen för att bättre kunna se.

— Tänk, så oförskämd!

— Det är bestämdt en Hinkean, det kan man se på det röda.

— Ja, den där slutar nog på Långholmen!

Då kom hofmästaren:

— Tag rocken! — befallde han.

Innan vår man hunnit opponera sig, knuffades han bort och nedför afsatsen. I nästa minut gick han på Bellmansvägen och hvisslade. Men så småningom blef han ängslig igen och tyckte, att rockens skugga följde honom. Då gaf han sig in i snåren. Där växte blåsippor. Han plockade. Han hade väl trettio, fyrtio små buketter i hatten, då han bröt upp och begaf sig till Skeppsbron. Men under hela vägen var där ingen, som ville köpa. Då fick han en idé.

Nära Riksbanken står en gubbe med träben. Så snart han fångat en blick af medlidande, börja ögonen rinna, och han sträcker hatten fram.

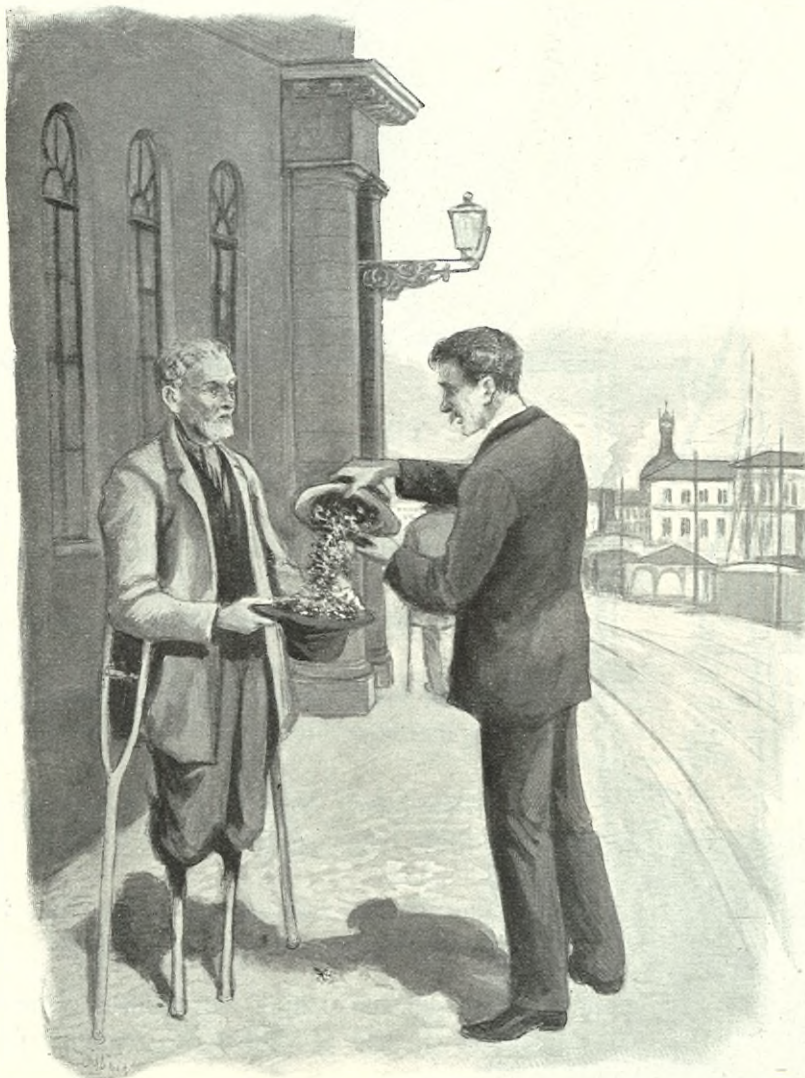
Dit gick nu vandraren och slog sin hatt öfver gubbens. Där lågo nu alla sipporna. Den gamle torkade sina ögon och spärrade upp dem.

— Nu ska du sälja blommor, far! — sade vandraren och slog honom på axeln. — Tio öre för hvar bukett, så dela vi kapet.

Gubben skrapade med träbenen.

— Ja, ja, far kan ju inte själf ha plockat dem — fortfor vandraren. — Hur gick det egentligen till, det där? Benet ja!

— Åh, hå! — hostade gubben, — jag gick på surrogatfabriken, sjutton år var jag där, och så en dag, det var vår och grannsol ute, så stod jag vid fönstret och kikade och tyckte, att det var bra skumt inne. Och så funderade jag liksom lite, och när jag kom förbi maskinen, så tog den fast och vrok mej in mellan remmen och stora hjulet, så att benen rycktes af. Si, så var där en kamrat, som talte grannt för mej, men bolaget ville inte ge mera än tu hundra kronor och ben och läketyg fritt. Ja, då stämde kamraten bolaget för min räkning,

Nu ska' du sälja blommor, far! — sade vandraren.

men de kom fria, för de bevisade, att jag varit full tri gånger, och det var jaggu sannt, men så hade jag varit nykter sjutton år, och den här gången hade jag näggu inte smakat en droppe. Det var bara solen. — — —

— Nå, nu har du ju kommit ut i solen, far, sade vandraren och höll en hatt i hvardera handen.

— Ja, min själ är jag inte nöjdare nu, än när jag gick på fabriken, och det fast händerna blifvit svåra efter den där resan. Människorna är ändå intè så usla, det sir jag nu klart, bara de inte ha så brådtom. Si, jag har samlat lite slantar, fast inte på arbete. Jag står ju här onyttig, hå ja!

— Prata inte om det bara! Far har sin plats, liksom jag har min. Det är många, som ha godt af att se på far. Och nu ska vi sälja blommor här, men man får inte tro, att det är något aktiebolag, utan säg,

att du har en liten flicka, som plockat dem och sitter hemma och väntar.

Gubben slog afvärjande med handen, medan tårarna åter runno och fyllde rynkorna.

Där träffade han just det svåraste! — mumlade gubben. — Si, jag hade ett flickebarn, som dog. Mor hennes for på skuta åt Mälaren, men ungen var min tröst, när jag fick träben, och så dog hon, ja, min själ!

Vandraren tryckte hatten med sipporna in mot gubbens bröst:

— Ja, men far ska ändå säga, att det är den ungen, som plockat blommorna, för då kan man se, att det är ärligt, detta här! — menade han.

Gubben nickade, och alla rynkorna lyste.

— Ja, min själ, hon plockade blommor! Hit med hatten, spelevink!

— Tolf öre för hvar bukett, kom ihåg det, och skulle de vissna fort, så dela ut dem gratis! — sade vandraren, svängde sin hatt och gick.

Men där var en skugga, som följde honom likt en envis fluga. Han vek ängsligt undan för alla välklädda, som voro utan öfverrock.

Väl nere vid strömmen, lugnade han sig snart och hängde vid broräcket för att se hvad fiskarena fingo. Han gaf sig in i ett lag af busar, som knorrade kring en flaska och lät sitt goda lynne spela, tills de drogo tummarna in och delade utan att slå sönder flaskan, ja, de tömde den inte ens, utan räckte honom sista skvätten, men han korkade och kastade ut den i närmaste håf med ett välmenande: ska man ha fisk, så ska man också ha nubben!

I mörkningen stod han åter hos gubben nere vid Skeppsbron.

— Alla sålda! — sade gubben och vinkade med sin hatt. — Ja, det är ju också den första vårdagen.

Vandraren visste knappast, hur han skulle dansa.

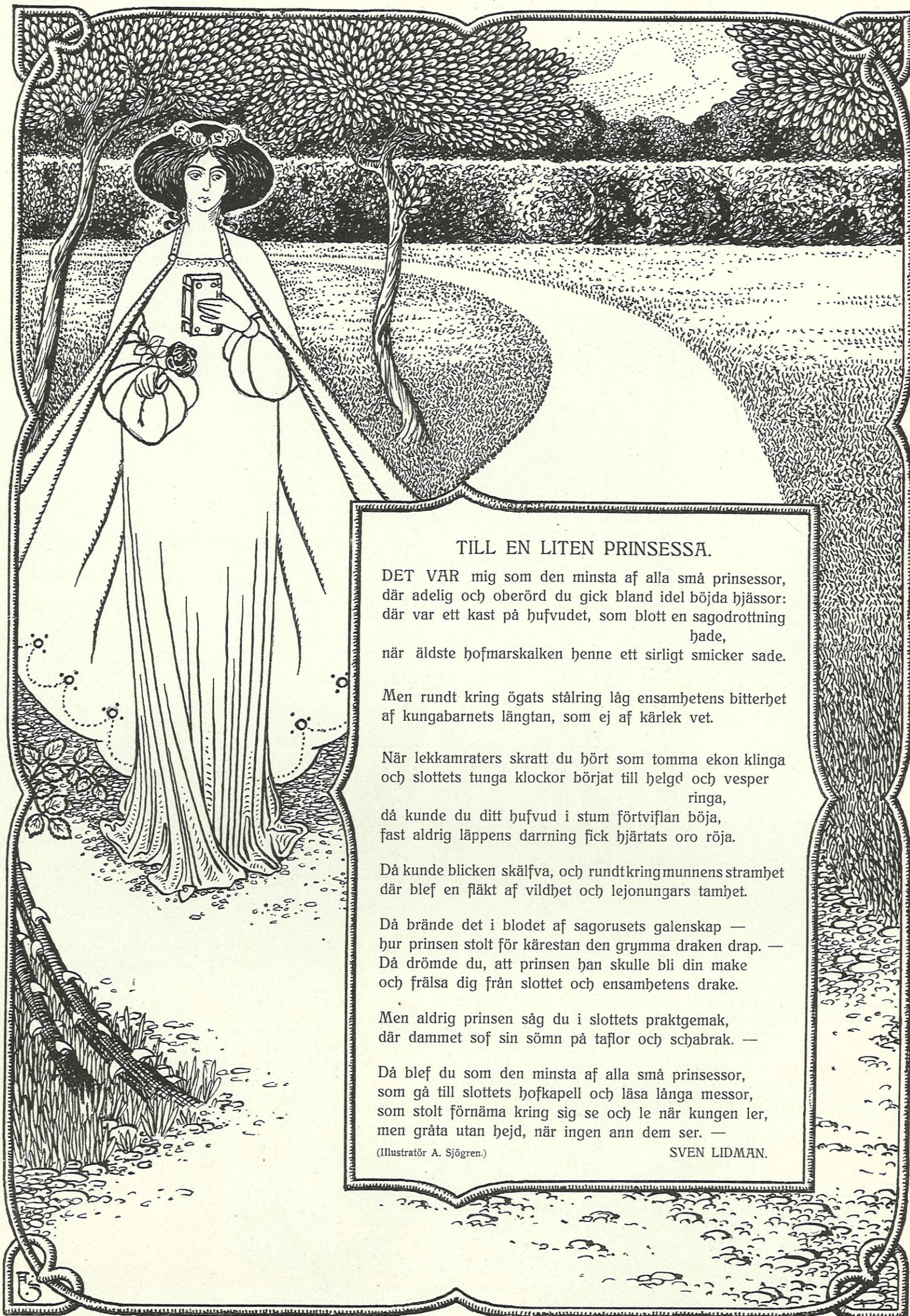
— Vi fick pengar för alla, — fortfor gubben, — inte bara tolf öre för hvar, utan tjugo och femtio öre också. Där var tjugofyra små buketter, och för alla har jag fått fem kronor och tjugofyra öre. Det blir två och sextio två per man.

— Nej, försök inte! Inte ska jag ta det, som far har fått för sina träben. Tolf öre för hvar bukett sa jag, hälften vill jag ha och inte mera. Se nu här!

Han tog upp en bit kalk och började att rita på porten, stora krokiga siffror i rad och kolonn.

— Tolf gånger tjugofyra blir tvåhundra-åttioåtta, och där tar jag hälften, det blir etthundrafyrtiofyra. Låt mig få kronan och femtioöringen, så ska jag ge tillbaka i morgon. Heder och tack, far.

I samma ögonblick kom en herre ut från porten och stannade förargad framför alla de hvita siffrorna, med hvilka dörren var öfverklottrad.

TILL EN LITEN PRINSESSA.

DET VAR mig som den minsta af alla små prinsessor,
 där adelig och oberörd du gick bland idel böjda hjässor:
 där var ett kast på hufvudet, som blott en sagodrottning
 hade,
 när äldste hofmarskalken henne ett sirligt smicker sade.

Men rundt kring ögats stålring låg ensamhetens bitterhet
 af kungabarnets längtan, som ej af kärlek vet.

När lekkamraters skratt du hört som tomma ekon klinga
 och slottets tunga klockor börjat till helgd och vesper
 ringa,
 då kunde du ditt hufvud i stum förtviflan böja,
 fast aldrig läppens darrning fick hjärtats oro röja.

Då kunde blicken skälfva, och rundtkringmunnens stramhet
 där blef en fläkt af vildhet och lejonungars tamhet.

Då brände det i blodet af sagorusets galenskap —
 hur prinsen stolt för kärestan den grymma draken drap. —
 Då drömde du, att prinsen han skulle bli din make
 och frälsa dig från slottet och ensamhetens drake.

Men aldrig prinsen såg du i slottets praktgemak,
 där dammet sof sin sömn på taflor och schabrak. —

Då blef du som den minsta af alla små prinsessor,
 som gå till slottets hofkapell och läsa långa messor,
 som stolt förnäma kring sig se och le när kungen ler,
 men gråta utan hejd, när ingen ann dem ser. —

(Illustratör A. Sjögren.)

SVEN LIDMAN.

— Hvad gör du upp här för någonting, din skälm? Jag ska väl lära dig!

Vandraren knöt händerna och ville svara, men såg nu, att herrn inte hade någon öfverrock. Strax kom hans fluga och skrämde. Han smög sig bort genom Bankogrändens, och hvar han såg en poliskonstapel, gjorde han en stor omväg. Den vackra, röda halsduken började genera honom. Han tyckte, att man såg så underligt på den. Tänk, om polisen redan hade fått hans signalement och låg och lurade på allt rött. Nej, han ville inte ryka in i kväll, inte sitta inne en sådan härlig kväll! Hastigt drog han af sig halsduken och gömde den i bröstfickan. Nu kunde han gärna se ledsen ut, nu skulle man inte misstänka, att där var något fanstyg.

Men om han också var okänd, ville han inte vara hängfärdig? Han hade ju en och femtio, för att inte tala om solglaset. Hatten på nacken och ned till Strömparterren.

Musiken tonade, och det var ett vimmel och en trängsel uppe på bron, så att han knappast kunde komma fram — hvem släpper fram en sådan trashank? Här saknade han ändå den röda halsduken.

Strömmen brusade och glittrade med ljusen rundt om, ett böljande nät med pärlor, som lyste allt klarare.

Han måste dit ned till sorlet och människorna, hvila och glömma för några minuter, kosta hvad det ville! Så tog han upp den röda halsduken och knöt den åter och vecklade flikarna ut — nu skulle man inte neka att servera honom!

En stol och ett bord voro lediga. Det var nära vattenbrynet. Han slog sig ned.

Strömmen brusade med i musiken, och de glittrande speglingarna dansade och knöto sig samman, maska vid maska. Men mellan brohuvfven var där bakvatten, och det stod som en mörk fläck i allt detta klara. Det retade honom, och han började söka efter något att kasta dit ut.

Där låg en spillra uppe på stranden, ett flarn, ett stycke af ett roder. Det tog han, måttade, kastade — — —

Spillran slog ned i den döda fläcken, ref den upp till ljusa strimor och öglor, som ringlade sig samman med allt det andra.

Och bort flöt spillran i strömmen.

(Illustrator: Tycko Ödberg.)

Vår omslagsbild till detta nummer

framställer, som hvarje betraktare naturligtvis vid första ögonkastet igenkännt, prinsessan Margareta vid sin förstföddes vagga. Då vi föreställt oss, att många inom glas och ram skulle vilja bevara denna vackra bild af moderlighetens eviga idé, utförd efter en originalakvarell af artisten Edvard Forsström, är den afsiktligt så ordnad att den lätt kan utskäras ur omgifningen och sedan monteras som en konstnärlig och värdefull väggprydnad.

Den lilla fröken hjälpte mig att leta ut den vackraste rosenknopp.

SYRENERNA ELLER INGENIÖR BEXELLS JULAFTON. AF JANE GERNÄNDT CLAINE.

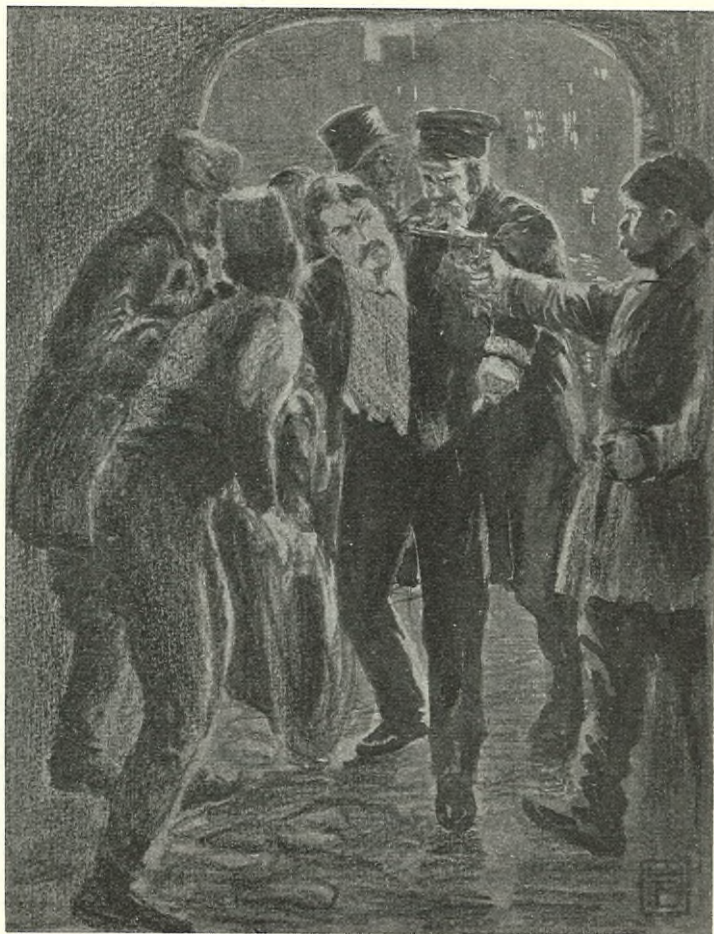
”JULHISTORIER,” utbrast unga Bexell och lyfte sitt punschglas och skålade med oss, ”jaså, det är julhistorier herrskapet ville höra. Helst någonting som tilldragit sig härute i Nobels stad och vår kära svenska koloni, säg, var det inte så? Ja, då får jag kanske stå till tjänst med att förtälja hvad som hände mig själf för ett år sedan, när jag var bjuden att tillbringa julkvällen hos ingenjör Brandströms. Som ni kanske minnes, ville de fira helgen i all stillhet i fjor, och det skulle ju inte ens vankas några julklappar. Nå, det hade jag hört sjungas i alla tonarter, men jag ville se den som kunnat afhålla mig från att uppvakta fröken Ragnhild med en bukett. Vi kallade hvarandra ’fröken’ och ’ingenjörn’ den tiden och sa’ just aldrig något annat än hvad hela världen skulle kunnat sitta och höra på, hvilket för öfrigt icke hindrade, att jag blifvit ohjälpligt fast första gången jag såg henne, och nog skulle hon ha blommor den julen alltid, det hade jag då klart för mig.

”De hade bedt mig komma klockan åtta, och klockan tre kvart till sju stod jag klädd i redingote och såg, hur det glänste om min

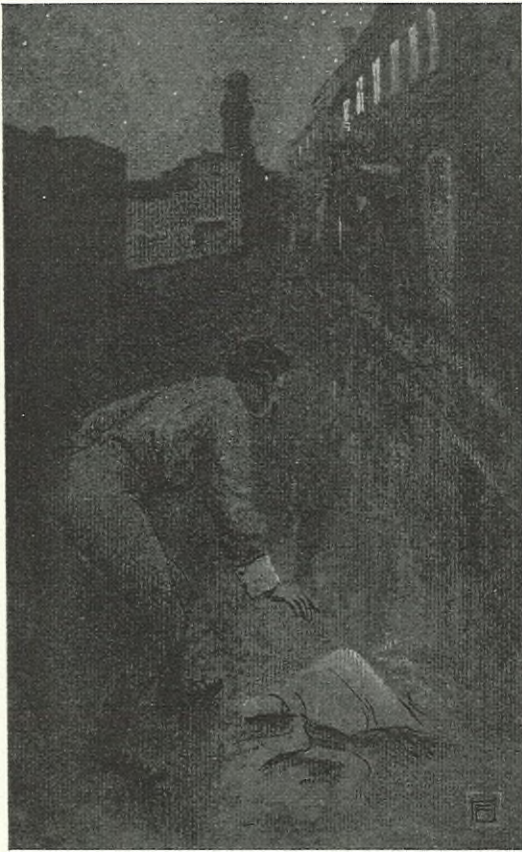
höga, moderna krage i spegelglaset. På det hela taget var jag rätt belåten med den grad af sprättighet, jag lyckats åstadkomma, och nekade mig inte det nöjet att stoppa en sådan där stor vit silkesnäsduk med hålsöm och monogram, som jag brukar lysa med vid högtidliga tillfällen, i fickan på min päls; — man blir aldrig för fin, när man skall visa sig för den flicka, man är kär i.

”Som sagdt — min tillfredsställelse var inte liten och hela lifvet syntes mig ovanligt lätt och gladt och lofvande. Helgen till ära ville jag sätta en blomma i knapphålet, och den lilla fröken, som står i Floras blomsterhandel vid Nikolaigatan, hjälpte mig att leta ut den vackraste lilla rosenknopp, — det fanns för resten inte mer än en i hela boden — och Ragnhild Brandström skulle ha syrénér, de allra härligaste långa kvistar med ett blått och gult band omkring. Det där bandet var min egen ingivelse, och alltsammans tog sig utmärkt bra ut. Jag var verkligen nöjd både med mig själf och buketten och kände det så ljusst och poetiskt inombords, att jag log mot hela världen, fast det annars inte precis var så upplyftande att traska omkring i snömörjan på Bakus gator.

”Det blåste ju vådligt, och när jag kom till hörnet af Vrangelsgatan, var det inte vidare trefligt. Herrskapet har väl inte glömt, att lykttändarna strejkade vid det laget, och en hastig vindil ryckte den stora silkespappersstruten med syrénér ur famnen på mig. Jag minns, att jag höll på att slinta i snöslasket, och en gatslusk i sliten fårskinnsmössa grep mig om handlofven: ’Står du inte stadigare på benen, far lilla, så kan du gärna ge mig pälsen din,’ sa’

De skuffade mig in i en portgång och satte något stålaktigt för pannan.

Inom mindre än fem minuter befann jag mig ute på gatan.

han, och i det detsamma skuffade några individer, som jag såg dyka fram ur mörkret, mig in i en portgång och satte något stålaktigt för pannan på mig. Två starka karlar snokade igenom mina fickor och hade brådt att sätta min börs och min klocka i säkerhet på annat håll; en tredje åtog sig att befria mig från mina blankkläderspjäxor och galoscher, och trots det där stålblanka, som jag såg glimma i dunklet, var det hardt när att jag råkat i handgemäng med den sälle, som fått ett godt öga till min ringote. Nå, den där lilla ansatsen till själf försvar var af kort varaktighet, och inom mindre än fem minuter befann jag mig ute på gatan, iklädd Jægerskjorta och ett par kalsonger... Skratta inte — eller rättare sagdt: skratta gärna — det är ju snart ett år sedan nu!

”Jag ber herrskapet lägga märke till, att jag stod i strumplästerna och att det började frysa på efter ett par dagars töväder. Ingen lade stort märke till min person — man ser ju så många konstiga figurer — men jag kände mig inte vidare morskt, och att kalla på polis skulle ju varit det lönlösaste i världen. Skjortlinningen hade de slitit upp, och löskragen simmade omkring i rännenstenen i sällskap med en af mina manschetter; den andra satt kvar på sin plats, och jag stod och tittade på min nya utstyrsel och undrade ett tag, om jag inte händelsevis hade blifvit tokig. Men i detsamma fick jag syn på den stora silkespappersstruten med syrénerna och böjde mig ned och tog upp min bukett och drog mig till minnes, att jag bara hade några steg till tvåvåningshuset, där Brandströms bodde.

Ja, ett par minuter senare stod jag ju utanför porten, men hur det gått till, hade jag egentligen ingen aning om. Jag tryckte bara på knappen till den elektriska ringledningen och hörde mycket väl, att någon sprang ned för trapporna. Det var Anna, deras lilla kulla, som följt dem till Baku, och när hon fått upp rigeln och öppnat dörren, slog hon bara ihop händerna:

SOLGÅNG.

*NU SJUNKER solens gyllne rund
mot västanfjällets tinne,
och blå blir kvällens djupa stund
med veka drömmars sinne.
Nu blir mitt blåa berg så blått,
i det är jordens hjärta,
som slår så mäktigt stort och godt
och fullt af stilla smärta.*

*Nu doftar starkt af nattviol,
och det blir blankt på viken,
och sakta nunnar en fiol
ur ensamhetens riken.
Det går en rad af hvita kor
på vägens sand helt sakta,
och kungadöttrar utan skor
de hvita korna vakta.*

*De komma sakta hem till kvälls,
då allt mot tället sträfvar,
men mina tankar gå till fjälls
som vilsegångna räfvar.
Då alla ljud i susning gå
och alla dofter blandas,
jag känner hjärtats oro slå
och nattens vemod andas...*

E. Walter Hülphers.

”Hvad i all världen,” utbrast hon, ”är det ingenjör'n?”

”Ja,” svarade jag, ”det är jag. Kan Anna skaffa mig ett par byxor?”

”Ett par... Åhnej, hör nu...”

”Var så god och låt mig komma inom dörren,” bad jag. ”Det är litet väl friskt härute på gatan, och jag är något tunnklädd. Se, Anna, jag har blifvit rånad...”

”Rånad — åh nej då! Af polisen eller kosackerna förstås?”

”Nej, den här gången var det inte kosackerna och inte polisen heller, det var ett band sluskar härifrån sta'n. Jag blef länssad både på pengar och klocka och inte nog med det... Som Anna ser, klädde de af mig in på bara skjortan, och det var med knapp nöd jag fick behålla kalsongerna, men om hon nu är en snäll flicka, så går hon upp och hämtar mig ett par byxor — först och främst byxor och så en rock — — — Säg bara ingenting till fröken, gör hon det, så är hon såld, förstär hon.”

”Oj, oj, oj, ja,” fnissade tösen, ”ja, jag förstär... Skall fröken ha den där blom-buketten?”

”Buketten,” sa jag, ”bu...” Sannerligen hade jag inte glömt bort alltihop, men blommorna hade jag förstär kvar... Ja, det är ingenting att skratta åt, jag måste ju ha sett ut som en idiot i min Jægerkostym med rödrandiga halfstrumpor på fötterna och syrénerna i handen, och i detsamma öppnades en dörr däruppe i öfre förstugan och någon kom ut... Det var hon, som kom — Ragnhild, som jag knappt vågade tänka på där jag stod — och jag har ett vansinnigt minne af att jag sträckte ut syrénkvistarna, höll dem rätt upp emot henne, där hon böjde sig öfver ledstången, och gömde min person bakom kullans rygg, tills

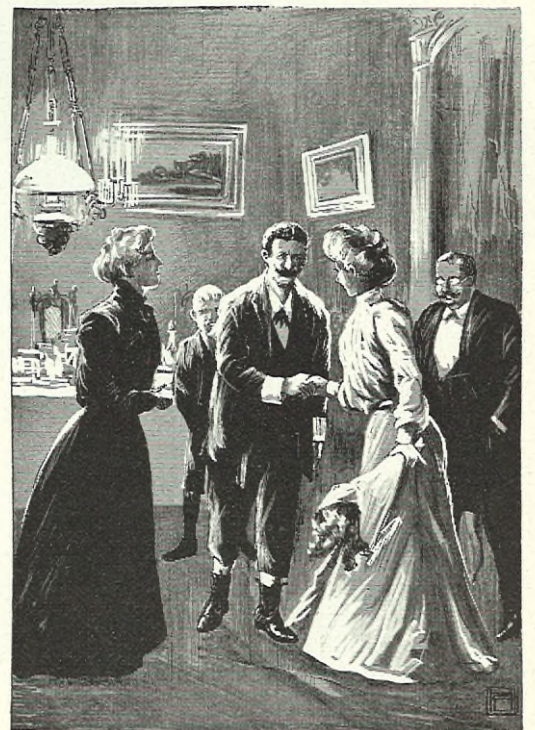
jag fick tag i låset och kunde glida ut genom dörren... bokstafligen glida, jag tog inga steg, och hvad öfrigt är är tystnad...

Det vill säga — det borde det ha varit, men det var det visst inte. Huset kunde fallit ned öfver mig, tyckte jag, med hela det virrvarr af prat och skratt och spring, som måste fylla herrskapet Brandströms våning, och någon kom efter mig med byxorna — någon — jag visste knappt hvem det var, bara att det inte var Ragnhild.

Det fanns ju manfolk däruppe, och vi gjorde upp saken oss emellan. Jag talade både med hennes far och hennes unga bror, och de började med att ge mig rygghackning — jag frös som en hund — och slutade med att hälsa från damerna och be, att jag för all del skulle komma upp och smaka på julgröten. Och kan ni tänka er — det gjorde jag! Inte genast, förstär, det dröjde en stund, innan vi satte oss till bords. Det skulle bara fattas att — nå, allt har sin tid, det skrattades tillräckligt ändå den aftonen...

Det faller ju af sig själf: först blef jag upplädd från topp till tå, och när jag bugade mig för fröken Brandström, uppträdde jag i hennes tjocka pappas pantalonger, som bara räckte mig ett stycke öfver knäet, och ståtade i en nervikt krage, som jag skulle kunnat linda in och en half gång om min långa magra hals. Det lilla odjuret — hvad hon gjorde sig lustig öfver mig och hvilken måltid det blef! De kunde ju inte se på mig eller mina syrénerna utan att brista ut i skratt, men skrattar bäst som skrattar sist... Det är några rysliga löskragar han har, pappa Brandström, och jag såg minst sagdt lindrigt vansinnig ut, där jag satt och åt min gröt, men när vi rest oss upp från bordet, så vet jag någon som fick fatt i flickan — Ragnhild förstär — och inte släppte henne i brådkastet. Jag hade blifvit så pass bestulen den julkvällen, att det väl inte var mer än billigt, om jag uppträdde som rånare i min tur, och jag tog två, tre kyssar, innan vi började dansa kring granen. Då vi slutat, räknade vi dem inte längre; trots löskrage och allt hade jag friat och vi voro förlofvade.”

(Illustratör Hj. Eneroth.)

När jag bugade mig för fröken Brandström, uppträdde jag i hennes pappas pantalonger.

Et Julminne

MINNS DU den julen? Tio år
 ha gått se'n dess med storm och
 snö,
 och mången ung och grönklädd
 vår
 har födts ur vintrars tö.
 Vi voro grannar, jag och du,
 fem trappor upp på samma kvist.
 Jag var poet då liksom nu
 och du en söt modist.

Jag minns så väl den första gång —
 det var en morgon i april —
 vi möttes uti trappans prång.
 Jag ser närhelst jag vill
 din lilla näpna pälsbaret,
 din skära hy, ditt blonda hår.
 Det var, som jag bland drivvor
 sett
 en skymt af daggfrisk vår.

Vi möttes hvarje morgon se'n,
 när himlen hängde tung och grå,
 när vårens sol i glitter sken
 utur det ljusa blå.
 Jag höll på tiden noga akt.
 Jag, som låg förr och sträckte
 mig,
 nu arlavaken stod på vakt
 att få en blick af dig.

Jag hälsade, du nickade
 och vackert rodnade och log.
 Så stod jag kvar och blickade,
 tills du om hörnet drog.
 Då gick jag upp och diktade
 en vek och svärmisk madrigal,
 där kärlekshet jag biktade
 om mina känslors svall.

Och sommarn kom med blad och
 blom,
 och luften solhet blef och kvaf.
 Vi kunde i vår fattigdom
 ej fly till skog och haf.
 Du var mitt haf, du var min skog,
 min sommarfröjd, min melodi,
 där hvarje morgonstund du drog
 mig leende förbi.

Ej ord vi bytt, ej svar vi gett.
 En morgon på din vänstra hand
 en gyllne ring jag glänsa sett:
 du bands af gamla band.
 Men jag var nöjd att skåda få
 din rosenhy med skyars brand.
 Och du var min, ja, min ändå
 i drömmens sagoland.

Så blef det vinter, det blef jul,
 en jul, men utan vintersnö,
 med rägn och blåst, en grå och
 ful
 med våt och sörjig tö.
 Jag hade drivvit utan fred
 än gator upp, än gator ned.
 Det är så tungt den kvällen gå
 hem till sin mörka vrå.

Som nu så branta aldrig förr
 mig tycktes mina trappor fem.
 Jag läste upp min låga dörr...
 Hvad nu? Är det mitt hem?
 Två grenljus lyste på mitt bord
 bland gula liljor emot mig;
 en skär biljett... två skrifna ord:
 »God jul!» — Det var från dig.

Det var som stjärnor flammade...
 I nästa ögonblick jag stod
 uti ditt rum och stammade,
 förlägen, röd som blod.
 Du räckte rodnande din hand,
 där ingen ring mer fanns, till svar.
 Nu var du fri och utan band,
 och min, ja, min du var!

Minns du den julen? Tio år
 ha gått se'n dess med storm och snö,
 och mången ung och grönklädd vår
 har födts ur drivvors tö.
 Den julen, den var grå och ful,
 ej snörikt vacker som i år.
 Bland jular dock den bästa jul,
 som skänkte mig min vår.

Sten Granlund.

(Illustratör: Gunnar Widholm.)

TALETS GÅFVA. AF ELISABETH KUYLENSTIERN-WENSTER.

TANTE BEATE-CHARLOTTE Wangel var stolt öfver ganska mycket här i lifvet; bland annat njöt hon af att veta, att endast ett litet obetydligt π , en åtminstone på stockholmska knappt märkbar bokstaf, skilde hennes namn från en af trettioåriga krigets stora fältherrar. Men ville någon i välmenande öfverdrift för den goda sakens skull insinuera att Wangel vore en — hm! — vänstervridning af Wrangel, blef fröken Beate-Charlotte flämtande uppragt och räknade upp sin stamtafla, som hade den varit en väl inöfvad multiplikationstabell.

Släkten var som en bred flod med två grenar, hvilka med tiden fått olika namn: grenen Wangel och den från spinsidan ingifta grenen Tall. Både Wanglar och Tallar hade beseglat släktfloden med stora, inkomstbringande skepp, hvilka från främmande länder fört hem lysande merkantila idéer och äfven verkliga laster af importvaror, som gäfvö fädernestadens handel ett på många områden ej anadt uppsving, ty alla voro de affärsmän.

Tant Beate-Charlotte eller grandtant, som hon mest kallades, kände sig ofta som den omtalade ön i Söderfors, hvilken omslutes af två skummande armar. Hennes lifränta var som en aldrig felslagen skörd; hon kunde känna sig så lugn midt i vågbruset af börsnoteringar, import, export och fraktmarknader, att detta allt ej vållade henne en enda sömnlös natt.

För resten var, som sagdt, släktfloden mäktig och fick i behörig ordning nya tillflöden af småfolk, hvilka döptes till moderna, vordna namn, framletade för att icke säga framkrystade ur de underligaste gömslen. Detta utmärkte den staden. Man hade just inga tillnamn att pietetsfullt minnas och därför måste förnamnen få klang. Det hela stöddes sedan af rikedomens solida underlag. Fanns det inte pengar, så — ett tillskrynkadt papper kan slätas ut och komma till användning, men en fattiglapp!

Hvar jul flöt grenen Wangel och grenen Tall ihop om den lifräntegrönskande ön på stor middag. Grandtant sparade annars gärna — denna sparsamhet på öret var också lokalpatriotisk — men annandag jul slog hon på stort med både kokfru, vaktmästare och allt tillbehör, som så viktiga personager kräfvä.

Till alla släktingarna sändes ceremoniela hvita kort med tryckt inbjudning och ett o. s. a. i högra hörnet och respektive fruar kommo och tackade visitdags och fingo samt och synnerligen beröm för sitt fraicha utseende.

Grosshandlare Per Fredrik Wangels fru kom en dag senare än de andra damerna, fast hon var den allra finaste, dels på grund af sin tyska extraktion, dels också för allt, hon fört i boet. Deras hem var ett riktigt museum! Beundrande utropstecken.

Hon hette Marie och *e-t* skulle höras.

“Nå, söta Marie, Per-Fredrik gläder oss väi med ett vackert tal,” sade grandtant förhoppningsfullt, ty Per-Fredriks tal voro glanspunkten vid hennes fest. Hans ord föll som välsignadnanna öfver hennes bord, och för hvar och en räckte denna utsökta andliga spis till.

Marie hade stor chinchillamuff och i den

gömde hon sina tyska husmodershänder som i en tunna.

“Ach! Per-Fredrik är så traurig; han har fått angina och tror icke han kan tala.”

“Men så ledsamt — det har jag inte hört ett ord om! I tio år har han talat hvar annandag jul. Kära du, så synd!”

“Men unge Tall kommer doch hem. Per-Fredrik tänkede, han gärna talade. I Lundt lär man väl det auch.”

Grandtant förstod och blef tyst. En Tall var ju icke en *Wangel*, men Arne Tall var familjens ende läskarl, och ingen tviflade på hans blifvande professorsrang. Det kunde inte nekas, att Per-Fredrik skymdes en smula af denna Lundastorhet, hvilken inte varit hemma på fem jular och därför nästan kunde räknas som en stella nova på släktfirmamentet.

Men hvarför kunde de inte tala bägge två? Herregud, nog räckte vinet till, och det skulle ge festen ökad glans.

Fru Per-Fredrik skakade på hufvudet.

“Wer skulle tala först?”

“Å, kära barn, det reder sig alltid.”

Marie såg på grandtant med en stor blick.

Han höll de kvinnliga kusinerna och syslingarna som en lefvande rosenkrans omkring sig.

Att *kunna* taga det så lätt. Per-Fredriks festtal voro ju en slags julevangelier med explikation. Han utarbetade dem i nattrock vid äggtoddy och stängd dörr. —

Den stora dagen var inne. Klockan i matsalen slog klart och kallt förbindligt fem slag: “Varen så goda och kom!”

Vaktmästare Snophaner, född Pettersson, öfversåg krigsskådeplatsen, ställde stolarna i slagordning, mönstrade sidobordets vinfylking, tittade en sekund ut i serveringsrummet till smörgåsbrickan, nickade åt dem ett blidt au revoir och tassade in i salen igen med steg som mjuka tofflors smyg.

I tamburen stod Emilia, nätt och högkrad. De hvita manschetterna blänkte mot den svarta klädningen. Hon var oklanderlig. En tjugufem-kronor-i-månaden-jungfru, sådant syns.

Kokfrun och hennes vasaller hade också fått allt i ordning. De stora faten stodo i ordnad trupp, ingenting glömdt, ingenting uraktlätet. Så fort Snophaner, född Pettersson, sade: “Framåt marsch!” skulle rätterna göra front mot bordet därinne.

Fröken-värdinnan hade sin bruna sidenklädning och kamébroschen i den äkta spet-

sen kring halsen. Hon var inte alls nervös. Skulle något kunna gå på tok — hos henne . . .?

I salongen satte hon sig för att afvakta första ringningen, repeterade makligt Tallbarnens och Wangelungdomarnas namn: “Lif, Leif, Douglas, Rosa, Irmelin, Birgit, Margit, Kåre, Conny” längre hann hon inte, förrän det ringde. Hon tyckte, det var föregående att bli afbruten just där, ty aldrig sedda lilla Conny var ett underbarn i det afseendet, att hon aldrig visste om det var gosse eller flicka. Namnet dugde för bägge könen. Inte kunde hon fråga efter “den” gärna.

“Goddag, mina kära vänner, välkomna!”

Och så om vädret förstas! — En sportsälskande ung dam:

“Härligt bara!”

Samtalet gick inte lätt, fastän rummet fylldes af tjocka släkten. Sidenet frasade mera i underklädningarna än frou-frou lekte på tungan.

Herrarne stodo i grupp, Wanglarna röda i hyn, gula i hår och mustascher, ljust blå i blicken, långa och tunna som blomsterlöksblad i solbrist; Tallarna voro mörkare och något kraftigare. Deras stamfader var finne, och detta hade gifvit dem i arf axelbredd och bruna ögon. De talade hårdare och distinktare, men mycket fåordigare.

Per-Fredrik exponerade sin angina och tittade på Lundasläktingen, mätande honom som en motståndare före drabbningen.

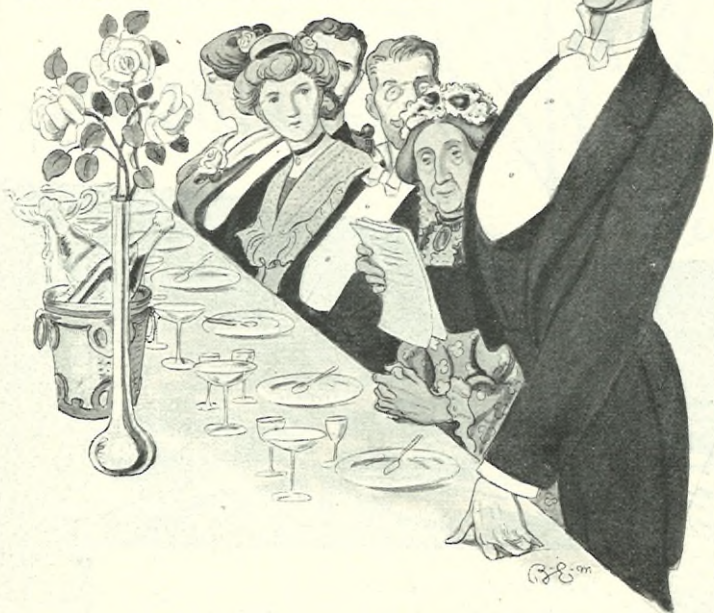
Doktor Arne stod inte inplanterad i herrgruppen; han gaf — utan all respekt — tusan i både netto och brutto; det fanns bara ett slags netto, han förstod sig på, och det kritiserade han nu så godt det lät sig göra hos de kvinnliga kusinerna och syslingarna, hvilka han höll som en lefvande rosenkrans omkring sig.

Det bläddrades i barndomsminnen som i en bok, hvars häftning gått upp. Bladen vändes både upp och ned, bak och fram, hundöron, som inte borde stå kvar, slätades ut. I skrattet och pratet ljöd oupphörligt: “Minns du det då?”

Per-Fredrik slog kusin Arne på axeln. Han måste ha visshet. Papperet med julevangeliet låg i innerfickan, tyngande som en växel, hvilken det knappt fanns möjlighet att inlösa i rätt tid. Sådana papper generade sin man, och just i år hade hans tal en så vek touche. Han skulle nämna några ord om släktens lille sjukling: Enar. Föräldrarna hade i månader hållit sig borta från allt sällskapslif för gossens skull; i dag hade de ändtligen slitit sig lösa och voro med. Å, han såg redan för sig tårar i de närvarandes ögon; han kände sig en sekund som en kvinna, hvilken ser strålände diamanter i lockande montrar. Dessa tårar, dessa tårar . . . skulle han afstå dem åt kusin Arne? Timbren i sin röst kände han; stämbanden dallrade som lydiga strängar vid förnimmelsen af det välljud, som Per-Fredrik kunde sända ut öfver bordet med ordens ström Arne hade en sträf röst! Per-Fredrik fruktade, att modulationerna i den skulle vara kärfvä, men för all del — han ville visst inte stå i vägen! — Det var ju klart, att den blifvande professorn skulle tala. Han hade varit med om nordiska fester — nu blott minnen — han hade till och med skrifvit ett versifieradt och *tryckt* tal till damerna. Per-Fredriks rödgula hufvud böjdes hastigt som en knäckt tulpan.

Detta sista var öfvervåldigande. Grandtant skulle aldrig fallit på en så generös idé, aldrig!

Ett alldeles obeskrifligt gladt och

Naturligtvis utelämnade han icke sin fras om lille Enar.

vänligt leende glider öfver Per-Fredriks ansikte och tycks först försvinna längs den oklanderliga benans kanal ned i nackgropen, när han börjar, vänd till Arne:

“Nå, herr professorn låter väl sin vältalighets värme flöda öfver oss Merkuriesöner i afton.“

“Nej, min lif och knif gör jag ej.“

“Inte det!“ Förtroligare: “Du vet ju, att grandtant är van vid att man illustrerar hennes julbjudning med ett litet tal. Jag brukar visserligen ibland, men jag — tja — vet du, afstår fasligt gärna.“

“Inte till min fördel; det skall du vara hygglig och låta bli.“ Arnes ljusa skratt klingar som små silfverbjällror från en bortglidande släde i Per-Fredriks öron. Så vackert och godt det låter — men ändå . . . “Adjö, adjö, må så godt!“

“Jo Arne, gumman vill höra dig förstås. Och du har ordet i din makt, du, som fått ditt tal tryckt och allting.“

“Asch, prata inte om den gamla smörjan. Hvem har inte offrat på dumhetens altare i sina unga dar, men nu vill jag inte stylta upp mig, det får du ursäkta.“

Arnes vänlighet hade en lätt anstrykning af ironi. Han kände till Per-Fredriks svaga sida och hyste en sekunds frestelse att låtsas rivalisera med honom, men tyckte så, att de nyupp vuxna kusinerna, små söta, finfjuniga gåsungar, voro roligare underhållningsmaterial och lät Per-Fredrik gå oplockad.

Middagen var glad, gladare än vanligt i anledning af det främmande eller åtminstone mindre genombekanta elementet: Arne. Han hade fått sin plats mellan en blond Wangel, som var “gräsligt förtjust“ i Ingeborg Maria Sicks böcker — talade om dem som om småbarn, hon ville krama i sin famn — och en gift Tall, lille Enars mor. Hon var helt upplifvad af att träffa Arne. De hade en gång för “länge, länge sedan“ varit halft om halft förlofvade. Hon hette Wangel själf och hade flätat sig in i den andra släktgrenen, liksom mörknat i hy och ögon, när hon bytte om namn, och var nu, med sitt skimmer af vemod öfver dragen och sin röda mun, som så villigt log, en mycket tilldragande uppenbarelse.

Arne vände sig mest till henne.

“Hvarför blef vi inte ett par,“ undrade han, och i det glittrande skämtet kom en strimma af stilla allvar.

Hon svarade lekfullt, som han frågat, men

hon lät en röd ros i sitt bälte släppa till alla bladen för en nervöst obehärskad rörelse af handen.

“Sie sind vorbei!“

“Ja rosornas tid är kort!“ Hon nickade.

Och glädjen smyger sig åter in i både hans och hennes tonfall. De hade aldrig varit ledsna. Avril! Avril! —

Doktor Arne skådade till höger och vänster.

Han pratade gladare och friare än de andra; kände sig obestridd som festens clou — i damernas ögon — och roade sig förträffligt. Stämning var hans excelsiorsord, det enda, som lyfte honom från gruset, och det gjorde honom själf varm, när han såg rodnaden stiga på mjuka flickkinder.

Värdinnan komplimenterades för sina anordningar; de äldre fruarna måtte säga, att de aldrig ätit en sådan kalkon.

Grandtant svarade med en ordets applåd för middagar hos de ärade fruarna själfva. Man tyckte nästan, att alla de strålande elektriska ljuslågorna under sina koketta sidenskyddare bort vara onödiga, så illuminerades matsalen af allmän belåtenhet. Under bättre auspicien kunde Per-Fredriks tal aldrig gått af stapeln. Papperet svällde också som ett vindfyllt segel i hans ficka och de ord, som föddes af stunden, blefvo vimplar på mast.

Champagnen var inne.

Som en gulhvitt dyning mot en grön strand: blomsterdekorationen midt på bordet, fradgade de låga champagneglasens innehåll.

Per-Fredrik harklade bort sin angina, tystnaden bredde sig som ett nyfallet snötäcke öfver solvarm jord, och leendena blefvo till små rädda skymningsskuggor, ty Per-Fredrik talade alltid i den högre stilen.

Beate-Charlotte Wangel knäppte ihop händerna som till lof och tack för hvad hon åstadkommit, ty Per-Fredrik bedyrade med ord till ord i en lång, glimmande kedja, att det var något utomordentligt, sedan vek han liksom om hörnet och kom ut på den stora släktavenyn, där han lät Wanglar och Tallar passera årsrevy. Naturligtvis utelämnade han icke sin fras öfver lille Enar. Han liknade hans lif vid en liten skälfvande låga, ett juleljus i hemmet, och skulle det ljuset släckas — ack, Herrans vägar voro outransakliga! — så kunde de alla vara förvissade om, att det lilla ljuset, som så fort brann ned på jorden, tändes till en lysande stjärna i himmelen.

Per-Fredrik var själf djupt rörd, och han förstod, att de andra också måste vara det. Hvita näsdukar putsade diskret små röda nästippar, endast Enars mamma glömde näsduk och snyftade högt med hufvudet gömdt i serveten.

Arne var så förargad, som om en här af Skånes ilsket skrikande råkor plötsligt flugit in och stört hans goda humör, och han kunde knappt låta bli att hyssja åt värtalaren, som stod där lång och skranglig och själfmedveten och lät orden falla som små klara droppar, tätt, tätt. Ändtligen slutade han efter att ha bedt gästerna förena sig i ett tack till värdinnan.

Glasen klingade högtidligt som xylofönen i danse macabre, och det dröjde en stund, innan det första leendet vågade sig fram. Enars mamma satt och kämpade med tårarna.

Hennes hår var i oordning, ögonen rödkantade, den glada munnen slutet.

Slutligen hviskade hon till Arne:

“Om jag tordes resa mig och telefonera hem. Jag är så ängslig.“

“Det skall du inte vara. Pysen såg så duktig ut i går. Han är säkert på bättringsvägen“, sade Arne öfvertygande, och på sitt bekymmerslösa sätt strök han, utan att fråga efter etiketten, hennes hår till rätta.

Han fortsatte att tala om Enar, tills de vid osten och cakes'en fått honom till student i Lund och hans mor ånyo log med röda läppar.

“Vet du, hvem som hållit festtalet, Arne,“ frågade hon och höjde det fingerborgsllilla, spröda dessertvinglaslet emot honom, “det har du. Å, hvad du kan tala!“

Arne skrattade friskt.

“Kära Nelly, du gör mig för stor ära. Var det inte dina tankar, som blefvo ord?“

Och han bjöd henne armen in i salongen, där kaffet serverades.

Per-Fredrik gick omkring för att uppfånga honom, men flickorna ville inte spränga ringen. Slutligen fann han ett tillfälle borta vid punschbordet; hans magra fingrar gillrade sidenuppslaget i Arnes frack:

“Det är rätt löjligt med det där bruket att hålla tal,“ sade han nonchalant inledande, “men det hör ju till, förstås.“

“Ja, det gör det.“

“Hur tyckte du för resten, jag redde mig; det var inte mycket med det, väl.“

“För mycket, anser jag.“

Per-Fredrik sköt ut bröstet. Guldknapparna glimmade mot det mattstrukna linnen.

“Säger du det. Jag trodde, att du, som hört stortalare — universitetstalare . . .“

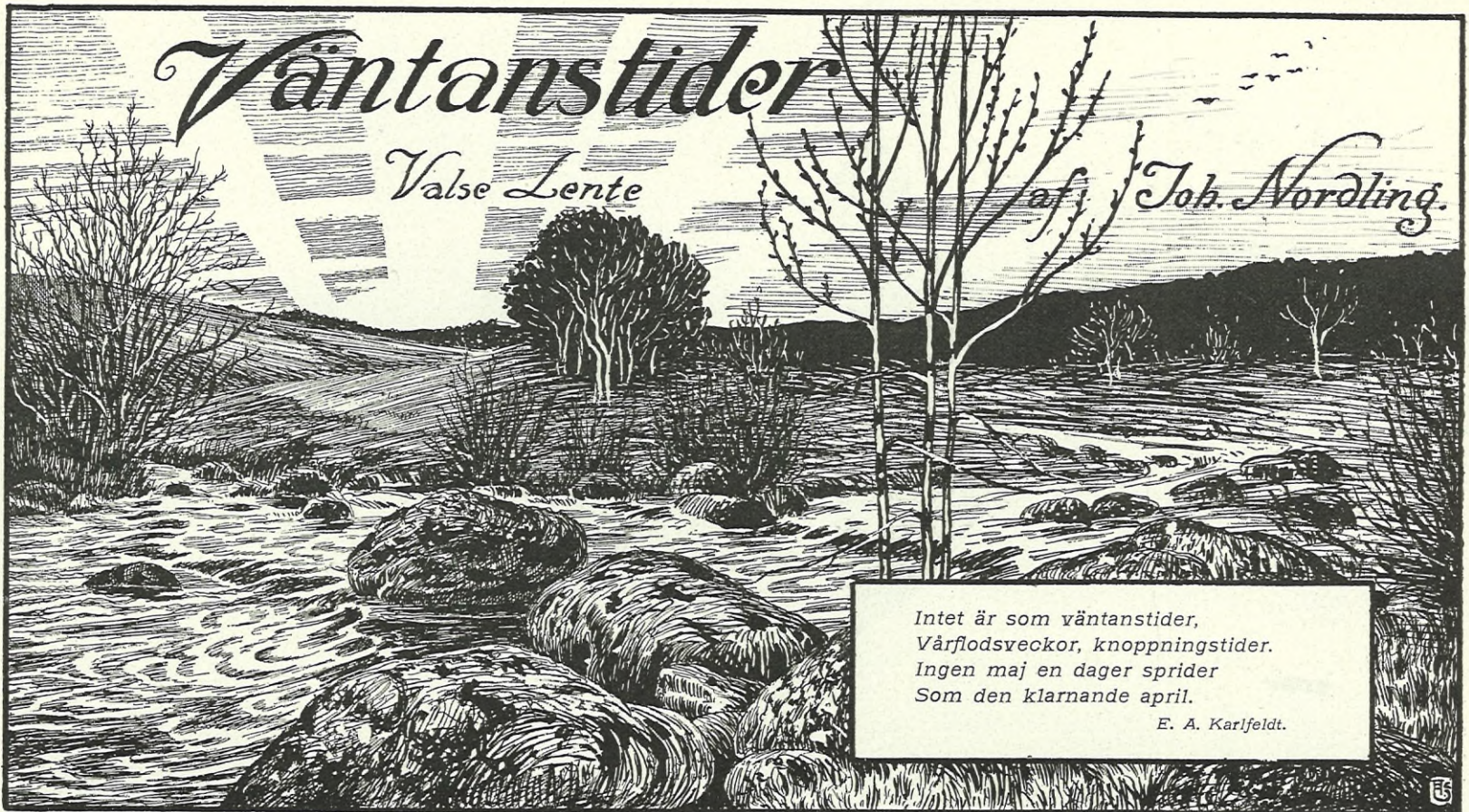
“Kära du, jag har till och med hört “Kapten Puff eller Storpratarn“ en gång på det Kongelige i Köpenhamn“ sade Arne otåligt, “men aldrig har jag så tänkt på de gamla, katekesorden om tungans rätta bruk, som när jag hörde dig. Att man glömmet dem, är synd. Skål bror — för bättre minnesgodhet af dem.“

Per-Fredriks glas höjdes mekaniskt, men han kunde inte få den hållpunkt han ville i Arnes ord. Hur voro de menade? Hur i all världen . . . var det möjligt, att kusinen icke uppskattat hans tal? — Tja, det kunde hända, för sådana där lärda herrar blefvo så torra invärtes . . . så besynnerligt torra.

(Illustratör: Brita Ellström.)

Hans magra fingrar gillrade sidenuppslaget i Arnes frack.

Introduktion.

Introduction musical score in 3/4 time, featuring dynamics *f*, *rit.*, *a tempo*, *pp*, *mf*, and *dim.*

Valse lente.

First system of the waltz, marked *Valse lente*, with dynamics *mf* and *dim.*

Second system of the waltz, with dynamics *dim.* and *f*.

Third system of the waltz.

Final system of the waltz, marked *Piu vivo.*, *Leggiero. p*, and *Fine.*

I. II.

Valse D.C. al Fine.

Trio.

mf Pensante.

pp Dolce

mf pp Dolce mf

Rubato.

ff p

Coda.

f Agitato.

Valse lente.

p Calmante. fz mf

First system of musical notation, featuring treble and bass staves. The music includes dynamic markings *dim.* and *mf*.

Second system of musical notation, featuring treble and bass staves. The music includes dynamic markings *dim.* and *f*.

Third system of musical notation, featuring treble and bass staves. The music includes dynamic markings *f* and the instruction *Con fuoco.*

Fourth system of musical notation, featuring treble and bass staves.

Fifth system of musical notation, featuring treble and bass staves. The music includes the instruction *leggiero.*

Sixth system of musical notation, featuring treble and bass staves. The music includes the instruction *leggiero.* and triplet markings.

Seventh system of musical notation, featuring treble and bass staves. The music includes dynamic markings *rit.* and *f*, and the instruction *Stretta.*

IDUN 1907

Tidningens 20:de Årgång

*Kommer att högtidlighållas med
en dyrbar konstnärlig gåfva till
de svenska hemmen och ett enastående
intressant litterärt innehåll.*

DÅ IDUN, de svenska hemmens egen tidning, nu går att fylla det andra decenniet af sin tillvaro, känner redaktionen det som en kär tacksamhetsplikt mot den svenska allmänhet, som år från år med alltjämt stegrad anslutning uppmuntrat hennes sträfvanden, att i jubileumsårgången — om vi så få kalla den — bjuda en hittills ouppnådd fyllighet af litterärt och konstnärligt innehåll.

Främst af allt vilja vi då till våra läsare öfverbringa nyheten om den glädjande öfverenskommelse, som vi lyckats träffa med vårt lands i nuvarande tid helt visst populäraste mästare på de bildande konsternas område, artisten Carl Larsson. Otaliga äro de svenska hem, dit hans oförlikneliga bilder ur familjelifvet i goda färgtrycksreproduktioner redan trängt och utgöra deras käraste konstnärliga prydnad. Såväl offentligt som enskildt har emellertid ofta beklagats, att

ett af Carl Larssons förnämsta standardverk, den storslagna se- rien bilder ur den svenska kvin- nans lif allt ifrån äldsta dagar intill nuvarande tid

hvarmed han för en del år sedan smyckade Nya elementarläroverket för flickor i Göteborg, ännu aldrig gjorts tillgängligt för en större publik. Denna serie — för Iduns räkning af mästaren ytterligare utarbetad och kompletterad med en framställning af 1900-talets svenska kvinna — kommer nu att under Carl Larssons eget öfverinseende återgifvas i förstklassiga färgtrycksreproduktioner å minst 10 stora konstblad i Iduns format och medfölja vårt julnummer för 1907 till samtliga våra prenumeranter. Dessutom har konstnären, hvilken, som bekant, äfven för en elegant och lekande penna, lofvat att själf författa den beledsagande texten.

Då hvarje sådant färgtrycksblad i konsthandeln skulle betinga ett pris af minst 1 krona, har Idun genom detta arrangement glädjen att kunna bjuda sin läsekrets en konstnärlig gåfva, som i värde ej obetydligt öfverstiger hela årgångens prenumerationspris. Våra läsares tillfredsställelse med det vackra nationella konstverket och med dess ej minst för den svenska kvinnovärlden betydelsefulla innehåll skall också bli oss den bästa ersättning för de afsevärda ekonomiska uppoffringar, som naturligtvis måste vara förbundna med dess värdiga framställning.

Liksom vi således ha glädjen att på det konstnärliga området kunna högtidlighålla vår 20:de årgång med en enastående publikation, gå vi det nya året till mötes sällsynt värustade äfven i litterärt afseende. Romanbilagan för året kommer nämligen att i deras helhet meddela de bägge högtintressanta originalromaner af tvänne bland våra yppersta författarinnor, som vid vår senaste stora romanpristäflan erhöilo hvar sitt extra pris om 1,500 kronor, och göres början med fru Helena Nybloms utomordentligt fängslande konstnärs- och familjeroman "Högvalla", hvare nutida svenskt herrgårdslif skildras på ett sätt, som i slående karaktäristik och lefvande spänning knappast torde kunna öfverträffas. Efter denna följer så Mathilda Roos' familjehistoria "Maj", hvilken

hvad det moderna hufvudstadslifvet angår ger en ej mindre själf- full och gripande afspeglung. Vidare ha vi lyckats förvärfva ett för Idun nyskrifvet arbete af vår svenska prosakonsts mästare August Strindberg, en småstadsroman, benämnd "Syndabocken", hvilken genom sin rent af fascinerande framställningskonst och sitt etiskt upphöjda innehåll helt visst kommer att förvärfva författaren talrika vänner äfven inom de kretsar, som tilläfventyrs stötts tillbaka af åtskilligt inom hans tidigare diktning. Denna roman kommer att införas i hufvudnumret från och med nyåret. Ofvannämnda originalverk af tre bland våra yppersta nu lefvande författare kunna således sägas på ett egendomligt sätt komplettera hvarandra och bilda sammanställda en väldig rundmålning af svenskt nutidslif i stad och på landsbygd, som måste äga det högsta intresse för hvarje vaken iakttagare af vår tids märkliga andliga och sociala brytningar.

Men ej nog med detta! Ännu en litterär nyhet af mindre vanligt intresse ha vi nöjet förebåda såsom afsedd att inflyta i hufvudnumrets spalter omedelbart efter Strindbergs "Syndabocken". En genom flere böcker känd och skattad svensk författarinna har nämligen i romanens form till diskussion velat upptaga ett spörsmål af genomgripande betydelse för hela vårt samhällslif, i den mån det är byggt på familjens grundval. För att ej med sin person på något sätt skymma sin sak, har hon dock tills vidare önskat uppträda under en skyddande signatur, men vi äro öfvertygade, att denna omständighet på intet vis skall kunna förringa intrycket af hennes beaktansvärda inlägg, liksom att "Herta Marks idé" — så heter "Campanulas" berättelse, af förf. "vördsamt tillägnad de ogifta" — skall vinna hängifna prosolyter rundt om i vårt land.

Som af ofvanstående framgår, kommer Iduns 20:de årgång alltså att bjuda på ej mindre än

fyra svenska original af framstående värde, däraf Helena Nybloms och Math. Roos' prisbelö- nade romaner samt August Strindbergs nyaste verk.

Det sammanlagda boklädspriset för dessa arbeten skulle, lågt beräknadt, utgöra 10 kronor. Fogas hertill samma belopp för Carl-Larsson-serien, framgår tydligt, att Idun för år 1907 bjuder sina prenumeranter en behållning af minst 20 kronor utöfver prenumerationspriset, som tillfullo motsvaras af tidningens öfriga aktuella och omväxlande veckoinnehåll.

Hvad nu detta senare angår, ha vi inledt förbindelser med ett antal af våra förnämsta manliga och kvinnliga författare på skilda områden, hvarigenom vi se oss i stånd att kunna utlofva ett synnerligen värdefullt och mångsidigt textmaterial af såväl skönlitterär som praktiskt upplysande art. Framdeles liksom allt från tidningens första uppkomst skola alla frågor, som röra kvinnorna och deras verksamhet inom hem och samhälle, noga uppmärksammas, och särskildt kan den kvinnliga rösträttsrörelsen allt framgent påräkna våra handlingskraftiga sympatier. De

viktigare dagshändelserna skola belysas i bild som text, och åt vårt porträttgalleri öfver samtidens märkligare personligheter ämna vi ägna oafslätlig omsorg. Dessutom komma vi gifvetvis att behålla de afdelningar för underhållning och nytta, hvilka icke minst bidragit att göra Idun så omtyckt, nämligen Iduns Hjälpredda och Köksalmanack för hvarje dag året om (båda fortfarande redigerade af fröken Elisabeth Östman), Tidsfördrif, Läkarråd, Frågor och Svar m. m.

Vidare torde det ej vara ur vägen att nu vid årsskiftet erinra om de storartade pristäflingar för svenska dramatiska författare och kompositörer — med 10,000 kronor utfästa som pris — som Idun under innevarande år utlyst, och af hvilka den dramatiska skall afgöras inom 1907 års utgång. Och sist bedja vi få nämna, att vi äfven för kommande år ha anslagit 1,000 kr. till belönande eller främjande af någon förtjänstfull kvinnlig gärning att på nyåret utdelas genom Iduns kvinnliga akademi.

Af ofvanstående bör till fylles framgå, att Idun under sin 20:de årgång i alla afseenden kommer att häfda sin ställning som Nordens förnämsta illustrerade och litterära tidning, och vågar redaktionen därför hysa den förhoppningen att på det nya året få hälsa tusentals nya vänner välkomna till en läsekrets, som redan länge omfattat flertalet bildade hem i Sveriges land.

De fullständiga prenumerationsafgifterna för Iduns olika upplagor år 1907 ställa sig sålunda:

		1/1 år	1/2 år
IDUN, vanliga upplagan	kr. 6: 50	3: 25	
” praktupplagan *	” 8: —	4: —	
Allt med postbefordringsafgiften inberäknad.			
Lösnummerpriset blir som förut 12 öre.			

* Till innehållet fullkomligt lik den vanliga upplagan, men tryckt på ett tjockare och finare papper, som naturligtvis låter text och illustrationer komma till ännu bättre rätt.

Utgifvare: FRITHIOF HELLBERG.

IDUNS MODELLKATALOG

1907

Den mest praktiska för alla hem och sömmerskor!

— Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. —

SEDAN VI NU träffat aftal med ett af de förnämsta ledande organen inom den kontinentala modevärlden, kommer Iduns Modellkatalog (= Iduns Modetidning) att fr. o. m. instundande nyår kunna erbjuda sina abonnenter en ännu större omväxling och ett rikare innehåll än hittills. Bland annat skall Modellkatalogen förses med ett elegant omslag, tryckt i flere färger och upptagande trefliga dräkter å såväl fram- som baksidan, naturligtvis olika för hvarje nummer. Då nyanskaffningen af kläder såväl i hemmen som hos sömmerskorna i regel sammanfaller med årets fyra säsonger: vår, sommar, höst och vinter, och våra damer visat sig uppskatta det praktiska uti att just vid dessa tidpunkter i ett rikhaltigt häfte få sammanfördt ett sorgfält-

ligt urval af årstidens trefligaste modenyheter, kommer Iduns Modellkatalog äfven år 1907 att utgifvas i rikhaltiga häften, ett för hvarje säsong, och hvar och ett innehållande, utom en moderevy, ett stort urval moderna dräktmodeller. Prenumerationspriset blir **endast 2 kr. 20 öre pr helt år**, hvilket måste betraktas som synnerligen billigt i förhållande till det rikhaltiga innehållet och den goda utstyrseln. Lösnummer kosta 60 öre och tillhandahållas genom alla boklådor och tidningskommissionärer. Till alla i **Iduns Modellkatalog** förekommande modeller kunna prenumeranterna rekvirera färdigklippta mönster från Iduns Mönsterafdelning, Drottninggatan 51, Stockholm.

BARNGARDEROBEN

1907

den i alla hem med uppväxande små "slitvargar" redan snart sagdt oundgängliga rådgifvaren, **alla mödrars ovärderliga skatt och hjälpredda**, utgifves äfven under det kommande året efter samma omtyckta plan som hittills. Med sitt en gång i månaden utkommande 12-sidiga nummer, innehållande bortåt **ett hundratal illustrationer** öfver allt, som

hör till barntoaletten från de spädate åren till vuxen ålder, och åtföljdt af **en stor dubbelsidig mönsterbilaga**, ersätter "Barngarderoben" mångfaldt det ringa prenumerationspriset af **3 kr. för helt år** genom den nytta och besparing, dess praktiska råd bereda i hvarje hem. Prenumerera å närmaste postanstalt eller bokhandel.

Skandinaviens mest spridda tidning är

AFTONBLADETS HALFVECKOUPPLAGA

Frisinnadt folkblad med mångsidigt, lättläst och gediget innehåll.

Prenumerationspris **Kr. 1: 80** för helt år.

Prenumeranterna för 1907 erhålla gratis och extra: dels den värdefulla bilagan

HANDTVERKS- OCH LANDTMANNABLADET,

dels andra delen af det ypperliga bokarbetet

"OM SJUKDOMAR OCH SJUKDOMSBEHANDLING"

(nyttillträdande prenumeranter få jämväl första delen af detta arbete sig tillsänd); dels början — **128 boksidor** — af

SVERIGES RIKES LAG,

hvilken prenumeranterna erhålla fullständig under loppet af de närmaste åren; dels en af skickliga arkitekter utarbetad plansch

"SVENSKA BONDE- OCH ARBETAREHEM"

med förklarande text och kostnadsberäkningar; dels slutligen rikt illustrerade **VÅR- OCH JULNUMMER.**

AFTONBLADETS HALFVECKOUPPLAGA

äger nu

150.000 fasta postprenumeranter.

Göteborgs Aftonblad

**G
Ö
T
E
B
O
R
G
S**
Sveriges mest spridda dagliga högertidning.

**A
F
T
O
N
B
L
A
D**
Innehållsrik, folklig, lättfattlig.

Rikhaltigt, omväxlande innehåll, allmänintressant för hela landet.

Svensksinnad, själfständig, vaken, orädd, med fosterlandets framtid ständigt i sikte.

Snabbaste utrikes afdelning genom särskilda *privattelegram* och framstående korrespondenser fr. Köpenhamn, Helsingfors, Rom, London, Petersburg, Hamburg, Berlin o. s. v.

Utförlig litteraturafdelning, tussentals politiska artiklar.

Ypperligannonstidning.

Upplaga **29,000** ex.

Postprenumeration **7** kr. pr år.

Kvartal **2: 25**, månad **75** öre.

Göteborgs Aftonblad

Ingen, som vill följa med den aktuella politiken i vårt land,
kan under året 1907

undvara det nationella partiets hufvudorgan

Nya Dagligt Allehanda

Under sista delen af år 1906 undergick Nya Dagligt Allehanda **en genomgripande rekonstruktion**, hvarigenom tidningen blifvit en af hufvudstadens mest innehållsrika, lättlästa och omtyckta dagliga tidningar. Flere af landets kvickaste och hvassaste pennor medarbeta i Nya Dagligt Allehanda. Tidningen utgår i två upplagor:

Nya Dagligt Allehanda

stora upplagan kostar för helt år kr. 12: 50,
halft år kr. 6: 75, kvartal kr. 3: 50
samt en månad kr. 1: 25.

Stockholms-Bladet

Nya Dagligt Allehanda
nationalupplagan, kostar för helt år
kr. 5: 00, halft år kr. 3: 00, kvartal
kr. 1: 50, en månad 60 öre.

För den, som kanske ännu icke fått Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning i sina händer och därför ej läst denna sjuttiofem-åriga, vaket och tidsenligt redigerade tidning, framhålles tidningen såsom en af de bäst underrättade på alla områden af mänsklig verksamhet. Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning följer, särskildt genom sin utvecklade telegramafdelning, snabbt och noggrannt hvad som inträffar i och utanför Sverige samt är en bland landets mest uppmärksammade tidningar vare sig det gäller politiska, ekonomiska eller öfriga kulturella spörsmål.

Från Stockholm kan Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning lämna väl så goda underrättelser som någon stockholmsstidning genom sin utvidgade stockholmsredaktion med utmärkta förbindelser inom alla kretsar i hufvudstaden.

GÖTEBORGS-POSTEN

Redaktör och utgivare: **EDVARD ALKMAN.**

Göteborgs och Vestra Sveriges
mest spridda morgontidning.

Förnämsta annonsorgan.

Upplaga **20,000—34,000** exemplar dagligen.

Skåningar

böra för år 1907 prenumerera på den stora dagliga och innehållsrika

MALMÖ-TIDNINGEN

(med veckobilagan SOLGLIMTEN).

De erhålla därigenom de snabbaste, fullständigaste och tillförlitligaste underrättelser om allt, som kan vara af vikt och intresse för dem att få veta.

Hvarje prenumerant erhåller gratis julnumret

SKÅNELAND,

en intressant *skånsk krönika* i ord och bild.

Genom sin stora och jämna spridning bland den köpstarka publiken å landet och i städerna är

MALMÖ-TIDNINGEN

södra Sveriges fördelaktigaste annonsorgan, och med hänsyn till dess rikhaltiga innehåll

Skånes billigaste tidning.

Annonspris: 1:sta sidan 7 öre, 2:dra och 3:dje 8 öre, 4:de 6 öre pr millimeter.

Tag hvilken Stockholmstidning som helst,
jmför den med
Svenska Dagbladet
och välj sedan den bästa!

Västra

Dagbladet

Borås, Vänersborg, Trollhättan, Åmål, Lidköping.

Utmärkt annonstidning.

Daglig billighetstidning för alla.

Vill

Ni sätta Er i affärsförbindelse med **ÖSTGÖTAR?** Annonsera då i **ÖSTERGÖTLANDS**

*** DAGBLAD, ***

som läses af alla samhällsklasser i hela Östergötland.

Länstidning.

Är dessutom

Lokalorgan

både för Norrköping och Linköping.

Utkommer hvarje helgfri morgon.

Moderata annonspris.

HUFVUDKONTOR: NORRKÖPING.

Östgöta Correspondenten är en af den svenska pressens snabbaste nyhetsbringare.

Östgöta Correspondenten harenfastupplaga på öfver 10,000 ex. Inom Östergötland och norra Småland är den mera än någon annan tidning läst af hela befolkningen.

Östgöta Correspondenten är sedangammalt ett af landets mest anlitade annonsorgan, med en burgen och köpstark publik.

Östgöta Correspondenten utkommer i Linköping alla helgfria dagar i minst sexsidigt format.

Nya Wermlands-Tidningen

(57:de årg. 1907.)

Wermlands läns och Karlstads stifts tidning
KARLSTAD.

Länets *äldsta, största* och *mest anlitade* annonsorgan.

Upplaga 6,500 ex.

hvaraf öfver 4,700 ex. postabonnerade, bland *köpstark* publik.

Annonspris: 5 öre före, 4 öre efter texten pr millimeter enkel spalt.

ANNONSERA!

Wermländingen

(27:de årg. 1907.)

Illustrerad folktidning för Wermland och Dal.

Annonsblad för affärstillkännagifvanden, auktionskungörelser, kommunala meddelanden m.m.

Stor och jämn spridning öfver hela länet.

Annonspris: 5 öre före,

4 öre efter texten pr millimeter enkel spalt.

Utgifves hvarje helgfri *fredag* från

KARLSTAD.

ANNONSERA!

Barngarderoben.

Den i alla hem med uppväxande små "slitvargar" redan snart sagdt oundärliga rådgifvaren, *alla mödrars ovärderliga skatt och hjälpre*, utgifves äfven under det kommande året efter samma omtyckta plan som hittills. Med sitt en gång i månaden utkommande 12-sidiga nummer, innehållande bortåt *ett hundratal illustrationer* öfver allt, som hör till barntoaletten från de spädate åren till vuxen ålder, och åtföljdt af *en stor dubbelsidig mönsterbilaga*, ersätte: »Barngarderoben» mångfaldt prenumerationspriset 3 kr. för helt år genom den nytta och besparing, dess praktiska råd bereda i hvarje hem.

Prenumerera i närmaste postkontor eller bokhandel.

Bergslagerernas Tidning

— Grundlagd 1886 —

Bergslagerernas *fillmänna*

Nyhets- och Annonsblad.

Upplaga: 3,000 ex. Annonsspris: 5 öre m. m.

Program: Moderat.

Ingen billighetstidning. Årspris 4 kr.

Upplaga konstant hela året om!

Se noga till att förväxling icke sker med annan tidnings namn.

Postadress: LINDESBERG.

HELSINGEN,

PROVINSEN HELSINGLANDS ÄLDSTA TIDNING,

Moderat-Konservativ.

UTGIFVES I SÖDERHAMN 3 GÅNGER I VECKAN

räknar sin läsekrets bland den burgnare befolkningen, staden samt södra och västra delarne af provinsen och är på grund häraf
- - - - ett förmånligt - - - -

==== *Annonsblad.* ====

Annonspris pr petitrad 12 1/2 öre före, 10 öre efter text.
Prenumerationspris 4 kr. pr helår, postarvodet oberäknadt.

Karlstads-Tidningen

är erkänt en af den svenska landsortens främsta tidningsorgan, läst och värderad äfven utanför Värmlands gränser.

Dess totalupplaga uppgår till omkring

==== 7,500 exemplar ====

— en siffra som betydligt öfverträffar hvarje annan värmländsk tidnings. För en annonsör, som vill träffa Värmlandspubliken, finnes därför inget bättre organ än

Karlstads-Tidningen.

Nerikes-Tidningen

Upplaga: 7,000 ex.

Örebro läns mest spridda tidning.

Utkommer måndagar, onsdagar, fredagar och lördagar.

Pris 3:75.

☉ **Bästa annonsorgan.** ☉

Annonspris: 5 öre före och 4 öre efter texten, innersidorna 7 öre, allt pr mm.

Dagbladet Ystads-Posten,

snabb och väl underrättad nyhetstidning, är Ystads äldsta och förnämsta dagblad, med god och jämn spridning bland alla samhällsklasser, samt rekommenderas för prenumeration och annonsering.

Jämtlands Tidning,

Östersund,

är sitt läns **äldsta** och **mest** spridda tidning.

Fördelaktigaste annonsorgan.

Upplaga **6,000** ex., hvaraf **3,500** genom postverket.

Landskrona-Posten

daglig tidning för stad och land.

Mycket läst tidning. Största spridning i Landskrona samt västra och mellersta Skåne. Snabb nyhetstidning. God politisk tidning. Effektiv annonsering. Köpstark publik. Moderat annonspris.

Landskrona-Posten, som äges af ett bolag med flera landsorten, förfäktar samhällsbevarande, fosterländska intressen, arbetar för reformer på det beständes grund, men kämpar emot socialistiskt fackföreningstyran. Landskrona-Postens läsekrets utgöres företrädesvis af landtmän, ämbets- och affärsmän, industri-idkare och handverkare.

Landskrona-Posten utgifves äfven i en halfvecko-upplaga, som är betydligt spridd bland s. k. småfolk.

NORRBOTTENS-

==== **KURIREN** ====

NYHETS- OCH ANNONSTIDNING FÖR

LULEÅ STAD o. NORRBOTTENS LÄN.

LÄNETS MEST SPRIDDA TIDNING.

DAGLIG UPPLAGA. o. HALFVECKOUPPLAGA.

Gotlands-Posten,

en af

Gotlands bästa annons- och nyhetstidningar,

rekommenderas vid

annonsering för Gotland.

Utgifves med 4 nr i veckan.

Annonspriset: 12 öre petitrad före, 10 öre efter texten.

Grundad 1891 har tidningen under de gångna

åren vunnit en

stor spridning

och intager numera en **ledande ställning** i Gotlands utveckling.

KALMARTIDNINGEN

BAROMETERN

SJÄLFSTÄNDIG, ==

== OMVÄXLANDE, ==

== INNEHÅLLSRIK.

Utkommer 4 gånger i veckan (måndag, onsdag, torsdag, lördag).

Upplaga 6,300 ex. med synnerligen jämn spridning inom södra Kalmar län samt å Öland.

UTMÄRKT ANNONSGRAN.

PRENUMERERA PÅ

OCH ANNONSERA I

LUNDS DAGBLAD,

DEN SYDSVENSKA UNIVERSITETS-
STADENS STÖRSTA TIDNING.

I Gefle, ———

som är Norrlands största stad, utgifvas

Norrlandsposten,

som är Norrlands äldsta tidning, och

Norrlandspostens veekouplaga,

som har den största postupplagan af alla Norrlands tidningar.

Iduns Modellkatalog 1907.

Sedan vi nu träffat aftal med ett af de förnämsta ledande organen inom den kontinentala modevärlden, kommer Iduns Modellkatalog (= Iduns Modetidning) att fr. o. m. instundande nyår kunna erbjuda sina abonnenter en ännu större omväxling och ett rikare innehåll än hittills. Bland annat skall Modellkatalogen förses med ett elegant omslag, tryckt i flera färger och upptagande trefliga dräkter å såväl fram- som baksidan, naturligtvis olika för hvarje nummer.

Då nyanskaffningen af kläder såväl i hemmen som hos sömmerskorna i regel sammanfaller med årets fyra säsonger: vår, sommar, höst och vinter, och våra damer visat sig uppskatta det praktiska uti att just vid dessa tidpunkter i ett rikhaltigt häfte få sammanfördt ett sorgfälligt urval af års'idens trefligaste modenyheter, kommer Iduns Modedellkatalog äfven 1907 att utgifvas i 4 rikhaltiga häften — ett för hvarje säsong — och hvar och ett innehållande, utom en mode-revy, ett stort urval moderna dräktmodeller. Prenumerationspriset blir endast 2 kr. 20 öre pr helt år, eller lösnummer 60 öre, hvilket måste betraktas som synnerligen billigt i förhållande till det rikhaltiga innehållet och den goda utstyrelsen. Till alla i Iduns Modellkatalog förekommande modeller kunna färdigklippta mönster rekvireras från Iduns Mönsterafdelning, Drottninggatan 51, Stockholm.

Prenumerera i närmaste postkontor eller bokhandel.

 Sveriges mest spridda
hvarannandagstidning

är _____

Nya Vexiöbladet.

Med nya Vexiöbladet följer såsom gratisbilaga

✳ **Ny Smålands Beskrifning.** ✳

Nya Vexiöbladet är *Smålands mest spridda nyhets- och annonstidning.*

Prenumerationspris kr. 2.60. Annonpris 5 öre pr millimeter.

Söderhamnskuriren

Redaktör: OLOF ALSTRÖM

är ortens mäst spridda tidning.

✳ Utmärkt annonsorgan! ✳

Bästa hembygdstidning för
helsingar å andra orter.

Annonsera! Prenumerera!

Ysfads Allehanda,

daglig morgontidning,

är stadens och ortens största samt en bland södra och sydöstra Skånes mest lästa tidningar.

Lämpar sig utmärkt för annonsering.

Upplaga cirka **6,000** ex.

ÖSTGÖTEN

ÖSTERGÖTLANDS AFTONBLAD

(Utgifningsort: LINKÖPING.)

Daglig aftontidning för Linköping, Norrköping, Mjölby och Boxholm, är Östergötlands mest spridda tidning med en upplaga af

8-10,000 ex.

samt läses af hög och låg, i städerna och på landsbygd, hvar för

ÖSTGÖTEN

ovillkorligen är den **bästa annonstidningen.**

Sundsvalls-Posten

Norrlands mest spridda

dagliga tidning utgår

öfver hela Norrland till

den köpstarkaste publiken.

PRENUMERATIONSPRIS: 6 kr. pr år, utom postarvodet.

ANNONSPRIS: 5 öre å 4:de, 6 öre å 1:sta och 7 öre å 2:dra och 3:dje sidorna pr m/m.

För Blekinge städer och landsbygd är

Tidningen Karlshamn

bästa nyhets- och annonstidning.

Utgifves måndagar, onsdagar, fredagar, och afsändes samma dag till postprenumeranter, som därigenom erhålla snabbaste nyheter från orten och länet.

Annonsörer erhålla genom Tidningen Karlshamn jämnaste spridning för sina meddelanden inom Blekinge län.

Annonpris: 5 å 6 öre pr mm.

ÖREBRO DAGBLAD

är genom sin stora och jämna spridning bland länets köpstarka publik den

förmånligaste annonstidningen.

Å andra orter boende närkingar och västmanlänningar böra ej försumma att prenumerera på

ÖREBRO DAGBLAD,

länets snabbaste och mest tillförlitliga nyhetsförmedlare.

Nationell hållning

Talrika populärvetenskapliga och skönlitterära bidrag af framstående författare och författarinnor.

Pris pr år 5 kr., postarvodet inberäknadt.

SVENSKA MORGONBLADET.

Redigerad i kristen anda. Politiskt själfständigt. Helnykterhetstidning.

— Utkommer 1907 med sin 17:de årgång. —

MORGONUPPLAGAN — för Stockholm och landsorten — med 7 nummer i veckan, kostar för helt år kr. 7:—, kvartal kr. 1:85.

DAGUPPLAGAN — för landsorten — med sju nummer i veckan, kostar för helt år kr. 5:—, kvartal kr. 1:50.

HVARANNANDAGSUPPLAGAN — för landsorten — med ett nummer för hvarje Tisdag, Fredag och Söndag — Söndagsnumret ett uppbyggelseblad — kostar för helt år kr. 2:50, kvartal 75 öre.

Allt postbeförings- och hembäringsafgiften inberäknad.

Prenumerantsamlare antagas mot hög provision i alla delar af landet. Intresserade hänvände sig till.

Svenska Morgonbladets expedition, Stockholm.

Ombärlig för enhver, som förstår läsa tidningar, d. v. s. klipper det bästa af dessas innehåll, är Wilhelmssons Registrator "För Tidningsurklipp." Pris: format 4:o 1:50; format 8:o kr. 1:—. Hos alla bokhandlare eller från Wilhelmssons Boktr. A.-B., Stockholm.

Läs _____

SYDSVENSKA DAGBLADET SNÄLLPOSTEN

Södra Sveriges största morgontidning.

Utkommer alla söcken- och söndagar.

Annonsorgan af 1:a rang.

Prenumerera för 1907.

Tidskrift för landtmän

med

Annonsblad

utgifves i Lund en gång i veckan af prof. H. WINBERG och d:r M. WEIBULL.

Prenumerationspris 3 kr. pr år.

Sveriges **äldsta** och **mest spridda** Landbrukstidning med Annonsblad.

Annonsbladet

är bland alla i landet det fördelaktigaste, ty det utgår i den betydliga upplagan af

öfver 17,000 exemplar i hela riket, det utdelas gratis och är således ej beroende af prenumeration.

Annonpris 10 öre pr millimeter. Rabatt vid större annonsering.

Östersunds-Posten

den **enda** jämtlandstidning som bär residensstadens namn;

det **enda** Östersundsblad som utkommer 4 ggr i veckan; utgifves sedan **trettio** år tillbaka af redaktör Ag. Burman;

största upplaga af i länet utkommande tidningar; räknar inemot **6,000** prenumeranter i Jämtland och Härjedalen;

åtnjuter oomtvistad rangen såsom staden Östersunds, Strömsunds, storsjöbygdens samt ådalarnes förnämsta annonsorgan.

Bestämda annonspris, egen annonsbyrå. För större kunder fördelaktigaste annonsackord med denna och

Östersunds-Postens Expedition.

Bröstsjuka.

Mörsils Sanatorium,
MÖRSIL, Jämtland.

Öppet året om. * Ren, stärkande fjällluft. * Lätta kommunikationer. * Första klass bord. * Tidsenligt badhus. * Elektrisk belysning. * Flera nyinredda, förstklassiga rum.

Crefliga sällskapslokaler för samkväm och tidningsläsning. Läkarevården bestrides af d:r C. Horney, boende inom Sanatoriet. Prospekt etc. genom kamrerarekontoret.

Iduns Mönsterafdelning,

Endast 3 mått nödvändiga, nämligen: livvidd, midjevidd och kjollängd fram. Prisen äro följande:

Bluslif 40 öre
Foderlif 25 »
Kjölmonster utan släp 50 »
Kjölmonster med släp 75 »

Prinsessklädning 75 öre
Reformdräkt 75 »
Ärmmönster 20 »
Barndräktmonster 50 »

Kragmonster (Pellerin) 50 öre
Kappmonster 60 »
Nationaldräktmonster 1 kr.
Mönster till underkläder 40 öre

Expedieras portofritt, om rekvisition åtföljd af likvid i postanvisning insändes till

IDUNS MÖNSTERAFDELNING, Drottninggatan 51, Stockholm. (Öppen 9-5.)

OBS! I alla fall, där det är möjligt, bör postanv. användas; rekvisiten har då kvitto å insändt b_e_lopp, och portot på en postanv. är ej mer än 10 öre om beloppet ej öfverstiger 5 kr.

Fil. D:r P. Håkanssons
SALUBRIN

användes af alla, som lärt känna det,
såsom det bästa medel

mot värk och inflammationer till följd af yttre skador, sår, bölder, tandvärk, rosen, åderbräck, hämmorrojder, snufva, hosta och halssjukdomar m. m.

Det förnämsta toalettmedel och det pålitligaste hårmedel.

Om de olika användningssätten för olika ändamål se den hvarje flaska medföljande beskrifningen.

Allmänheten varnas mot efterapningar af fabrikatet. Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Speceriz- och Färgaffärer. Partilager hos

GEIJER & Co., Stockholm.

Ni har nog funnit

att den tidning, hvilken har det *mest omväxlande, spirituella och intressanta* innehåll är det **55-åriga**, men det oaktadt alltid **unga och pigga**

FÄDERNESLANDET

som i fråga om rikhaltiga, pikanta, nyheter och korrespondenser från in- och utlandet samt talrika porträtt och illustrationer till dagskrönikan, ständigt *svensk originalföljetong* m. m. intar en framstående, *själfständigt* plats inom pressen.

På grund af tidningens *stora spridning* bland *alla* samhällsklasser lämpar den sig **utmärkt för annonser.**

Rekvirera
Bjurholms
Porter

som är prisbelönad med

◇ **GULD MEDALJER** ◇

London, Paris och Stockholm.

Allm. Telefon 30 69

Riks Telefon 7 96

Handtverks- och
Landtmannabladet

Aftonbladets bilaga för odlings- och näringslivet

utgår till Etthundrasjuttiotusen fasta postprenumeranter och läses af

öfver **EN MILLION** människor.

Utmärkt annonsorgan.

Aktiebolaget
Svensk Konstslöjdställning

S. Giöbel

Lektionskurser En stor samling textilarbeten Enklare och dyrbarare möbler Eleganta småsaker för julen Lektionskurser

Huvudaffär: Norrmalmstorg 3 - Filial: Hamngatan 12

Under de senaste 4 åren redan belönade med 5 första pris äro **WILH. BECKERS FÖRBANDSLÄDOR**,

trots mer eller mindre misslyckade efterapningar, de bästa i marknaden. På Kungl. Flottans fartyg, Kungl. Telegrafens linjestationer och bland Svenska Arméns sanitetsutrustning finnas dessa lädor i rikligt antal. Till privata hem, landegendomar, skolor, verkstäder och fabriker öfver hela landet äro Beckers lädor levererade och öfverallt mottagna med stort erkännande.

Det välgjorda arbetet, prisbilligheten, den praktiska inredningen och urvalet af lädornas innehåll äro orsakerna till denna storartade framgång. **Wilh. Beckers Förbandslädor, Sjukvårdslädor och Sjukvårdsskåp** levereras i 12 å 13 olika storlekar och konstruktioner till pris af 6, 12, 30, 35, 45, 60, 70, 80, 90 kronor. — Begär priskurant!

WILH. BECKER, Kungl. Hofleverantör, Stockholm.

Aktiebolaget Th. Winborg & Co.

Kungl. Hofleverantör

— STOCKHOLM —

Ättika, Senap, Special-Soja, Såser, Jästpulver, Malda kryddor

Kaffetillsats med Intubi, lämpligaste och bästa för alla samhällsklasser.

Tärt- och Krämpulver m. m. försäljes hos Hrr Specerihandlare.

Sönderspruckna Händer,

läppar, etc., är en plåga. Botas fullständigt på 1-2 dagar genom användandet af

Pris 25 öre.

Finnes å de flesta Apotek och i hvarje väl-sorterad Handel samt å

Tekn. fabriken Ledolin, Stockholm.

Observera noga korkstämpeln.

Observera noga etiketten.

REKOMMENDERAS!

Från sjukdom till hälsa.

Om Ni är svag och lidande och plågas af något nervöst eller kroniskt lidande vilja vi meddela Eder, att Ni kan erhålla en varaktig och säker bot för Edert lidande genom att tillföra systemet en jämn ström af galvanisk elektricitet, som den tillämpas och tillföres systemet medelst det **världsberömda kropps-batteriet**

DOKTOR SANDENS HERCULEX

Det är det mest praktiska och vetenskapligt konstruerade kropps-batteri för hembehandling, som finnes att tillgå. Genom detsamma tillföres ökad nervkraft till hela organismen, det åstadkommer en naturlig hälsosam förrättning af alla kroppens organ och utför i alla afseenden sin mission att stärka och uppbygga den försvagade människokroppen. **Mot nervsvaghet, reumatism, gikt, svag rygg, njur- och leverlidanden, sömnlöshet** samt andra nervösa och kroniska lidanden är det ett tillförlitligt botemedel.

FRITT TILL ALLA. Öfvertyga Eder själf om detta äkta kropps-batteris goda egenskaper genom ett besök på vårt kontor eller *skrif till oss* och vi skola sända Eder den rikt illustrerade boken **VÄGEN TILL HÄLSA**, en af de bästa böcker skrifna rörande elektricitetens praktiska användning vid botandet af sjukdomar, **den erhålles aldeles fritt.**

Allm. Tel. 70 94
Riks-Tel. 21 59

SANDEN ELECTRIC COMPANY
26 Malmskilnadsgatan, Stockholm.

TVÄTT-GUMMORNA

fordra nu allmänt att få använda Lagermans Tvättpulver "Tomten" enär det ej angriper deras händer.

Som verksamt lösende, välsmakande medel vid hosta, heshet och katarrer rekommenderas

Florents franska lakritspastiller

Pâte Vanillee (lätt vaniljsmak och finaste bröstgummi)	40 öre
Pâte à la violette (finaste lakrits, aromatisk smak)	35 "
Pâte à l'anis (Anis är särdeles lösende och välgörande vid katarrer)	35 "
Pastilles à l'anis	30 "
Pastilles à la menthe (pepparmynt, allmännast omtyckta)	30 "

hos alla väl-försedda Handlande och Apotekare.
Ensam agent S. J. NORMAN, Stockholm.

Endast äkta med märke:

Régisse Florent.

OMTYCKTA AF ALLA RÖKARE

Väl-sorterad
VÄFNADS-TRIKÅ & HVITVARUAFFÄR

Fyrtornets Konserver ♦ Sveas Choklad ♦ Vårgårda Hafregryn

REKOMMENDERAS

EN VIKTIG men ofta förbisedd fråga vid! barnens uppfostran och vård!

TILL föräldrars och målsmäns allra viktigaste och därför äfven käraste plikter hör värden af barnens hälsa. Nutidens uppfostringssystem lägger äfven betydligt större vikt, än hvad fordom skedde, vid att dana de unga till friska, sunda och kraftiga medborgare, väl inseende sanningen i orden: "En frisk själ i en sund kropp", och med glädje kunna vi hos det uppväxande släktet skönja resultatet af det arbete, som härvidlag hand i hand utföres af skolan och hemmet. En sak, som dock ännu icke på långt när rörer det beaktande, som den förtjänar, är värden af munnen och tänderna hos de unga. Rent af förkrossande är statistiken öfver tändernas beskaffenhet, där sådan kunnat upprättas, t. ex. hos värnpliktige, i skolor o. s. v. Resultatet af undersökningen af tänderna hos skolbarn och värnpliktige m. fl. visar, att **nittiosex procent (96%) af befolkningen, såväl barn som vuxna, lider af tandröta.** En värnpliktig vid 21 års ålder har i medeltal 6 tänder angripna af tandröta, endast rötter kvar efter 2 oxeltänder och en oxeltand utdragen. Orsaken till detta sorgliga förhållande är i de flesta fall: **Försummad skötsel af tänderna från tidigaste barndomen!** Och dock är vådan af denna försummelse oändligt stor, ty fränsedt det oestetiska i anblicken af en vanvårdad mun med dess stympade tänder, inflammerade tandkött med ty åtföljande plågor och värk, kunna följderna af dylik vanvård blifva direkt olycksdiga för individen. Tändernas förnämsta uppgift är att sönderdela födan och förbereda densamma för magverksamheten. Äro därför tänderna ej i brukbart skick, inverkar detta så störande på matsmältningen, att ofta enligt läkares utsago **svåra maglidanden** därigenom uppstå. En vanvårdad mun är därtill en blott alltför tjänlig uppehållsort för sjukdomsalstrande smittoämnen, hvilka intränga genom munhålan och försäkra svåra smittosamma sjukdomar, såsom Lungsot, Difteri, Tyfoidfieber, Kolera m. fl.

Ett kraftigt hjälpmedel mot dessa härjningar hafva vi i preparatet "STOMATOL-TAND CRÈME" hvilken tillverkas enligt föreskrift och under kontroll af läkare och tandläkare. "STOMATOL-TAND CRÈME" icke allenast rengör tänderna, utan motverkar äfven på grund af sina kraftiga, antiseptiska bakteriedödande egenskaper i hög grad tändernas förfall. Då därtill kommer att "STOMATOL-TAND CRÈME" är både billig och dryg (en tub à 60 öre räcker i flera månader), så bör icke någon försumma att i dagligt bruk använda densamma och särskildt uppmanas föräldrar och målsmän att redan från barndomen vänja barnen därvid. Därigenom skola de försäkra sig om deras tacksamhet i framtiden. STOMATOL-TAND CRÈME finnes till salu hos alla välsorterade handlande i riket samt å apotek.

STOMATOLFABRIKEN, STOCKHOLM.

H. M. KONUNGENS HOFLEVERANTÖR.

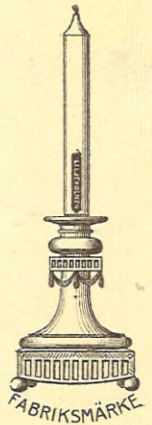
LILJEHOLMENS STEARINLJUS

• REKOMMENDERAS •

Särskildt framhålles kanal-ljus, hvilkas goda egenskaper gjort dem allt mera efterfrågade af allmänheten. LILJEHOLMENS ljus äro försedda med lättantändliga vekar, enligt svenskt patent N:r 16705 af år 1903.

LILJEHOLMENS STEARINFABRIKSAKTIEBOLAG

KUNGL. HOFLEVERANTÖR

Hvad kvinnan vill — — det sker!

Därför finnes det intet hem, där icke *Stockholms-Tidningen* dagligen läses!

FRUARNE VETA, att ingen tidning är så rik på intressanta nyheter som *STOCKHOLMS-TIDNINGEN*; att den är **trefflig, lättläst och underhållande.**

FRÖKNARNE VETA, att ingen svensk tidning lämnar sina läsarinor så **många, så spännande och förtjusande följetonger** som *STOCKHOLMS-TIDNINGEN*. I regel två följetonger i hvarje nummer, svenska original af de mest omtyckta pennor.

MÖDRARNE VETA, att ingen svensk daglig tidning är så mån om att hålla sitt innehåll fritt från allt som kan sära eller vara olämpligt för de unga, som *STOCKHOLMS-TIDNINGEN*, hvilken tryggt kan läsas af familjens **alla** medlemmar.

ALLA KVINNOR skola med nöje erfara att *STOCKHOLMS-TIDNINGEN* i sina spalter öppnat en egen **afdelning för kvinnan och hemmet**, redigerad af den framstående och omtyckta författarinnan **Fru Elisabeth Kuylenstjerna-Wenster.**

ALLA DAMER behöfva — "nålpengar". — För ändamålet anordnar *STOCKHOLMS-TIDNINGEN* på begäran en **pristäflan**, i hvilken alla med lika stora utsikter kunna deltaga, och i hvilken det sammanlagda beloppet af prisen uppgå till

3,000 Kronor.

ÄRADE DAMER! Hvad kvinnan vill, det sker! Sen därför till att *STOCKHOLMS-TIDNINGEN* ej fattas i Edra hem!

Frukt, Konfektyrer, Konserver

I PARTI OCH MINUT HOS

Gif barnen frukt!

Frukt i hvarje hem!

KARL AHLSTRÖM

Birger Jarls gatan 11, Stockholm 1

TELEGRAFADR. "STRÖMAHL"

RIKSTEL. 76 76

ALLM. TEL. 9 40